

فصل اول

«معرفت‌شناسی، روش‌شناسی و بنیادها علم اجتماعی»

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل اول

- کله ۱- دیدگاه «Empirismus» جریانی است که بر تفکر تأکید داشت. (علوم اجتماعی - سراسری ۸۱)
- (۱) قیاسی (۲) استقرایی (۳) عقل‌گرایی (۴) عقل‌گرایی سنتی
- کله ۲- فرق هرمنوتیک‌ها با پوزیتیویست‌ها در آن است که: (علوم اجتماعی - سراسری ۸۱)
- (۱) پدیده‌ها را از نظر خلاقیت و منفعل بودن متفاوت می‌دانند.
 (۲) پدیده‌ها را از نظر موضوعی و روش بررسی آن متفاوت می‌دانند.
 (۳) پدیده‌ها را از نظر موضوعی یکسان و از نظر روش بررسی متفاوت می‌دانند.
 (۴) پدیده‌ها را از نظر موضوعی متفاوت و از نظر روش بررسی یکسان می‌دانند.
- کله ۳- در کدام‌یک از سطوح تحقیقات علمی، می‌توان درصدد استخراج قانون برآمد؟ (علوم اجتماعی - سراسری ۸۱)
- (۱) تبیین (۲) توصیف (۳) اکتشاف (۴) طبقه‌بندی
- کله ۴- مفیدترین و عام‌ترین اهداف تحقیق چیست؟ (علوم ارتباطات - سراسری ۸۲)
- (۱) مطالعات پانل، مطالعات نسلی و مطالعات تمایلی
 (۲) پوزیتیویسم، طراحی تحقیق و اکتشاف
 (۳) مفهوم‌سازی، عملیاتی کردن و طراحی
 (۴) اکتشاف، توصیف و تبیین
- کله ۵- تبیین احتمالی چه صورتی را به خود می‌گیرد؟ (علوم ارتباطات - سراسری ۸۲)
- (۱) X همیشه با Y است.
 (۲) Y همیشه با X است.
 (۳) X هرگز با Y نیست.
 (۴) X تمایل دارد که با Y باشد.
- کله ۶- دو نظام منطقی در علم کدام‌اند؟ (علوم ارتباطات - سراسری ۸۲)
- (۱) ایدئوگرافیک و منطق ارسطویی
 (۲) استقراء و نظریه استقرایی
 (۳) قیاس و استقراء
 (۴) منطق حسّی و الهام
- کله ۷- مبنای تحقیق درباره واقعیت‌های اجتماعی ترجیحاً چیست؟ (علوم ارتباطات - سراسری ۸۳)
- (۱) شروع از قیاس و منطق قیاسی است.
 (۲) شروع از استقراء و مشاهده است.
 (۳) مبنای تحقیق خاصیت بین ذهنی است.
 (۴) مبنای تحقیق تفکیک میان نمونه‌گیری و اجرای تحقیق است.
- کله ۸- ابهام میان Objectivity و Subjectivity چگونه قابل رفع است؟ (علوم ارتباطات - سراسری ۸۳)
- (۱) از خاصیت بین ذهنی استفاده می‌شود.
 (۲) ابهامی وجود ندارد و عینیت و ذهنیت قابل تفکیک هستند.
 (۳) از خاصیت فرضیه و تبدیل آن به مشاهده استفاده می‌شود.
 (۴) از مشاهده وسیع برای تقویت عینیت استفاده می‌شود.
- کله ۹- Fact چیست؟ (علوم ارتباطات - سراسری ۸۳)
- (۱) روش پژوهش در واقعیت است.
 (۲) واقعیت مشاهده شده است.
 (۳) شاهد است ولو آنکه مشاهده نشده باشد.
 (۴) رابطه مفهوم‌سازی و فرضیه نظری را بیان می‌کند.
- کله ۱۰- رویه پیشرفت علمی در علم اثباتی و علم اجتماعی چگونه است؟ (علوم ارتباطات - سراسری ۸۳)
- (۱) علم اثباتی صرفاً از روش منطقی - استقرایی سود می‌برد و علم اجتماعی صرفاً از روش قیاسی - آزمایشی
 (۲) علم اثباتی و علم اجتماعی هر دو از روش اثباتی برای خارج کردن کامل پارادایم‌های غلط استفاده می‌کنند.
 (۳) علم اثباتی مبتنی است بر تحقیق اثباتی برای جایگزین کردن پارادایم‌های غلط با پارادایم‌های درست، در حالی که علم اجتماعی مبتنی است بر تحقیق اجتماعی برای تکمیل پارادایم‌های نظری
 (۴) پیشرفت علمی در علم اثباتی براساس دسته‌بندی اطلاعات صورت می‌گیرد، در حالی که در علم اجتماعی پیشرفت علمی بر اساس تراکم اطلاعات صورت می‌گیرد.

- ۱۱- نسبت میان اپیستمولوژی (epistemology) و روش‌شناسی چیست؟
 (۱) اپیستمولوژی بخش جزئی و غیر محسوس از روش‌شناسی است.
 (۲) اپیستمولوژی وجهی مجزا از روش‌شناسی نیست و هر دو یکی هستند.
 (۳) اپیستمولوژی گریزهای علمی به روش‌شناسی می‌زند و زیرمجموعه فعال روش‌شناسی است.
 (۴) روش‌شناسی به معنای روش فهمیدن و زیرمجموعه‌ای از اپیستمولوژی است.
 (علوم اجتماعی - سراسری ۸۳)
- ۱۲- بیانیه: «من موسیقی بنه‌وون را ترجیح می‌دهم» subjective ، objective و یا وجه یا امر دیگری است؟
 (۱) امر فاقد تعیین‌گرایی است.
 (۲) subjective
 (۳) objective
 (۴) در داخل محتوای پژوهش علمی نیست.
 (علوم اجتماعی - سراسری ۸۳)
- ۱۳- در مدل سه‌گانه علم، عناصر سه‌گانه کدام‌اند؟
 (۱) آزمون، اندازه‌گیری، انتقاد
 (۲) ایدئولوژی، نظریه، مفهوم‌سازی
 (۳) نظریه، عملیاتی‌کردن، مشاهده
 (۴) فلسفه پوزیتیویسم، عملیاتی‌کردن، رد تجربه‌گرایی
 (علوم ارتباطات - سراسری ۸۴)
- ۱۴- نسبت میان مدل جبرگرایی در تبیین پدیده‌ها و انجام تحقیق این است که:
 (۱) کنش‌ها را باید کنترل شده در نظر گرفت تا تبیین امکان‌پذیر شود.
 (۲) کنش‌ها را پایه تماماً آزادانه در نظر گرفت تا تبیین امکان‌پذیر شود.
 (۳) تبیین پدیده‌ها نیز خارج از کنترل محقق است و صرفاً باید به توصیف متکی بود.
 (۴) جبرگرایی فقط در علوم تجربی معنا دارد و در علوم اجتماعی جبرگرایی وارد نشده است.
 (علوم ارتباطات - سراسری ۸۴)
- ۱۵- اتنومتدولوژیست‌ها
 (۱) علاقه‌مند به کاربرد مصاحبه به عنوان ابزار مطالعه روش‌شناختی‌اند.
 (۲) علاقه‌مند به ادراکات سوژه‌ها از دنیای پیرامون‌اند.
 (۳) علاقه‌مند به کاربرد تحلیل‌های طبیعت‌گرایانه برای تحلیل جهان معمول‌اند.
 (۴) علاقه‌مندند که فرد مطلع را به عنوان ابزار مطالعه روش‌شناختی به کار ببرند.
 (علوم اجتماعی - سراسری ۸۴)
- ۱۶- جهت‌گیری نظریه و روش تحقیق در حوزه علم به معنای پوزیتیویستی چگونه تغییر می‌کند؟
 (۱) از طریق جایگزینی پارادایم‌های غلط به وسیله پارادایم‌های صحیح
 (۲) از طریق جابه‌جایی دانشمندان یک رشته به رشته‌های دیگر
 (۳) از طریق مردود دانستن رشته علمی مربوطه
 (۴) از طریق تحقیقات کاربردی چند رشته‌ای
 (علوم ارتباطات - سراسری ۸۵)
- ۱۷- در کدام بینش پارادایمی واقعیت جنبه آزمایشی دارد و مرتب ساخته می‌شود؟
 (۱) ساختارگرایی
 (۲) ساختارگرایی کارکردی
 (۳) اتنومتدولوژی
 (۴) مارکسیسم
 (علوم ارتباطات - سراسری ۸۵)
- ۱۸- هدف تحقیق بنیادی چیست؟
 (۱) استفاده مستقیم برای حل مسائل اجتماعی
 (۲) ارزیابی سیاست‌های اجتماعی
 (۳) کشف رازهای بنیادی
 (۴) گسترش شناخت اجتماعی
 (علوم اجتماعی - سراسری ۸۵)
- ۱۹- رابطه میان منطق - تجربه چه چیزی را نشان می‌دهد؟
 (۱) دستگاه نمونه‌گیری
 (۲) دستگاه علمی
 (۳) روش استقرایی
 (۴) روش مشاهده
 (علوم اجتماعی - سراسری ۸۵)
- ۲۰- ریشه عینیت (Objectivity) در تعامل میان نظریه و روش چیست؟
 (۱) تعارض اجتماعی
 (۲) توافق اجتماعی
 (۳) سهمیه‌بندی
 (۴) قرارداد متضاد
 (علوم اجتماعی - سراسری ۸۵)
- ۲۱- این که حوادث تحت تأثیر علت‌ها رخ می‌دهند با کدام دیدگاه فلسفه روش تطبیقی دارد؟
 (۱) جبرگرایی
 (۲) ذات‌گرایی
 (۳) ذهنیت‌گرایی
 (۴) معناگرایی
 (علوم ارتباطات - سراسری ۸۶)
- ۲۲- بنیاد دانش چیست؟
 (۱) فلسفه
 (۲) توافق
 (۳) تجربه شخصی
 (۴) عقل‌گرایی کانتی
 (علوم ارتباطات - سراسری ۸۶)

۲۳- حسن در حال گذراندن دوره‌ی دبیرستان دچار بیماری می‌شود و تصمیم دارد که کماکان به کارهای سخت زندگی روزمره ادامه دهد. پدر و مادر از او می‌خواهند که ابتدا استراحت کند و بعد از بهبودی به دبیرستان برود و دوره‌ی دبیرستان را با موفقیت به پایان برساند. بعد از بهبودی، والدین حسن به او گفتند که باید رفتار خود را با آن‌ها و با دبیرستان عوض کند تا موفق تر شود. بعدها حسن خانه را ترک کرد تا توانایی‌های خود را بدست آورد. او بعدها وارد کارهای زیادی شد این تبیین از موفقیت حسن چه تبیینی است.

(۱) ایدئوگرافیک (۲) کمی (۳) مبتنی بر توافق (۴) نوموتیک (علوم اجتماعی و پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۷)

۲۴- دو پایه علم عبارتند از:

(۱) تبیین‌های ایدئوگرافیک و نوموتیک (۲) داده‌های کمی و کیفی (۳) منطق و تجربه (۴) متغیرها و صفت‌های آن‌ها (علوم اجتماعی و پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۷)

۲۵- تقلیل‌گرایی در تحلیل داده‌ها، گرایش به است

(۱) تبیین پدیده‌های اجتماعی بر حسب یک علت یگانه (۲) تقلیل پدیده‌های اجتماعی به چند متغیر عمده (۳) تقلیل چندگانگی داده‌ها (۴) توصیف پدیده‌های اجتماعی به صورت موجز (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۷)

۲۶- یک تبیین احتمالی کدام شکل را پیدا می‌کند؟

(۱) X گرایش دارد تا Y بشود (۲) X به ندرت Y است. (۳) X همیشه Y است. (۴) اگر $A=B$ آن‌گاه $X=Y$ (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۷)

۲۷- مفهوم فرا واقعیت از کدام نظریه پرداز است؟

(۱) پیربوردیو (۲) ژان بودریار (۳) فرانسوا لیوتار (۴) میشل فوکو (علوم اجتماعی - سراسری ۸۸)

۲۸- کدام عبارت با اهداف پژوهش‌های اکتشافی، توصیفی و تبیینی همخوانی دارد؟

(۱) آزمون نظریه، صراحت بخشی، درک عمیق (۲) تعمیق دانش، تولید نظریه، آزمون نظریه (۳) درک عمیق، آزمون روابط، شناسایی مجهولات (۴) شناسایی مجهولات، عمق بخشی به شناخت و آزمون نظریه (علوم اجتماعی - سراسری ۸۸)

۲۹- تکنیک شکستن قواعد برای بر هم زدن انتظارات افراد در کدام رویکرد مورد استفاده قرار می‌گیرند؟

(۱) اثبات‌گرایی (۲) روش‌شناسی مردمی (۳) کنش متقابل نمادین (۴) انتقادی (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۸)

۳۰- تبیین تفریدی (Idiographic) با کدام یک از موارد زیر همخوانی ندارد؟

(۱) درصد دستیابی به نظریه است. (۲) مبتنی بر منطق استقرایی است. (۳) مبتنی بر منطق قیاسی است. (۴) مورد محور است. (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۸)

۳۱- کدام یک از مطالعات زیر تبیینی است؟

(۱) سنجش میزان رضایت شغلی (۲) بررسی میزان بهره‌وری (۳) ارزیابی افت تحصیلی محصلان (۴) مطالعه رابطه قانون مداری با میزان تحصیلات (علوم اجتماعی - سراسری ۸۹)

۳۲- تغییر واژه‌ها و متغیرها از صورت عام به امور واقعی قابل مشاهده، تعریف نامیده می‌شود.

(۱) تحلیلی (۲) اسمی (۳) عملیاتی (۴) واقعی (علوم اجتماعی - سراسری ۸۹)

۳۳- توجه به تمایز دو مقام «گردآوری» و «داوری» در فرآیند شناخت مورد توجه کدام اندیشمند است؟

(۱) پوپر (۲) بیکن (۳) دورکیم (۴) کنت (علوم اجتماعی - سراسری ۸۹)

۳۴- ایده علم مبتنی بر مشاهده بدون پیش فرض مورد توجه کدام اندیشمند است؟

(۱) بیکن (۲) کانت (۳) کوهن (۴) پوپر (علوم اجتماعی - سراسری ۸۹)

۳۵- این ادعا که واقعیت‌ها عاری از تعبیر هستند مورد قبول کدام رویکرد می‌باشد؟

(۱) اثبات‌گرایان (۲) نقدگرایان (۳) فرا اثبات‌گرایان (۴) بر ساخت‌گرایان (علوم اجتماعی - سراسری ۸۹)

۳۶- کدام گزینه نتیجه منطقی بین دو گفتار است:

«اگر در روابط اجتماعی پیچیدگی ایجاد شود، پس ارضای نیازها دچار اختلال می‌شود.»

«اگر در ارضای نیازها اختلال به وجود آید، پس انسان‌ها احساس ناکامی می‌کنند.»

(۱) اگر در ارضای نیازها اختلال به وجود آید، پس انسان‌ها احساس ناکامی می‌کنند.

(۲) اگر در روابط اجتماعی پیچیدگی ایجاد شود، پس انسان‌ها کمتر می‌شود.

(۳) اگر در روابط اجتماعی پیچیدگی ایجاد شود، پس انسان‌ها احساس ناکامی می‌کنند.

(۴) اگر در روابط اجتماعی پیچیدگی ایجاد شود، پس ارضای نیازها دچار اختلال می‌شود.

۳۷- «انسان عاقل است، سقراط عاقل است، پس سقراط انسان است.» این نوع تبیین در کار شناخت چه نام دارد؟

(۱) تبیین استقرایی (۲) تبیین قیاسی (۳) تبیین تاریخی (۴) تبیین سفسطه‌آمیز (آزاد ۸۹)

پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنکور فصل اول

۱- گزینه «۲» دیدگاه Empirismus جریانی است که بر تفکر استقرایی تأکید داشت. تجربه‌گراها بر شناخت از طریق حواس پنج‌گانه تأکید می‌ورزیدند و همچنین روش علوم انسانی را نیز مانند علوم طبیعی می‌پنداشتند و معتقد بودند که در علوم انسانی هم باید از طریق آزمون و تجربه به شناخت دست یافت. روش قیاسی که در گزینه ۱ آمده است، روش منطقی شناخت است نه روش تجربی و استقرایی آن. همچنین گزینه‌های ۳ و ۴ که به عقل‌گرایی و عقل‌گرایی سنتی اشاره دارند، همگی جزء روش‌های قیاسی هستند و نه استقرایی و تجربی.

۲- گزینه «۳» فرق هرمنوتیک‌ها با پوزیتیویست‌ها در این است که هر دوی آن‌ها پدیده‌ها را از نظر موضوعی، یکسان می‌دانند ولی از نظر روش بررسی متفاوت می‌دانند. پوزیتیویست‌ها به روش‌های عینی، تجربی آزمون‌پذیر معتقداند، ولی هرمنوتیک‌ها با روش‌های ذهنی‌تر و درون‌فهمی به رفتار کنشگران می‌پردازند.

۳- گزینه «۱» تنها در سطح «تبیین» است که می‌توان در صدد استخراج «قانون» درآمد. قانون، بیان روابط علی پیش‌بینی‌پذیر و قابل تکرار، منظم و سنجش‌پذیر بین پدیده‌هاست که اعتبار آن با مشاهده مکرر و تأیید مشاهدات سنجیده شده است. گزینه‌های دیگر (توصیف، اکتشاف و طبقه‌بندی) همگی مراحل قبل از تبیین در تحقیق اجتماعی است و عالی‌ترین مرحله که تبیین است به کار استخراج «قانون» می‌آید.

۴- گزینه «۴» مفیدترین و عام‌ترین اهداف تحقیق، ۱- اکتشاف است که مربوط می‌شود به آنچه که شناخته نشده است و با بررسی و تحقیق کشف می‌شود. ۲- توصیف: وصف آن چیزی است که روی داده است. در توصیف وارد ارتباط علی نمی‌شویم، در واقع در توصیف آنچه را که هست بدون هیچ دخالت یا استنتاج ذهنی گزارش می‌کنند. ۳- تبیین: تبیین یک پدیده، شناخت عمل آن و همچنین جای دادن آن در پوشش قوانین کلی است که ماهیت آن را می‌رساند، به عبارت ساده‌تر تبیین علت‌یابی در امور است.

۵- گزینه «۴» تبیین احتمالی به این صورت است که X تمایل دارد با Y باشد. در تبیین احتمال‌گرایانه تمایز قائل شدن بین دو علت سودمند است: علت‌های لازم و کافی. علت لازم حرف شرطی است که برای معلولی که به دنبال آن می‌آید، باید موجود باشد.

۶- گزینه «۳» قیاس و استقراء، دو نظام منطقی در علم هستند. نظریه یا از قیاس به دست می‌آید یا از استقراء. استدلال استقرایی از جزء به کل، از مجموعه‌ای از مشاهدات خاص به کشف الگویی که معرف درجه‌ای از نظم در میان همه رویدادهای معین است حرکت می‌کند در صورتی که حرکت قیاس از کل به جزء است. نظریه ← فرضیه ← مشاهده

۷- گزینه «۱» الگوی علم از منطق قیاسی استفاده می‌کند و مبانی تفکر عقلی همین از کل به جزء رفتن است. در رهیافت قیاسی فرض بر آن است که تحقیق از اصول کلی آغاز می‌شود و محقق از این اصول کلی استفاده می‌کند تا جنبه‌ای از واقعیت را بررسی و تبیین نماید. تجربه در عقل‌گرایان (قیاسی) مقام داوری دارد و برای استقرارگرایان تولیدکننده دانش علمی است.

۸- گزینه «۱» Objective امری عینی است و Subjective امری ذهنی است.

۹- گزینه «۲» امر واقعی (fact) را پژوهندگان اجتماعی به منزله پدیده‌ی مشاهده شده استفاده می‌کنند.

۱۰- گزینه «۳» اثبات‌گرایی نوعی رهیافت فلسفی است. یک نظریه یا نظام مبتنی بر این دیدگاه، بر آن تأکید دارد که هم در دانش‌های طبیعی و هم در دانش‌های انسانی، تجربیات و پردازش منطقی و ریاضی آن‌ها تنها سرچشمه اطلاعات درست به حساب می‌آیند. رویه پیشرفت علمی در علم اثباتی مبتنی بر تحقیق اثباتی برای جایگزین کردن پارادایم‌های غلط با پارادایم‌های درست است، در حالی که علم اجتماعی مبتنی بر تحقیق اجتماعی برای تکمیل پارادایم‌های نظری است.

۱۱- گزینه «۴» اپیستمولوژی معادل انگلیسی معرفت‌شناسی یا شناخت‌شناسی بوده و اعم از روش‌شناسی است. به عبارت دیگر می‌توان گفت روش‌شناسی به معنای روش فهمیدن و زیر مجموعه‌ای از اپیستمولوژی است.

۱۲- گزینه «۲» بیانیه «من موسیقی بتهوون را ترجیح می‌دهم» subjective است، یعنی بیانگر ذهنیت فرد است، نه واقعیتی عینی و خارجی.

۱۳- گزینه «۳» سه عنصر عمده در الگوی سه‌گانه علم وجود دارند و عموماً نوعی نظم زمانی اجرا به ظهور می‌رسند که شامل ۱- نظریه ۲- تعریف عملیاتی ۳- مشاهده است.

۱۴- گزینه «۱» نسبت میان مدل جبرگرایی در تبیین پدیده‌ها و انجام تحقیق این است که کنش‌ها را باید کنترل شده در نظر گرفت تا تبیین امکان‌پذیر شود.

۱۵- گزینه «۱» اتنومتدولوژیست‌ها (اصحاب رهیافت روش‌شناسی مردم‌نگاری) علاقه‌مند به کاربرد مصاحبه به عنوان ابزار مطالعه روش‌شناختی‌اند.

۱۶- گزینه «۱» جهت‌گیری نظریه و روش تحقیق در حوزه‌ی علم به معنای پوزیتیویستی از طریق جایگزینی پارادایم‌های غلط به وسیله پارادایم‌های صحیح تغییر می‌کند.

۱۷- گزینه «۳» مشغله اصلی رویکرد اتنومتدولوژی (روش‌شناسی مردم‌نگارانه)، مطالعه روش‌هایی است که اعضا برای ساختن واقعیت در زندگی روزمره به کار می‌گیرند. به قول گارفینکل، روش‌شناسی مردم‌نگارانه، فعالیت‌های روزمره را به‌منزله روش‌هایی تجزیه و تحلیل می‌کند که اعضا برای عقلانی و قابل‌شرح کردن این فعالیت‌ها برای مقاصد عملی به کار می‌گیرند. مطابق با این رویکرد، واقعیت جنبه آزمایشی داشته و توسط کنشگران ساخته می‌شود.

۱۸- گزینه «۴» هدف تحقیق بنیادی، گسترش شناخت اجتماعی است. در تحقیقات بنیادی به دنبال پاسخ به سؤالات اساسی در حوزه اجتماعی هستیم و نه الزاماً استفاده مستقیم برای حل مسائل اجتماعی و یا ارزیابی سیاست‌های جاری اجتماعی. تحقیق وبر در مورد رابطه اخلاق پروتستان و روح سرمایه‌داری، نمونه بارزی از تحقیقات بنیادی است.

۱۹- گزینه «۲» رابطه منطق و تجربه، نشان دهنده دستگاه علمی شناخت است. بدین صورت که ما ابتدا با روش‌های منطقی و قیاسی، فرضیات قابل‌آزمونی را از نظریات موجود استخراج می‌کنیم و سپس آن فرضیات را در عالم واقع، مورد تست تجربی قرار می‌دهیم.

۲۰- گزینه «۲» ریشه عینیت در تعامل میان نظریه و روش، توافق اجتماعی است. بدین معنی که بنابر توافق متخصصان است که یک روش برای آزمون یک نظریه مناسب تشخیص داده می‌شود و اگر روشی از ویژگی عینیت برخوردار باشد، به این معنی است که متخصصان امر، آن را درک کرده و مناسب تشخیص داده‌اند.

۲۱- گزینه «۱» علوم طبیعی براساس یک مدل جبرگرایانه علت و معلولی عمل می‌کند و غالباً این مدل برای انسان‌ها و نیز گیاهان و اشپای بی‌جان به کار می‌رود. غالباً در چنین مواردی مدل جبرگرایانه را مناسب می‌دانیم.

۲۲- گزینه «۲» بنیاد اصلی شناخت (دانش)، توافق است.

۲۳- گزینه «۱» این تبیین، از نوع تبیین ایدئوگرافیک است.

۲۴- گزینه «۳» فهم علمی جهان باید منطقی باشد و با آنچه مشاهده می‌کنیم ارتباط داشته باشد. منطق و مشاهده، (تجربه) دو عنصر اساسی عمل به شمار می‌روند که با سه جنبه کار علمی جامع، یعنی «نظریه»، «جمع‌آوری اطلاعات» و «تحلیل داده‌ها» ارتباط دارند.

۲۵- گزینه «۱» در تقلیل‌گرایی پدیده‌های اجتماعی که دلایل چندگانه دارند، بر حسب یک علت یگانه تبیین می‌شوند.

۲۶- گزینه «۱» در یک تبیین احتمالی بیان می‌شود که X گرایش دارد که Y شود.

۲۷- گزینه «۲» مفهوم فرا واقعیت از اصطلاحات ابداعی ژان بودریار، متفکر پست مدرن است.

۲۸- گزینه «۴» دانش اکتشافی دانشی مقدماتی است که با کمترین مبنای نظری صورت می‌گیرد. این دانش زمانی به کار می‌آید که محقق با موضوع جدیدی روبه‌رو شده باشد.

مطالعات توصیفی، مشاهده دقیق و سنجیده محیط است که معمولاً توصیفات علمی دقیق‌تر و مشخص‌تر از توصیفات تصادفی و اتفاقی هستند. مطالعات تبیینی در پی بررسی علّی و علمی امور هستند. معمولاً در آن‌ها یک قاعده‌ای نسبت به جهان بیرون نسبت داده می‌شود و سعی در آزمون آن می‌گردد، اگر تأیید شد موقتاً پذیرفته می‌شود.

۲۹- گزینه «۲» یکی از فنونی که روش‌شناسی مردمی به کار می‌گیرد، شکستن قواعد برای برهم زدن انتظارات افراد است.

۳۰- گزینه «۳» استدلال یگانه‌نگارانه سعی در تبیین یک مورد خاص با توجه به شرایط مؤثر بر آن اتفاق را دارد و در این راه از قوانین کلی برای تبیین استفاده نمی‌شود. ولی استدلال قانون‌بنیاد سعی در تبیین یک پدیده با قواعد کلی از پیش موجود دارد. منطق یگانه‌نگار بسیار نزدیک به منطق استقرایی است.

۳۱- گزینه «۴» در تحقیقات تبیینی و یا علمی به دنبال شناخت و تعیین تأثیر و تأثر بین متغیرهای مستقل و وابسته هستیم. در گزینه‌های پاسخ نیز تنها گزینه ۴ است که در آن به تأثیر و تأثر بین متغیرها اشاره شده است. زیرا هدف آن بررسی تأثیر میزان تحصیلات بر قانون مداری افراد است. سایر گزینه‌ها، همگی به دنبال مطالعات توصیفی هستند و نه تبیینی.

۳۲- گزینه «۳» عملیاتی کردن یعنی فرایند عینی‌تر کردن یک مفهوم انتزاعی. ما برای اینکه بتوانیم مفاهیم انتزاعی را در بین افراد مورد سنجش و ارزیابی قرار دهیم، ناچار از عملیاتی کردن آن‌ها هستیم. برای مثال، مفهوم دینداری را می‌توانیم با حالت‌هایی چون میزان انجام مناسک، میزان اعتقاد به خدا و ... مورد سنجش قرار دهیم. هر کس که بیشتر پایبند این مناسک بود و اعتقاد بالاتری به مبدأ و معاد داشت، یعنی دیندارتر است. این شیوه را عملیاتی کردن می‌نامند که راهنمای مشاهده برای سنجش مفاهیم انتزاعی است.

۳۳- گزینه «۱» بر حسب نظر فیلسوفان علم (از جمله پوپر)، روش دو مقام دارد:

۱- مقام کشف و گردآوری، ۲- مقام داوری.

روش در مقام کشف در علمی بودن یا نبودن معرفت دخالت ندارد، بلکه آن مقام داوری است که این توانایی را دارد. مهم این نیست که مواد خام با چه روشی گردآوری شده است، مهم داوری درباره صحت یا بطلان تئوری از طریق تجربه است. روش علم اجتماعی در مقام داوری، همانند علوم طبیعی، تجربی است.

۳۴- گزینه «۱» در رهیافت بیکن (استقراگرایی)، تحقیق علمی مشاهده و گردآوری آغاز می‌شود. از نظر بیکن همه مشاهدات از تئوری بار دارند. بیکن نگران بود که ممکن است تئوری‌ها به نحوی خاص ما را جهت دهند. بنابراین توصیه می‌کرد دانشمندان ذهن خود را از همه تئوری‌ها خالی کنند. در این رهیافت، شناخت واقعیت نیازمند خالی‌سازی ذهن از همه پیشداوری‌ها و معرفت‌های پیشین است.

۳۵- گزینه «۱» اثبات گرایان واقعیت‌های اجتماعی را مانند واقعیت‌های طبیعی عاری از تعبیر و تأثیر ذهنیت انسانی می‌دانند. در اثبات‌گرایی، علم، معرفتی است که از طریق تجربه اثبات‌پذیر است. نزد این افراد آنچه نتواند با دلایل مثبت تأیید شود، شایسته باور کردن نیست. آنان یک اعتقاد را زمانی می‌پذیرند که قابل اثبات باشد.

۳۶- گزینه «۳» اگر دو گزاره فوق را به‌عنوان دو مقدمه یک استدلال منطقی در نظر بگیریم، برای نتیجه‌گیری از این مقدمات باید حدوسط در دو مقدمه (عبارت مشترک) را حذف کنیم و عبارت‌های باقی‌مانده را با هم ترکیب نماییم تا نتیجه استدلال حاصل شود. در این سؤال نیز، عبارت «ایجاد اختلال در ارضای نیازها» حد وسط و عبارت مشترک دو مقدمه است که با حذف آن، و ترکیب دو عبارت باقی‌مانده، نتیجه حاصل می‌شود: «اگر در روابط اجتماعی پیچیدگی ایجاد شود، پس انسان‌ها احساس ناکامی می‌کنند».

۳۷- گزینه «۴» این نوع تبیین به طور کلی از نوع قیاسی است، چون از امور کلی شروع می‌کند و در نهایت به امری واقعی و قابل مشاهده ختم می‌شود. اما دارای اشکال است زیرا محمول دو قضیه اول مشابه است در صورتی که در قیاس این شباهت منجر به نتیجه‌گیری سفسطه‌آمیز می‌گردد.

فصل دوم

«مراحل و عناصر اساسی تحقیق علمی»

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل دوم

- کله ۱- آکزیما (Axiom) چه عناصری هستند؟
 (۱) آکزیماها تفاوتی با نظریه‌های استقرایی ندارند.
 (۲) ادعاهای بنیادینی‌اند که نظریه‌ها براساس آن‌ها ساخته می‌شوند.
 (۳) فرضیه‌های غلطی‌اند که مردود بودن آن‌ها اثبات شده است.
 (۴) آکزیماها بیانیه‌های بنیادینی برای شروع کار تحقیق‌اند.
 (علوم ارتباطات - سراسری ۸۲)
- کله ۲- در موضوع، «بررسی اثرات شبکه‌های ماهواره‌ای بر نگرش سیاسی شهروندان تهرانی» صفت مشخصه چیست؟
 (۱) شهروند تهرانی بودن (۲) دارای نگرش سیاسی بودن (۳) تابعیت ایرانی داشتن (۴) از ماهواره استفاده کردن
 (علوم ارتباطات - سراسری ۸۲)
- کله ۳- این بیانیه که «کشورهای ثروتمند بهتر است به کشورهای فقیر کمک کنند» چیست؟
 (۱) اشتباه در مشاهده گزینشی است.
 (۲) قضاوت ارزشی است.
 (۳) نظریه است.
 (۴) فرضیه است.
 (علوم ارتباطات - سراسری ۸۲)
- کله ۴- کدام یک از عناوین زیر را احتمالاً یک ماکروتئوریست و نه یک میکروتئوریست برای مطالعه خویش انتخاب می‌کند؟ (علوم ارتباطات - سراسری ۸۲)
 (۱) رویه‌های قضایی در دادگاه خانواده
 (۲) روابط بین‌الملل در میان کشورها
 (۳) رابطه بین پدربزرگ‌ها و نوه‌های آن‌ها
 (۴) کنش‌های متقابل میان اساتید و دانشجویان
- کله ۵- تغییر و تبدیل داده‌ها در سطوح مختلف اندازه‌گیری به چه شکلی می‌باشد؟
 (۱) قابلیت تبدیل اسمی به رتبه‌ای وجود دارد.
 (۲) قابلیت تبدیل رتبه‌ای به اسمی، فاصله‌ای وجود دارد.
 (۳) قابلیت تبدیل اسمی به رتبه‌ای، فاصله‌ای و کسری وجود دارد.
 (۴) قابلیت تبدیل کسری به فاصله‌ای و رتبه‌ای و اسمی وجود دارد.
 (علوم اجتماعی - سراسری ۸۲)
- کله ۶- در بحث از سطوح سنجش کدام جمله درست است؟ «امکان تبدیل متغیرهای سطح سنجش»
 (۱) اسمی به فاصله‌ای وجود دارد. (۲) ترتیبی به فاصله‌ای وجود دارد. (۳) فاصله‌ای به رتبه‌ای وجود دارد. (۴) فاصله‌ای به رتبه‌ای وجود ندارد.
 (علوم اجتماعی - سراسری ۸۲)
- کله ۷- اگر فرض این باشد که افزایش تلاش و تخصص پلیس به کاهش جرم و جنایت در جامعه می‌انجامد، در فرمول $y = f(x)$ کدام مورد صحیح است؟
 (۱) کاهش جرم و جنایت متغیر وابسته (y) است.
 (۲) کاهش جرم و جنایت متغیر کنترل است.
 (۳) کاهش تلاش و تخصص پلیس، جرم را هم کاهش می‌دهد.
 (۴) کاهش جرم و جنایت متغیر مستقل (x) است.
 (علوم اجتماعی - سراسری ۸۲)
- کله ۸- جمله: «میزان اعتماد اجتماعی در تهران پایین است.»
 (۱) یک واقعه است. (۲) یک گفتار کلی است. (۳) یک شرط وقوع است. (۴) هم واقعه و هم شرط وقوع است.
 (علوم اجتماعی - سراسری ۸۲)
- کله ۹- روش تشابه - تفکیک (Convergent - Discriminant) برای برآورد چه نوع اعتباری به کار می‌رود؟
 (۱) اعتبار صوری (۲) اعتبار سازهای (۳) اعتبار پیش‌بینی (۴) اعتبار محتوایی
 (علوم اجتماعی - سراسری ۸۲)
- کله ۱۰- متغیر طبقه اجتماعی در کدام سطح قابل اندازه‌گیری است؟
 (۱) اسمی (۲) نسبی (۳) رتبه‌ای (۴) فاصله‌ای
 (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۲)
- کله ۱۱- متغیر مستقل چیست؟
 (۱) عامل یا وضعیتی که دارای خودمختاری است.
 (۲) عامل یا پدیده‌ای است که معلول پدیده‌های دیگر است.
 (۳) عامل یا وضعیتی که از پدیده‌های دیگر مستقل است.
 (۴) عامل یا وضعیتی است که بر پدیده‌های دیگر تأثیر دارد.
 (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۲)
- کله ۱۲- متغیر سن که در آن سن افراد بر حسب سال‌های عمر شده (... و ۳ و ۲ و ۱) مشخص شده است، در چه سطحی سنجیده شده است؟
 (۱) سطح اسمی (۲) سطح نسبی (۳) سطح ترتیبی (۴) سطح فاصله‌ای
 (علوم ارتباطات - سراسری ۸۳)

- ۱۳- رابطه میان نظریه و روش برابر با کدام یک از موارد زیر است؟
 (۱) برابر با نسبت میان فرضیه و قیاس است.
 (۲) برابر با نسبت میان نمونه‌گیری و اجرای تحقیق است.
 (۳) برابر با نسبت میان عملیاتی کردن و اندازه‌گیری است.
 (۴) برابر با نسبت میان مفهوم‌سازی و عملیاتی کردن است.
- ۱۴- سطح سنجش متغیر مذهب چیست؟
 (۱) اسمی (۲) ترتیبی (۳) فاصله‌ای (۴) نسبتی
- ۱۵- کدام یک از عبارات زیر در مورد متغیرها با سطوح سنجش متفاوت صادق می‌باشد:
 (۱) متغیرهای با سطح سنجش بالاتر قابل تبدیل به سطح سنجش پایین‌تر می‌باشند.
 (۲) متغیرهای با سطح سنجش بالاتر قابل تبدیل به سطح سنجش پایین‌تر نمی‌باشند.
 (۳) متغیرهای با سطح سنجش پایین‌تر قابل تبدیل به سطح سنجش بالاتر می‌باشند.
 (۴) متغیرها با سطح متفاوت قابل تبدیل به یکدیگر نمی‌باشند.
- ۱۶- در جمله ذیل متغیر مستقل کدام است؟
 «میزان مطالعه زنان بیش از مردان است.»
 (۱) نسبت مطالعه (۲) زنان (۳) زنان و مردان (۴) جنس
- ۱۷- وقتی می‌گوییم که رابطه یا پیوستگی منفی بین تحصیلات و تعصب قومی وجود دارد بدان معناست که:
 (۱) هرچه تعصب قومی افراد کمتر باشد، تحصیلات آن‌ها کمتر خواهد بود.
 (۲) هرچه تحصیلات افراد بیشتر باشد، تعصب قومی آن‌ها بیشتر خواهد بود.
 (۳) هرچه تعصب قومی افراد بیشتر باشد، تحصیلات آن‌ها بیشتر خواهد بود.
 (۴) هرچه تحصیلات افراد بیشتر باشد، تعصب قومی آن‌ها کمتر خواهد بود.
- ۱۸- در موضوع بررسی نقشه توسعه اقتصادی و اجتماعی در ارتباطات سیاسی، متغیر وابسته کدام است؟
 (۱) توسعه سیاسی (۲) سیاست‌های ارتباطی (۳) ارتباطات سیاسی (۴) توسعه اقتصادی و اجتماعی
- ۱۹- یک متغیر و صفاتش نهایتاً باید
 (۱) فقط به فرضیه‌سازی کمک کند.
 (۲) خاصیت بطلان‌پذیری را دارا باشد.
 (۳) خاصیت حصر دو جانبه و کامل بودن را دارا باشد.
 (۴) تحلیل مشاهدات مستقیم
- ۲۰- کدام مدل تبیین، در رویکرد خود نسبت به علیت به ناچار احتمالی است؟
 (۱) ایدئوگرافیک (۲) نوموتیک (۳) همبستگی غیرعلی (۴) تبیین ایدئوگرافیک فیزیک
- ۲۱- طبق مدل $X \rightarrow Y \rightarrow Z$:
 (۱) X متغیر مستقل است. (۲) X متغیر وابسته است. (۳) Y متغیر مستقل است. (۴) Z متغیر مستقل است.
- ۲۲- نقش عنصر زمان در تحقیق به‌طور عام چیست؟
 (۱) تشخیص واریانس صفات و درستی میانگین
 (۲) تعیین متغیرهای اسمی و متغیرهای ترتیبی
 (۳) تعیین حوزه علم و اعتبار
 (۴) تعیین علیت و سطح تعمیم‌پذیری نتایج
- ۲۳- اکثر عالمان علوم اجتماعی مفهوم‌سازی IQ را به‌عنوان اندازه‌گیری پذیرند چرا که چنین اندازه‌گیری فاقد است.
 (۱) اعتبار (۲) دقت (۳) درستی (۴) قابلیت اتکاء
- ۲۴- پژوهشگری این فرضیه را طرح کرده است که: «بین ساعات بهره‌برداری از رسانه و رضامندی از آن رابطه وجود دارد». کدام یک از گزینه‌های زیر صحیح‌ترین است؟
 (۱) ساعات بهره‌برداری متغیر واسطه و رضامندی متغیر مستقل است.
 (۲) ساعات بهره‌برداری متغیر مستقل و رضامندی متغیر وابسته است.
 (۳) ساعات بهره‌برداری متغیر وابسته و رضامندی متغیر مستقل است.
 (۴) ساعات بهره‌برداری متغیر کنترل و رضامندی متغیر وابسته است.
- ۲۵- کدام گزینه نسبت میان روش‌های کمی و کیفی و ایدئوگرافیک و نوموتیک را بهتر نشان می‌دهد؟
 (۱) کمی - کیفی و کیفی - نوموتیک
 (۲) کمی - نوموتیک و کیفی - ایدئوگرافیک
 (۳) کیفی - نوموتیک و کمی - ایدئوگرافیک
 (۴) کمی - کیفی - ایدئوگرافیک و نوموتیک - کیفی

۲۶- تحقیقی پیرامون اثرگذاری فیلم‌های سینمایی بر رفتار کودکان صورت گرفت، در این تحقیق، فیلم‌های سینمایی چه نوع متغیری است؟

(علوم ارتباطات - سراسری ۸۵)

- (۱) کنترل (۲) مستقل (۳) وابسته (۴) واسطه‌ای

۲۷- متغیر سطح تحصیلات پس از پایان سال تحصیلی خرداد ۸۴ اندازه‌گیری شده (هیج، اول، دوم، سوم و ...) بنابراین سطح تحصیلات در حد

(علوم ارتباطات - سراسری ۸۵)

..... اندازه‌گیری شده است.

- (۱) اسمی (۲) ترتیبی (۳) فاصله‌ای (۴) نسبی

۲۸- پایین‌ترین سطح اندازه‌گیری که در آن تفاوت دقیقی بین مقادیر صفات وجود دارد، چیست؟

(علوم ارتباطات - سراسری ۸۵)

- (۱) اسمی (۲) رتبه‌ای (۳) فاصله‌ای (۴) نسبی

۲۹- اگر با مطالعه گزارش ۳۰ ساله خشونت، نتیجه بگیریم که نرخ خشونت در ۳۰ سال گذشته افزایش یافته است و اگر محقق دیگری با مطالعه

همین گزارش نتیجه بگیرد که گزارش کردن خشونت و نه حوادث خشونت‌بار افزایش یافته است چه مشکلی در اینجا دیده می‌شود؟ (علوم اجتماعی - سراسری ۸۵)

- (۱) مشکل اعتبار در استفاده از آمار موجود (۲) لازم است تا آمار موجود تکرار شود.

- (۳) مشکل قابلیت اتکاء (reliability) در استفاده از آمار موجود (۴) مشکل اشتباه محیط شناختی وجود دارد.

۳۰- در مقایسه میزان مرگ و میر نوزادان کشورهای پیشرفته و غیرپیشرفته سطح سنجش میزان مرگ و میر و پیشرفتگی کشورها چیست؟

(علوم اجتماعی - سراسری ۸۵)

- (۱) اسمی / ترتیبی (۲) اسمی / نسبی (۳) نسبی / ترتیبی (۴) نسبی / اسمی

۳۱- در تحقیق پیرامون عقاید دینی و طبقه اجتماعی، مقیاس کاتولیک‌ها - پروتستان‌ها - مسلمانان، به کار رفته است. این نوع مقیاس چه نام دارد؟

(علوم اجتماعی - سراسری ۸۵)

- (۱) مقیاس اسمی (۲) مقیاس ترتیبی (۳) مقیاس فاصله‌ای (۴) مقیاس نسبی

۳۲- وقتی می‌گوییم نیمی از افراد یک شهر گرایش سیاسی محافظه کار دارند واحد تحلیل چیست؟

(علوم اجتماعی - سراسری ۸۵)

- (۱) شهر (۲) فرد (۳) گرایش سیاسی (۴) محافظه کاری

۳۳- عدم دخالت موضع سیاسی محقق در تحقیق چه نامیده می‌شود؟

(پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۵)

- (۱) تحقیق عاری از ارزش (۲) فریب (۳) محرمانه بودن (۴) ناشناخته بودن

۳۴- مدل‌های بنیادینی که به کار می‌بریم تا مشاهدات و استدلال خود را سامان بخشیم، چه نام دارد؟

(پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۵)

- (۱) پارادایم‌ها (paradiyms) (۲) فرضیه‌ها (hypothesese) (۳) قوانین (Laws) (۴) نظریه‌ها (Theories)

۳۵- کدام یک از عوامل زیر از اعتبار درونی طرح آزمایشی می‌کاهد؟

(آزاد ۸۵)

- (۱) عامل تورش (Bias) فرهنگی (۲) کیفی بودن پدیده‌های انسانی (۳) عامل وسایل سنجش (۴) آزمون مقدمات (pilot)

۳۶- زمانی که می‌گوییم «خصوصیت یا واقعه‌ای معین یکی از عوامل ایجاد کننده خصوصیت یا واقعه معین دیگری است»، این ابراز مبین کدام یک از

(آزاد ۸۵)

موارد زیر است؟

- (۱) فرض رابطه علی (۲) اصل شرط لازم (۳) اصل شرط کافی (۴) فرض وصفی

۳۷- بنا به فرضیه هومنس «هر قدر رتبه فرد در گروه بالاتر باشد. رفتار وی بیشتر مطابق با معیارهای مورد قبول گروه خواهد بود». این فرضیه چه

(آزاد ۸۵)

نوع رابطه‌ای را بیان می‌کند؟

- (۱) رابطه علی (۲) رابطه قرینه (۳) رابطه دوقطبی (۴) رابطه متقابل

۳۸- روش پانل از انواع کدام یک از روش‌های زیر است؟

(آزاد ۸۵)

- (۱) روش‌های تجربی - آزمایشگاهی (۲) روند پژوهی (۳) پیمایش (۴) روش‌های طولی

۳۹- بیان رابطه موقت میان حداقل دو متغیر را چه می‌نامند؟

(آزاد ۸۵)

- (۱) تعامل (۲) فرضیه (۳) رابطه یکسویه (۴) اصل علمی

۴۰- از چند قانون علمی تأیید شده و تعمیم یافته پدید آمده است؟

(آزاد ۸۵)

- (۱) تئوری (۲) قضیه (۳) استقراء (۴) استنباط

۴۱- نظریه‌هایی که به طور منطقی از آن‌ها بتوان فرضیاتی قابل تست استخراج کرد؟

(آزاد ۸۵)

- (۱) نظریه کلان (۲) نظریه خرد (۳) نظریه میان‌برد (۴) قضیه آزمایشی

- ۴۲- فرآیند تبدیل یک مفهوم به یک متغیر کمی را اصطلاحاً چه می‌نامند؟
 (۱) مفهوم‌سازی (۲) تحقیق تجربی (۳) قیاس (۴) عملیاتی کردن (آزاد ۸۵)
- ۴۳- کدام نوع طرح تحقیق تحلیل محتوا برای پاسخ‌گویی به این پرسش که آیا به موازات تغییر سیاست‌های آمریکا در قبال رهبران کشورها پوشش خبری مجلات در مورد آنها تغییر می‌کند یا نه، مناسب‌تر است؟
 (۱) اکتشافی - مقایسه‌ای (۲) توصیفی - تبیینی (۳) طولی - اکتشافی (۴) طولی - مقایسه‌ای (علوم ارتباطات - سراسری ۸۶)
- ۴۴- طبقات اموری را که دانشمندان اندازه‌گیری می‌کنند، کدام‌اند؟
 (۱) امور قابل مشاهده مستقیم، امور قابل مشاهده غیرمستقیم و سازه‌ها (Constructs)
 (۲) منحصراً داده‌های حاصل از مصاحبه‌ها، داده‌های مشاهده مستقیم و داده‌های طیفی
 (۳) فرضیه‌ها، متغیرها و سازه‌ها (Constructs)
 (۴) امور قابل مشاهده مستقیم، روابط خاص موجود بین انسان‌ها (علوم ارتباطات - سراسری ۸۶)
- ۴۵- کدام مورد، چارچوب نظری را از مدل تحلیلی مجزا می‌کند؟
 (۱) انتخابی بودن نمونه‌گیری (۲) عملی بودن مدل تحلیل (۳) مشاهداتی بودن مدل نظری (۴) اتفاقی بودن طرح نمونه‌گیری (علوم ارتباطات - سراسری ۸۶)
- ۴۶- شروط بطلان‌پذیری فرضیه کدام‌اند؟
 (۱) فقط از مشاهده به دست بیاید و عمومیت داشته باشد.
 (۲) صفات نداشته باشد و در عمل مشاهده‌پذیر باشد.
 (۳) عمومیت داشته باشد و حداقل یک گزاره مخالف را بپذیرد.
 (۴) حداقل یک گزاره مخالف را بپذیرد و با تحلیل آماری به دست بیاید. (علوم ارتباطات - سراسری ۸۶)
- ۴۷- احتمالات و تعمیم در کدام نوع از روش‌های تحلیل اتفاق می‌افتد؟
 (۱) ایدئوگرافیک (۲) نوموتیک (۳) بیوگرافی (۴) روش‌های کیفی (علوم ارتباطات - سراسری ۸۶)
- ۴۸- گزارش کردن تکرار رخدادها در یک رسانه چه نوع فعالیت پژوهشی محسوب می‌شود؟
 (۱) اکتشافی (۲) تبیینی (۳) توصیفی (۴) پانل (علوم ارتباطات - سراسری ۸۶)
- ۴۹- عملیاتی کردن متغیرها در تحقیق علمی یعنی
 (۱) پردازش آنها در قالب فرضیه
 (۲) قابل سنجش و اندازه‌گیری کردن آنها
 (۳) ارائه شاخص‌های مفهومی
 (۴) تعیین رابطه علی میان متغیرها (علوم اجتماعی - سراسری ۸۶)
- ۵۰- در تحقیقی متغیر درآمد، بدین صورت طبقه بندی شد:
 یک تا صد هزار تومان
 یکصد و یک تا دویست هزار تومان
 دویست و یک تا سیصد هزار تومان
 در گونه شناسی (سطح سنجش) متغیرها، متغیر بالا چه نام دارد؟
 (۱) متغیر اسمی (۲) متغیر فاصله‌ای (۳) متغیر ترتیبی (۴) متغیر الگویی (علوم اجتماعی - سراسری ۸۶)
- ۵۱- ویژگی‌های پرسش‌آغازین در تحقیق عبارتند از:
 (۱) اعتبار، قدرت ساماندهی، فلسفی بودن
 (۲) جهت‌گیری، انتقادی، شناخت پدیده
 (۳) عملی بودن، روشن بودن، مناسب بودن
 (۴) بیان رابطه بین دو پدیده، بیان ارزشی، پیش‌بینی کننده (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۶)
- ۵۲- عملیاتی کردن متغیرها در تحقیق علمی یعنی
 (۱) پردازش آنها در قالب فرضیه
 (۲) قابل سنجش و اندازه‌گیری کردن آنها
 (۳) ارائه شاخص‌های مفهومی
 (۴) تعیین رابطه علی میان متغیرها (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۶)
- ۵۳- آزمون مجدد در تحقیق برای
 (۱) تعیین اعتبار (validity) است.
 (۲) تعیین پایایی (Reliability) است.
 (۳) سنجش رابطه بین متغیرهای اصلی است.
 (۴) مشاهده پدیده مورد نظر است. (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۶)
- ۵۴- محقق در جمله زیر در پی بیان چه منظوری است؟
 جمله: «مقیاس را در فاصله دو هفته دو بار بر روی یک گروه ۵۰ نفری پیاده کردم و همبستگی بین دو آزمون ۰/۷۵ شد.»
 (۱) تجدید مطالعه (۲) همبستگی (۳) پایایی (۴) روایی (آزاد ۸۶)

- ۵۵- رویایی بیرونی (external validity) با کدام یک از موارد زیر دارای رابطه نزدیک تری است؟
 (۱) رویایی وسیله اندازه‌گیری (۲) رویایی درونی (۳) تعمیم‌پذیری یافته‌های تحقیق (۴) کنترل (آزاد ۸۶)
- ۵۶- پایایی و رویایی به ترتیب به کدام یک از اشتباهات مربوط می‌شوند؟
 (۱) اشتباهات تصادفی، اشتباهات تصادفی (۲) اشتباهات سیستماتیک، اشتباهات تصادفی
 (۳) اشتباهات سیستماتیک، اشتباهات تصادفی (۴) اشتباهات تصادفی، اشتباهات سیستماتیک (آزاد ۸۶)
- ۵۷- رویایی درونی (internal validity) با کدام یک از موارد زیر رابطه نزدیک تری دارد؟
 (۱) رویایی بیرونی (۲) رویایی وسیله اندازه‌گیری (۳) کنترل (۴) پایایی وسیله اندازه‌گیری (آزاد ۸۶)
- ۵۸- نقش تعریف عملیاتی در تحقیق چیست؟
 (۱) راهنمای تحلیل است. (۲) اعتبار درونی را مشخص می‌کند.
 (۳) قلمرو معنایی مفهوم را مشخص می‌کند. (۴) راهنمای مشاهده است. (آزاد ۸۶)
- ۵۹- کدام یک از پاسخ‌های زیر متغیر مستقل و متغیر وابسته را به ترتیب درست توصیف نمی‌کند؟
 (۱) متغیر مستقل پیش‌بینی کننده و متغیر وابسته پیش‌بینی شونده است.
 (۲) متغیر مستقل تبیین شونده و متغیر وابسته تبیین کننده است.
 (۳) متغیر مستقل تأثیرگذار و متغیر وابسته تأثیرپذیر است.
 (۴) متغیر مستقل علت فرضی و متغیر وابسته معلول فرضی است. (آزاد ۸۶)
- ۶۰- کدام یک از عبارتهای زیر درباره «فرضیه» صحیح نیست؟
 (۱) تئوری وسیله‌ای است برای آزمودن فرضیه (۲) فرضیه تحقیق را هدایت می‌کند.
 (۳) فرضیه امیال محقق را تا حدودی کنترل می‌کند. (۴) فرضیه به آزمودن تئوری کمک می‌کند. (آزاد ۸۶)
- ۶۱- کدام یک از مجموعه‌های زیر، فهرستی از متغیرها هستند؟
 (۱) ۲۲، خشن، طبقه اجتماعی (۲) زن، مسلمان، سطح تحصیلات
 (۳) دروغگو، روزنامه ایران، کشاورز (۴) شغل، هواداری از حزب سیاسی، نرخ مولید (علوم ارتباطات - سراسری ۸۷)
- ۶۲- در مقایسه با آزمایش و با پیمایش، تحقیق میدانی رویایی (reliability) اعتبار (validity) دارد. (علوم اجتماعی - سراسری ۸۷)
 (۱) بالاتر - بالاتر (۲) بالاتر اما - پایین تر (۳) پایین تر - پایین تر (۴) پایین تر اما - بالاتر
- ۶۳- اگر شاخص بی‌هنجاری یک محقق با شاخص بی‌هنجاری معروف اسرول همبستگی داشته باشد، می‌گوییم شاخص بی‌هنجاری آن محقق دارای اعتبار است.
 (۱) صوری (۲) محتوا (۳) نمونه‌گیری (۴) وابسته به معیار (علوم اجتماعی و پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۷)
- ۶۴- اغلب علمای اجتماعی مفهوم سازی IQ را بعنوان اندازه قد نمی‌پذیرند چرا که چنین اندازه‌گیری فاقد است.
 (علوم اجتماعی و پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۷)
 (۱) اعتبار (۲) رویایی (۳) مقیاس (۴) دقت
- ۶۵- تقلیل‌گرایی در تحلیل داده‌ها، گرایش به است.
 (۱) تبیین پدیده‌های اجتماعی بر حسب یک علت یگانه (۲) تقلیل پدیده‌های اجتماعی به چند متغیر عمده
 (۳) تقلیل چندگانگی داده‌ها (۴) توصیف پدیده‌های اجتماعی به صورت موجز (علوم اجتماعی - سراسری ۸۷)
- ۶۶- یک تبیین احتمالی کدام شکل را پیدا می‌کند؟
 (۱) X گرایش دارد تا y بشود. (۲) X به ندرت y است.
 (۳) X همیشه y است. (۴) اگر $A = B$ آنگاه $X = Y$ (علوم اجتماعی - سراسری ۸۷)
- ۶۷- وقتی که ما به دام اعتقاد به اینکه واژه‌ها معنای واقعی دارند، می‌افتیم دچار چه مشکلی شده‌ایم؟
 (۱) جابجایی رویایی و اعتبار (Misplacement) (۲) اندازه‌گیری‌های بی اعتبار (Measurement with no validity)
 (۳) اشتباه محیط شناختی (Ecological Fallacy) (۴) واقعیت‌انگاری (Reification) (علوم اجتماعی و پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۷)

- ۶۸- برای تدوین فرضیه‌های تحقیق از کدام روش منطقی استفاده می‌شود؟
 (۱) استقرایی (۲) تحلیلی (۳) تمثیلی (۴) قیاسی
 (علوم اجتماعی - سراسری ۸۷)
- ۶۹- هدف طرحی که در پی آزمون نظریه خاصی در مورد علت رویدادها است، چیست؟
 (۱) توصیف (۲) فرضیه‌سازی (۳) تبیین (۴) نظریه‌سازی
 (علوم اجتماعی و پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۷)
- ۷۰- دیاگرام علت و معلولی وجود رابطه معکوس بین افت تحصیلی و پایگاه اقتصادی اجتماعی والدین چگونه است؟
 (۱) افت تحصیلی \leftarrow پایگاه اقتصادی اجتماعی والدین
 (۲) افت تحصیلی $\xrightarrow{+}$ پایگاه اقتصادی اجتماعی والدین
 (۳) پایگاه اقتصادی اجتماعی والدین \leftarrow افت تحصیلی
 (۴) پایگاه اقتصادی اجتماعی والدین $\xrightarrow{+}$ افت تحصیلی
 (علوم اجتماعی و پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۷)
- ۷۱- برای تدوین فرضیه‌های تحقیق از کدام روش منطقی استفاده می‌شود؟
 (۱) استقرایی (۲) تحلیلی (۳) تمثیلی (۴) قیاسی
 (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۷)
- ۷۲- مفهوم «کنترل» با کدام یک از مفاهیم زیر نزدیک تر است؟
 (۱) روایی بیرونی (۲) روایی درونی (۳) روایی صوری (۴) پایایی وسیله اندازه‌گیری
 (آزاد ۸۷)
- ۷۳- کدام یک از توصیف‌های زیر از متغیر وابسته به وضوح نادرست است؟
 (۱) متغیر وابسته معلول است.
 (۲) متغیر وابسته پیش‌بینی می‌شود.
 (۳) متغیر وابسته تأثیرپذیر است.
 (۴) متغیر وابسته تبیین کننده است.
 (آزاد ۸۷)
- ۷۴- سطوح سنجش متغیرهای قومیت، تعداد بردار و مدرک تحصیلی به ترتیب کدام‌اند؟
 (۱) اسمی - فاصله‌ای - نسبی (۲) رتبه‌ای - فاصله‌ای - رتبه‌ای (۳) رتبه‌ای - نسبی - اسمی (۴) اسمی - نسبی - رتبه‌ای
 (علوم ارتباطات - سراسری ۸۸)
- ۷۵- متغیر نوع شغل در چه سطحی سنجیده می‌شود؟
 (۱) فاصله‌ای (۲) رتبه‌ای (۳) اسمی (۴) نسبی
 (علوم ارتباطات - سراسری ۸۸)
- ۷۶- اگر بین دو متغیر X_1 و X_2 رابطه وجود داشته باشد، ولی با کنترل متغیر سوم (X_3) رابطه اولیه آن دو از بین برود، نتیجه می‌گیریم که رابطه X_1 و X_2 رابطه است.
 (۱) تحریف شده (۲) غیرخطی (۳) کاذب (۴) نامشخص
 (علوم اجتماعی - سراسری ۸۸)
- ۷۷- وقتی تغییر در یک متغیر با تغییر در دیگری ارتباط داشته باشد بین آن دو متغیر لزوماً وجود دارد. (علوم اجتماعی - سراسری ۸۸)
 (۱) تعمیم پذیری تجربی (۲) رابطه علی (۳) گرایش مرکزی (۴) همبستگی آماری
- ۷۸- ارائه تبیین مناسب از یک پدیده متضمن است.
 (۱) پیش‌بینی صحیح (۲) تعریف عملیاتی صحیح (۳) توصیف صحیح (۴) نظریه‌پردازی و نظریه‌آزمایی
 (پژوهش علوم اجتماعی و مطالعات زنان - سراسری ۸۸)
- ۷۹- در فرضیه «دانشجویان رشته مهندسی بیش از دانشجویان رشته شیمی از رشته خود رضایت دارند» چند متغیر وجود دارد؟
 (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار
 (پژوهش علوم اجتماعی و مطالعات زنان - سراسری ۸۸)
- ۸۰- اظهارنظر درباره این که آیا این یک سوال، گویه یا یک ابزار واقعاً همان متغیر موردنظر شما را به درستی می‌سنجد و نه چیز دیگری را به مبحث مربوط است.
 (۱) اعتبار (۲) پایایی (۳) تعریف مفهومی (۴) نحوه طرح سوال
 (پژوهش علوم اجتماعی و مطالعات زنان - سراسری ۸۸)
- ۸۱- کدام عبارت صحیح است؟
 (۱) داده‌های کیفی امکان تبیین‌های تعمیم‌پذیر را فراهم می‌کند.
 (۲) داده‌های کمی به لحاظ معنایی غنای بیشتری دارند.
 (۳) داده‌های کیفی به لحاظ معنایی غنای بیشتری دارند.
 (۴) داده‌های کیفی سنجش‌پذیر نیستند.
 (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۸)

۸۲- در بررسی رابطه جنسیت و سواد و گرایش سیاسی چه رابطه‌ای بین این سه متغیر وجود داشته باشد؟ (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۸)

- (۱) گرایش → سواد → جنسیت
(۲) سواد → جنسیت → گرایش
(۳) گرایش → جنسیت → سواد
(۴) جنسیت → سواد → گرایش

۸۳- در تحقیق علمی، تعیین مؤلفه‌ها و شاخص‌های مفاهیم در کدام مرحله صورت می‌گیرد؟ (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۸)

- (۱) تدوین چارچوب نظری (۲) عملیاتی کردن متغیرها (۳) طرح و نهایی‌سازی سؤال آغازی (۴) مشاهده و گردآوری اطلاعات

۸۴- اظهارنظر درباره میزان متناسب بودن معرف‌ها و ابزار سنجش، از سوی افراد متخصص، به کدام نوع اعتبار مربوط می‌باشد؟

(پژوهش علوم اجتماعی و مطالعات زنان - سراسری ۸۸)

- (۱) اعتبار سازه Construct Validity
(۲) اعتبار صورتی Face Validity
(۳) اعتبار محتوا Content Validity
(۴) اعتبار معیار Criterion Validity

۸۵- اظهارنظر درباره اینکه آیا این یک سؤال، گویه یا یک ابزار واقعاً همان متغیر موردنظر شما را به درستی می‌سنجد و نه چیز دیگری را به مبحث

(پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۸)

..... مربوط است.

- (۱) اعتبار (۲) پایایی (۳) تعریف مفهومی (۴) نحوه طرح سؤال

۸۶- مطالعاتی که در آن، زمان به عنوان متغیر مطرح می‌شود، چه نوع مطالعاتی هستند؟ (آزاد ۸۸)

- (۱) مطالعات طولی (۲) مطالعات مقطعی (۳) مطالعات موردی (۴) مطالعات مونوگرافی

۸۷- چنانچه، برای یک مفهوم، شاخص‌های دقیق و سنجش‌پذیر آورده شود، می‌گوییم:

- (۱) آن مفهوم را تعریف عملکردی کرده‌ایم.
(۲) آن مفهوم را تعریف واقعی نموده‌ایم.
(۳) آن مفهوم را تعریف تحلیلی کرده‌ایم.
(۴) آن مفهوم را تعریف مفهومی کرده‌ایم.

۸۸- زمانی که Y تابعی از X باشد $y = f(x)$ ، معادله $y = f(b)$ به چه نوع متغیرهایی اشاره دارد؟ (علوم ارتباطات - سراسری ۸۹)

- (۱) مزاحم (۲) وابسته (۳) مستقل (۴) کنترل‌کننده

۸۹- چنانچه در یک تحقیق اعتبار شاخص‌ها یا معیارها، با مراجعه به آرای متخصصان و توافق آن‌ها حاصل شود از چه نوع اعتباری استفاده شده

(علوم ارتباطات - سراسری ۸۹)

است؟

- (۱) درونی (۲) بیرونی (۳) صورتی (۴) وابسته به معیار

۹۰- بیشتر روش‌هایی که برای پیشگیری از «بی‌اعتباری بیرونی» (External invalidity) به کار می‌روند به مربوط می‌شوند.

(علوم ارتباطات - سراسری ۸۹)

- (۱) انتخاب نمونه (۲) دقت در ابزارهای سنجش (۳) انتخاب داوران بیرونی (۴) توجه به واقعیت‌های بیرونی

۹۱- کدام یک از موارد زیر مراحل تحقیق کمی را به صورت صحیح نشان می‌دهد؟ (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۹)

- (۱) مسئله و سؤال تحقیق - فرضیات تحقیق - بررسی نظری - متغیرها - عملیاتی کردن - گردآوری داده‌ها - تحلیل داده‌ها
(۲) مسئله و سؤال تحقیق - فرضیات تحقیق - بررسی نظری - متغیرها - عملیاتی کردن - تحلیل داده‌ها - گردآوری داده‌ها
(۳) مسئله و سؤال تحقیق - بررسی نظری - متغیرها - فرضیات تحقیق - عملیاتی کردن - گردآوری داده‌ها - تحلیل داده‌ها
(۴) مسئله و سؤال تحقیق - بررسی نظری - فرضیات تحقیق - متغیرها - عملیاتی کردن - گردآوری داده‌ها - تحلیل داده‌ها

۹۲- اگر در تحقیقی واحد تحلیل حوزه‌های انتخاباتی باشند ولی می‌خواهیم درباره «رأی‌دهندگان» نتیجه‌گیری کنیم دچار چه نوع خطایی شده‌ایم؟

(پژوهش علوم اجتماعی و مطالعات زنان - سراسری ۸۹)

- (۱) اعتبار بیرونی (۲) اشتباه زیست‌بومی (۳) اعتبار درونی (۴) کاهش‌گرایی

۹۳- اگر در تحقیقی واحد تحلیل حوزه‌های انتخاباتی باشند، ولی می‌خواهیم درباره «رأی‌دهندگان» نتیجه‌گیری کنیم دچار چه نوع خطایی شده‌ایم؟

(پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۹)

- (۱) اعتبار بیرونی (۲) اشتباه زیست‌بومی (۳) اعتبار درونی (۴) کاهش‌گرایی

- ۹۴- فقدان همبستگی بین چهار گویه هم‌سنگ (هم‌ارز) که شاخص گرایش به سنت را تشکیل می‌دهند مبین فقدان در آن شاخص است.
(پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۹)
- (۱) دقت سنجش (۲) تعمیم‌پذیری (۳) پایایی (۴) اعتبار
- ۹۵- اگر در تحقیقی فرضیه‌های وجود همبستگی بین متغیر گرایش به انزوای اجتماعی با سن و وضع اشتغال تأیید شود، سنجش متغیر گرایش به انزوای اجتماعی دارای نوع اعتبار (validity) است.
(پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۹)
- (۱) پایا (۲) سازه (۳) محتوا (۴) وابسته به معیار
- ۹۶- تحقیقی تحت عنوان فقر و تکدی مورد توجه است؛ در این تحقیق فقر چیست؟
(آزاد ۸۹)
- (۱) متغیر مستقل (۲) متغیر تابع (۳) متغیر واسط (۴) متغیر الگویی
- ۹۷- کدام‌یک، مراحل تجزیه مفهوم را در یک پژوهش به‌درستی نشان می‌دهد
(پژوهش علوم اجتماعی و مطالعات زنان - سراسری ۹۰)
- (۱) مفهوم ← بعد ← مؤلفه ← شاخص
(۲) مفهوم ← مؤلفه ← بعد ← شاخص
(۳) مفهوم ← مؤلفه ← شاخص ← بعد
(۴) مفهوم ← شاخص ← بعد ← مؤلفه
- ۹۸- زمانی که فراوانی افراد دارای گرایش سیاسی محافظه‌کار در شهرهای مختلف را مقایسه می‌کنیم، واحد مشاهده و واحد تحلیل است.
(پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۹۰)
- (۱) فرد - شهر (۲) شهر - فرد (۳) شهر - گرایش سیاسی (۴) فراوانی افراد - محافظه‌کاری

پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنگوری فصل دوم

- ۱- گزینه «۲» آگریم‌ها یا اصول متعارف احکام بنیادینی هستند که حقیقت انگاشته شده و نظریه‌ها بر آن‌ها استوارند.
- ۲- گزینه «۱» در موضوع (بررسی اثرات شبکه‌های ماهواره‌ای بر نگرش سیاسی شهروندان تهرانی) صفت مشخصه (شهروند تهرانی بودن است) و در واقع صفت مشخصه صفتی است که جامعه را مشخص می‌کند. صفت جامعه مجموعه‌ای است متشکل از افراد یا اشیاء که حداقل دارای یک صفت تعیین‌کننده مشترک باشند. معمولاً در هر تحقیق، جامعه کلیه افراد یا مواردی است که محقق علاقه‌مند است نتایج تحقیق را به آن‌ها تعمیم دهد.
- ۳- گزینه «۲» این بیانیه (کشورهای ثروتمند بهتر است به کشورهای فقیر کمک کنند) یک نوع قضاوت ارزشی است.
- ۴- گزینه «۲» در این عنوان (روابط بین‌الملل در میان کشورها) را احتمالاً یک ماکروتئوریست و نه یک میکروتئوریست برای مطالعه خویش انتخاب می‌کند. چون ماکروتئوریست‌ها در واقع پیروان نظریه کلاس و میکروتئوریست‌ها پیروان نظریه فرد هستند.
- ۵- گزینه «۴» قاعده کلی این گونه است که متغیرهای در سطح سنجش بالاتر قابلیت تبدیل به سطوح سنجش پایین‌تر را دارند ولی حالت برعکس وجود ندارد لذا گزینه ۴ صحیح است زیرا تنها در این گزینه است که قاعده بالا لحاظ شده است.
- ۶- گزینه «۳» در بحث از سطوح سنجش، قاعده کلی بر این است که امکان تبدیل متغیرهای سطوح سنجش بالاتر به سطوح سنجش پایین‌تر وجود دارد اما حالت برعکس آن امکان‌پذیر نیست. لذا در این سؤال نیز گزینه ۳ صحیح می‌باشد زیرا گفته است که امکان تبدیل متغیرهای سطح سنجش فاصله‌ای به ترتیب وجود دارد.
- ۷- گزینه «۱» در معادلات به شکل $y = f(x)$ ، همیشه x متغیر مستقل و y متغیر وابسته می‌باشد. در سؤال نیز آمده است که افزایش تلاش و تخصص پلیس است (یعنی متغیر مستقل یا همان x) که باعث کاهش جرم و جنایت (یعنی متغیر وابسته یا همان y) می‌شود. لذا با توجه به توضیح بالا، گزینه «۱» صحیح است که در آن گفته شده است کاهش جرم و جنایت متغیر وابسته (y) است.
- ۸- گزینه «۱» جمله «میزان اعتماد اجتماعی در تهران پایین است» یک واقعه است.
- گزینه «۲» غلط است، زیرا گفتار کلی با «اگر» آغاز می‌شود. به طور مثال: «اگر اعتماد اجتماعی در یک جامعه کاهش یابد، میزان انحرافات افزایش می‌یابد.»
- ۹- گزینه «۲» مدرک کافی برای ارزیابی اعتبار سازه، هم باید از اصل تشابه یا $convergent$ برخوردار باشد (بدان معنی که وسایل اندازه‌گیری صفت با یکدیگر همبستگی بالایی داشته باشند حتی اگر از روش‌های متفاوتی استفاده کنند) و هم از اصل تفکیک یا همان $Discriminant$ برخوردار باشد (بدان معنا که اندازه‌گیری‌های متفاوت نباید همبستگی بالایی با هم داشته باشند، حتی اگر وسیله اندازه‌گیری یکی باشد). به طور کلی اعتبار سازه مبتنی است بر ساختن فرضیه‌هایی درباره مفاهیم مورد سنجش و آزمون این فرضیه‌ها و تعیین همبستگی نتایج آن با سنجش اولیه. به طور مثال اگر فرضیه شما این باشد که میزان عزت نفس محصلان با شرکت در فعالیت‌های فوق برنامه افزایش می‌یابد آنگاه می‌توانید همبستگی عزت نفس و میزان شرکت در فعالیت‌های فوق برنامه را وسیله‌ای برای سنجش میزان اعتبار سازه مفهوم خود در نظر بگیرید.
- ۱۰- گزینه «۳» متغیر طبقه اجتماعی، یک متغیر رتبه‌ای است. چون در آن طبقات مختلف بر حسب درجه و اولویت رتبه‌بندی می‌شوند. اما چون فاصله طبقات مساوی نیست، نمی‌تواند فاصله‌ای باشد.
- ۱۱- گزینه «۴» متغیر مستقل، در یک رابطه علی میان دو یا چند متغیر معنی دارد. در این رابطه، متغیر مستقل عامل یا وضعیتی است که بر پدیده دیگر تأثیر می‌گذارد.
- ۱۲- گزینه «۴» مقیاس فاصله‌ای دارای صفر قراردادی و مقیاس نسبی دارای صفر مطلق است. اگر در سؤال سن افراد (۳ و ۲ و ۱ و ۰) آمده بود، در سطح نسبی سنجیده می‌شد، اما چون از عدد ۱ شروع شد، در سطح فاصله‌ای کاربرد دارد.
- ۱۳- گزینه «۴» مفهوم‌سازی، عبارت یا کلامی است که واژه یا اصطلاحات گنگ و وسیع را تشریح می‌نماید. تعریف عملیاتی، یعنی سنجش و اندازه‌گیری شاخص‌ها.

۱۴- گزینه «۱» متغیر مذهب در سطح سنجش اسمی قرار دارد. چون طبقات مختلف آن را نمی‌توان اولویت‌بندی یا فاصله‌گذاری نمود.

۱۵- گزینه «۱» قاعده کلی این است که متغیرها با سطح سنجش بالاتر قابل تبدیل به سطح سنجش پایین‌تر هستند، ولی حالت برعکس آن امکان‌پذیر نیست. برای مثال می‌توان متغیر سن را که در سطح سنجش نسبی قرار دارد، در سطح سنجش ترتیبی سنجید، ولی نمی‌توان متغیر مذهب را که در سطح سنجش اسمی است در سطح سنجش ترتیبی مورد سنجش قرار داد.

۱۶- گزینه «۴» در سؤال مذکور آمده است که «میزان مطالعه زنان بیش از مردان است» و از ما خواسته است که متغیر مستقل عبارت مذکور را مشخص کنیم. با بازخوانی و بازنویسی جمله فوق به راحتی می‌توان به متغیرهای مستقل و وابسته آن دست یافت. جمله بالا را به صورت زیر نیز می‌توان نوشت: «جنسیت بر میزان مطالعه تأثیر گذار است». بنابراین در این بین زنان بیش از مردان مطالعه می‌کنند. لذا می‌بینیم که متغیر مستقل عبارت فوق همان جنسیت و متغیر وابسته آن میزان یا نسبت مطالعه است.

۱۷- گزینه «۴» رابطه یا پیوستگی منفی بین دو متغیر، بدین معناست که با بالا رفتن متغیر مستقل، متغیر وابسته کاهش یابد و بالعکس. وقتی می‌گوییم که رابطه یا پیوستگی منفی بین تحصیلات و تعصب قومی وجود دارد بدین معناست که هرچه تحصیلات افراد بیشتر باشد تعصب قومی آن‌ها کمتر خواهد بود.

۱۸- گزینه «۳» متغیر وابسته، متغیری است که ارزش یا مقدار آن به متغیر مستقل بستگی دارد. بررسی تنش توسعه اقتصادی و اجتماعی، متغیر مستقل است و ارتباطات سیاسی، متغیر وابسته است.

۱۹- گزینه «۳» هر متغیری باید دارای دو کیفیت مهم باشد ۱- فراگیری ۲- مانع‌الجمع

۲۰- گزینه «۲» هدف مدل تبیین نوموتتیک یا قانون‌بنیاد، به دست دادن بیشترین مقدار تبیین با کمترین تعداد متغیرهای علی برای کشف الگوهای کلی به علت و معلولی است. این مدل از لحاظ رهیافت خود، ناگزیر «احتمال‌گرایانه» است.

۲۱- گزینه «۱» متغیر مستقل متغیری است که بر دیگر متغیرها تأثیر می‌گذارد، در حالی که متغیر وابسته تأثیر می‌پذیرد. در این مدل، X متغیر مستقل است، زیرا بر Y تأثیر می‌گذارد و از متغیر دیگری تأثیر نمی‌پذیرد. Z متغیر وابسته است، زیرا از Y تأثیر می‌پذیرد، اما بر متغیر دیگری تأثیر نمی‌گذارد. Y نسبت به X متغیر مستقل است، اما نسبت به متغیر Z متغیر وابسته است.

۲۲- گزینه «۴» یکی از شروط اینکه عاملی را علت عامل دیگر بدانیم آن است که آن عامل باید حتماً پیش از عامل دیگر (معلول) رخ داده باشد. مثلاً اول باید خورشیدی باشد تا گرمای تابستان رخ دهد. به‌علاوه در بحث تجمع‌پذیری (تکرارپذیری) تحقیق هم باید گفت که تجمع‌پذیری بدین معناست که قاعده‌ای که ما از تحقیق استخراج کردیم در سایر زمان‌ها و مکان‌ها نیز صدق کند. مثلاً اینکه تضاد اجتماعی باعث کاهش سرعت توسعه یا حتی توسعه‌نیافتگی می‌شود باید در ۵۰ سال بعد هم صدق کند. این را هم زمان معلوم خواهد کرد.

۲۳- گزینه «۱» هر مفهوم باید چهار ویژگی داشته باشد: قابلیت اعتماد، اعتبار، دقت، درستی. قابلیت اعتماد آن است که نتیجه‌ای که طی تحقیق به‌دست می‌آید، اگر تحقیق را مجدداً تکرار کنیم به همان نتایج دست پیدا کنیم مثلاً اینکه گرایش به شهرنشینی در روستاهای اطراف تهران بیش از روستاهای اطراف مشهد است، باید با تکرار تحقیق نیز مجدداً به‌دست آید. اعتبار آن است که آیا شاخص، واقعاً همان مفهوم را می‌سنجد. مثلاً آیا با شاخص IQ اندازه‌گیری سنجیده می‌شود؟ نه، این شاخص اعتبار ندارد، چون IQ برای سنجش هوش به‌کار می‌رود. یا مثلاً شرکت در مراسم عزاداری به عنوان معرفی برای مذهبی بودن معتبر است یا نه. دقت (presicion) آن است که تمایز میان صفات را مورد توجه قرار دهیم. یعنی مثلاً اگر پاسخگو در پاسخ به سؤال سن بگوید جوان، در واقع او مبهم (غیرصریح) حرف زده است؛ او باید برای مثال بگوید ۲۴ سال دارد. درستی (accuracy) نیز به این معناست که واقعاً اطلاعات درست باشد. مثلاً فرد واقعاً ۲۴ سال داشته باشد و به دروغ نگوید ۲۸ سال دارد.

۲۴- گزینه «۲» متغیر مستقل، متغیری است که بر دیگر متغیرها تأثیر می‌گذارد و متغیر وابسته یا تابع، متغیری است که متأثر از متغیر یا متغیرهای دیگر است.

۲۵- گزینه «۲» نسبت میان روش‌های کمی و کیفی و ایدئوگرافیک نوموتتیک به این صورت نشان داده می‌شود که کمی نوموتتیک و کیفی ایدئوگرافیک است.

۲۶- گزینه «۲» متغیر مستقل، متغیری است که بر دیگر متغیرها تأثیر می‌گذارد.

۲۷- گزینه «۴» مقیاس نسبی، بالاترین سطح اندازه‌گیری است. در این مقیاس، صفر مطلق وجود دارد.

۲۸- گزینه «۳» مقیاس فاصله‌ای، مقیاسی است که دارای فاصله‌های مساوی است و برخی از عملیات ریاضی (جمع - تفریق) را می‌توان بر روی آن اجرا کرد.

۲۹- گزینه «۳» مشکلی که در این مسئله با آن مواجهیم، مشکل پایایی یا قابلیت اتکاء در استفاده از آمار موجود است. چون در دو گزارشی که توسط دو محقق ارائه شد، شاهد تکرار نتایج نیستیم و وقتی نتایج یک تحقیق، در تحقیق مشابه دیگری تکرار نشود، قابلیت اتکاء یا پایایی تحقیق دچار مشکل می‌شود.

۳۰- گزینه «۳» سطح سنجش میزان مرگ و میر، نسبی و سطح سنجش پیشرفتگی کشورها، ترتیبی است. در سطح سنجش ترتیبی، علاوه بر دارا بودن یا دارا نبودن یک صفت، شدت و ضعف این دارا بودن در بین حالت‌های مختلف یک متغیر نیز مطرح می‌شود و در سطح سنجش نسبی که بالاتر از ترتیبی است علاوه بر دارا بودن ویژگی‌های متغیر ترتیبی، فاصله دقیق بین حالت‌های یک متغیر نیز مشخص می‌شود. مثلاً سن فرد ۱۸ ساله دقیقاً ۲ سال از فرد ۱۶ ساله بیشتر است.

۳۱- گزینه «۱» در سطح سنجش اسمی، فقط بودن یا نبودن یک صفت مورد سنجش قرار می‌گیرد و شدت و ضعف این دارا بودن که ویژگی سطح سنجش ترتیبی است مورد ارزیابی واقع نمی‌شود. متغیر مذهب، در سطح سنجش اسمی قرار دارد. زیرا فرض این است که هر فردی یک نوع مذهب خاص را به عنوان مذهب خود قبول کرده است و سایر مذاهب را مذهب خود نمی‌شناسد.

۳۲- گزینه «۲» واحد مشاهده یعنی واحدی که اطلاعات از آن جمع‌آوری می‌شود، ولی واحد تحلیل یعنی واحدی که قرار است تحلیل در مورد آن صورت گیرد. در اینجا هم صحبت سر افراد است و قرار است افراد مورد تحلیل قرار گیرند، لذا واحد تحلیل همان فرد است.

۳۳- گزینه «۱» سعی محقق در عدم دخالت سلايق و عقایدش در تحقیق و جلوگیری وی در سوگیری ارزش خود را، تحقیق عاری از ارزش نامیده‌اند.

۳۴- گزینه «۱» پارادایم مدل بنیادینی حاوی مجموعه‌ای از پیش‌فرض‌ها و نظریات و فرضیات و روش تحقیق است، که نقشه‌ای جامع را پیش روی محقق قرار می‌دهد تا دیدگاهش را نظم‌دهی نماید.

۳۵- گزینه «۴» آزمون مقدماتی گاهی باعث ضعف یک تحقیق و کاهش اعتبار درونی آن می‌شود. در واقع اثری که این کار به جای می‌گذارد را اثر تجربه می‌گویند. در حقیقت فرد وقتی آزمون را یک‌بار انجام دهد با تکرار آن بر تجربه‌اش افزوده می‌شود و در مراحل بعدی بهتر پاسخ می‌دهد و این امر به خاطر تأثیر متغیر علی تحقیق نیست، بلکه ناشی از اثر تجربه است.

۳۶- گزینه «۲» وقتی می‌گوییم متغیر الف شرط لازم برای متغیر ب است، یعنی برای وقوع واقعه ب حتماً باید شرط الف باشد. در واقع الف برای وقوع ب لازم است، اما کافی نیست. اما شرط کافی یعنی اینکه برای وقوع ب تنها الف کافی است و نه چیز دیگر.

۳۷- گزینه «۲» رابطه علی رابطه‌ای است که در آن واقعه الف دلیل و علت رابطه ب باشد. در اینجا وقتی رتبه فرد در گروه بالا می‌رود، به دلیل این بالا رفتن (علت) مطابقت رفتار وی با دیگر اعضا (معلول) بیشتر می‌شود. در واقع علت الف معلول ب را در پی داشته است و یک رابطه علی ایجاد کرده است.

۳۸- گزینه «۴» به طور کلی ما دو نوع روش مقطعی و طولی را می‌توانیم از هم بازشناسیم. مطالعه مقطعی تنها در یک مقطع زمانی رخ می‌دهد و به آینده و گذشته کاری ندارد، اما مطالعه طولی در طول زمانی معین صورت می‌گیرد. مطالعه طولی خود سه قسمت دارد که شامل روندپژوهی، پانل و مطالعه نسلی است.

۳۹- گزینه «۲» فرضیه یعنی رابطه‌ای که بین دو متغیر فرض می‌شود و در واقع جواب احتمالی به پرسش تحقیق است. این رابطه از آنجایی که هنوز یک فرض است و اثبات نشده است، یک رابطه موقتی است نه دائم. همچنین تعداد متغیرهای درگیر در یک فرضیه باید حداقل دو تا باشد، زیرا هر فرضیه حداقل یک متغیر مستقل و یک متغیر وابسته دارد.

۴۰- گزینه «۱» تئوری یا نظریه زمانی شکل می‌گیرد که فرضیات ما مورد آزمون قرار گرفته باشد؛ اگر این فرضیات بارها و در زمان‌های مختلف و در محیط‌های متنوع اثبات شود، قوانین را شکل می‌دهد و وقتی چند قانون علمی مورد تأیید قرار گرفته شود و بتوان آن‌ها را به شرایط و مکان‌های مختلف تعمیم داد، مجموع این قوانین نظریه را تشکیل می‌دهد.

۴۱- گزینه «۳» یک نظریه کلان نظریه‌ای است که بتوان از دل آن چند فرضیه درآورد و هر یک از این فرضیات را مجدداً به آزمون گذاشت و اثبات نمود.

۴۲- گزینه «۴» عملیاتی کردن فرایندی است که در آن یک مفهوم انتزاعی به ابعاد و مقوله‌های قابل سنجش و قابل مشاهده تبدیل می‌شود و می‌توان مقدار حدوداً دقیق آن مفهوم را در دنیای واقعی سنجید و به صورت کمی و عددی نشان داد.

۴۳- گزینه «۴» از آنجا که به مقایسه تغییر سیاست‌های آمریکا در قبال رهبران کشور و پوشش خبری مجلات می‌پردازد، مقایسه‌ای است و چون در طول زمان نیز مشخص می‌شود، جزء مطالعات طولی است.

۴۴- گزینه «۱» آبراهام کاپلان سه دسته از چیزهایی را که دانشمندان می‌سنجند از هم تفکیک کرده است.

۱- امور قابل مشاهده ۲- امور قابل مشاهده غیرمستقیم ۳- سازه‌ها

۴۵- گزینه «۲» مدل تحلیلی در یک تحقیق، براساس چارچوب نظری انتخاب‌شده توسط محقق تدوین و ترسیم می‌شود. تمایز اساسی مدل تحلیلی از چارچوب نظری، در عملی بودن مدل تحلیلی است.

۴۶- گزینه «۳» شروط بطلان برتری فرضیه این است که عمومیت داشته باشد و حداقل یک گزاره‌ی مخالف را بپذیرد. فرضیه حدس و گمانی است و نیاز به اثبات ندارد بلکه توسط صاحب نظران در مورد پدیده‌ای و علیتی داده می‌شود که تأیید یا رد می‌شود و در صورت تأیید به نظریه تبدیل می‌شود.

۴۷- گزینه «۲» هدف مدل تبیین قانون بنیان یا نوموتیک به دست دادن بیشترین مقدار تبیین با کمترین تعداد متغیرهای علی برای کشف الگوهای کلی علت و معلولی است. مدل تبیین قانون بنیاد از لحاظ رهیافت خود به علیت، ناگزیر احتمال‌گرایانه است. این مدل در مساعدترین شرایط، احتمال بسیار زیاد، بسیار کم را نشان می‌دهد که هرگاه تعداد محدودی از عوامل مشخص وجود داشته باشد، عمل معینی رخ می‌دهد.

۴۸- گزینه «۳» یکی از مقاصد عمده بسیاری از مطالعات در علوم اجتماعی، توصیف موقعیت‌ها و رویدادهاست. همچنین هدف اصلی بسیاری از مطالعات کیفی توصیف است.

۴۹- گزینه «۲» برای اینکه یک متغیری را از حالت مفهومی یا سازه‌ای به حالت قابلیت سنجش برسانیم، باید به تعریف عملیاتی آن متغیر بپردازیم. در واقع، تعریف عملیاتی (عملیاتی کردن) یک متغیر در تحقیق علمی یعنی قابل سنجش و اندازه‌گیری کردن آن.

۵۰- گزینه «۲» در متغیر فاصله‌ای، نه تنها ترتیب اشیاء و امور نمایان می‌شود، بلکه فاصله بین آن‌ها نیز مشخص می‌گردد. در این طبقه‌بندی نیز، فاصله طبقات مشخص است. در این طبقه‌بندی اگر صفر حقیقی وجود داشت، متغیر، متغیر نسبی می‌شد.

۵۱- گزینه «۳» پرسش‌آغازین در تحقیق باید عملی و قابل تحقیق باشد، روشن و بدون ابهام باشد. و همچنین مناسب با هدف تحقیق و داشته‌های محقق باشد.

۵۲- گزینه «۲» برای اینکه متغیری را از حالت مفهومی یا سازه‌ای به حالت قابلیت سنجش برسانیم، باید به تعریف عملیاتی آن متغیر بپردازیم. در واقع، تعریف عملیاتی (عملیاتی کردن) یک متغیر در تحقیق علمی یعنی قابل سنجش و اندازه‌گیری کردن آن.

۵۳- گزینه «۲» برای اندازه‌گیری ضریب قابلیت اعتماد یا پایایی ابزار اندازه‌گیری روش‌های گوناگونی به کار می‌رود که از آن جمله می‌توان به روش بازآزمایی (آزمون - آزمون مجدد؛ test-re-test) اشاره کرد. روش بازآزمایی (آزمون - آزمون مجدد) عبارت است از آزمون مجدد در زمان‌های مختلف تحت شرایط یکسان در مورد افراد معین. روش بازآزمایی به لحاظ مفهومی بسیار نزدیک به تعریف پایایی است. در این روش بعد از آزمون مجدد، بین نمرات آزمودنی‌ها، ضریب همبستگی محاسبه می‌شود. روش بازآزمایی، منطقی‌ترین و مناسب‌ترین روش برآورد پایایی مقیاس یا پرسش‌نامه است.

۵۴- گزینه «۳» به طور کلی پایایی به معنی یکسان بودن نتایج سنجش‌های مکرر است. در اینجا ما دوبار آزمون را تکرار کردیم تا بفهمیم چه همبستگی و همسانی بین دو آزمون دیده می‌شود و آیا آزمون طوری طراحی شده است که بتواند در طول زمان پاسخ‌های یکسانی را دریافت کند و در واقع آیا پایایی دارد.

۵۵- گزینه «۳» دو نوع روایی یا اعتبار درونی و بیرونی وجود دارد. در اعتبار درونی سؤال از این است که آیا تنها و دقیقاً متغیر مستقل است که متغیر وابسته را تحت تأثیر قرار می‌دهد و نه چیز دیگر. در اعتبار بیرونی نیز سؤال از این است که آیا می‌توان نتایج را در زمان‌ها و محیط‌های دیگر تکرار و همین نتایج را به آن تعمیم داد.

۵۶- گزینه «۴» اعتبار به دلیل مشکلات تصادفی و نیز خطاهای تصادفی دچار مشکل می‌شود، اما پایایی بر اثر خطاهای سیستماتیک آسیب نمی‌بیند. مثلاً اگر ترازویی همه چیز را دو کیلو اضافه نشان دهد، اعتبار ندارد، اما پایایی دارد.

۵۷- گزینه «۳» دو نوع روایی یا اعتبار درونی و بیرونی وجود دارد. در اعتبار درونی سؤال از این است که آیا تنها و دقیقاً متغیر مستقل است که متغیر وابسته را تحت تأثیر قرار می‌دهد و نه چیز دیگر. در اعتبار بیرونی نیز سؤال از این است که آیا می‌توان نتایج را در زمان‌ها و محیط‌های دیگر تکرار و همین نتایج را به آن تعمیم داد.

۵۸- گزینه «۴» تعریف عملیاتی یکی از بخش‌های مهم تحقیق علمی است. در این مرحله تعیین مؤلفه‌ها و شاخص‌های مفاهیم صورت می‌گیرد. تعریف عملیاتی راهنمای مشاهده است. این نوع تعریف سطح نظری را به سطح تجربی متصل می‌کند و از طریق آن بین مفهوم و مصداق آن در واقعیت‌های عینی ارتباط برقرار می‌شود. برای تعریف عملیاتی یک سازه باید متغیرهای معرفی را که نشانگر این سازه می‌باشد مشخص کرد.

۵۹- گزینه «۲» متغیر مستقل توصیف کننده، تأثیرگذار، تبیین کننده و پیش‌بینی کننده و متغیر وابسته تأثیرپذیر، توصیف شونده، تبیین شونده و پیش‌بینی شونده است. متغیر مستقل همیشه پیش از متغیر وابسته باید وجود داشته باشد.

۶۰- گزینه «۴» فرضیه یعنی رابطه‌ای که بین دو متغیر فرض می‌شود و در واقع جواب احتمالی به پرسش تحقیق است. این رابطه از آنجایی که هنوز یک فرض است و اثبات نشده، یک رابطه موقتی است نه دائمی و همیشگی.

۶۱- گزینه «۴» متغیر: مجموعه‌ای منطقی از صفات است. شغل (پزشک، وکیل)، هواداری احزاب (دموکرات، جمهوری خواه)، نرخ مولید از صفات ارقام تشکیل شده است.

۶۲- گزینه «۴» تحقیق میدانی، در مقایسه با آزمایش و یا پیمایش، از روایی پایین‌تری برخوردار است. زیرا داده‌های آن متعلق به یک مورد ویژه بوده و نمی‌توان به راحتی و با اطمینان آن را به موارد دیگر تعمیم داد. از سوی دیگر، تحقیق میدانی اعتبار بالایی دارد. زیرا عوامل تهدید کننده اعتبار درونی و بیرونی که در تحقیقات آزمایشی و پیمایشی مؤثر است، در تحقیق میدانی کارگر نیست.

۶۳- گزینه «۴» وقتی که ما نمره‌های حاصل از یک آزمون را با نمره‌های یک شاخص معیار یا ملاک (جا افتاده و معتبر) مقایسه می‌کنیم، در حال بررسی اعتبار وابسته به معیار هستیم. بنابراین اگر شاخص بی‌هنجاری یک محقق با شاخص بی‌هنجاری معروف (مورد قبول) همبستگی داشته باشد، می‌گوییم شاخص بی‌هنجاری آن محقق دارای اعتبار وابسته به معیار است.

۶۴- گزینه «۱» منظور از اعتبار وسیله اندازه‌گیری آن است، که آن وسیله دقیقاً همان چیزی را بسنجد، که محقق می‌خواهد. در غیر این صورت، وسیله اندازه‌گیری فاقد اعتبار است. شاخص IQ نیز چون توان اندازه‌گیری قد را ندارد، و بالعکس، فاقد اعتبار است.

۶۵- گزینه «۱» در تقلیل‌گرایی پدیده‌های اجتماعی که دلایل چندگانه دارند، بر حسب یک علت یگانه تبیین می‌شوند. یکی از نمونه‌های رایج تقلیل‌گرایی تبیین رفتار گروهی با استفاده از اندازه‌گیری شخصیت افراد است.

۶۶- گزینه «۱» در یک تبیین احتمالی بیان می‌شود که X گرایش دارد که Y شود. گزینه (۲) تبیین احتمالی نیست. گزینه‌های (۳) و (۴) نیز نمونه یک تبیین جبری و قطعی هستند.

۶۷- گزینه «۳» وقتی که ما به دام اعتقاد به این که واژه‌ها معنای واقعی دارند بیفتیم دچار اشتباه محیط شناختی یا زیست شناختی شده‌ایم.

۶۸- گزینه «۴» در استدلال قیاسی، محقق از یک قانون کلی آغاز می‌کند و آن را در نمونه‌ای خاص به کار می‌برد. برای تدوین فرضیه‌های تحقیق، از روش قیاسی استفاده می‌شود.

۶۹- گزینه «۳» تبیین در پی آزمون یک نظریه خاص در مورد علت رویدادها است. بدین معنی که روابط علت و معلولی بین دو یا چند متغیر را بررسی و مشخص می‌کند.

۷۰- گزینه «۳» در یک دیاگرام علت و معلول، جهت و نوع رابطه علی میان دو متغیر مستقل و وابسته نمایش داده می‌شود. در این رابطه پایگاه اقتصادی اجتماعی والدین متغیر مستقل بوده و افت تحصیلی متغیر وابسته است، پس جهت رابطه از پایگاه والدین به سمت افت تحصیلی خواهد بود. از طرف دیگر، چون نوع رابطه معکوس است، علامت منفی خواهد داشت. پس دیاگرام علی این رابطه این گونه خواهد بود:

پایگاه اقتصادی اجتماعی والدین ← - افت تحصیلی

۷۱- گزینه «۴» در استدلال قیاسی، محقق از یک قانون کلی آغاز می‌کند و آن را در نمونه‌ای خاص به کار می‌برد. برای تدوین فرضیه‌های تحقیق، از روش قیاسی استفاده می‌شود.

۷۲- گزینه «۲» در اعتبار درونی به دنبال کنترل متغیرها هستیم.

۷۳- گزینه «۴» متغیر مستقل تبیین‌کننده و متغیر وابسته تبیین‌شونده است.

۷۴- گزینه «۴» قومیت ← اسمی تعداد برادر ← نسبی مدرک تحصیلی ← رتبه‌ای

۷۵- گزینه «۳» نوع شغل اسمی است.

۷۶- گزینه «۳» رابطه در مدل تشریحی (بررسی علی) دو گونه است: خطی - غیر خطی.

رابطه خطی رابطه‌ای است که یک جهت داشته باشد، مثلاً با افزایش تحصیلات، سطح اشتغال مردم بالا رود. ولی رابطه غیر خطی رابطه‌ای است که پس از یک افزایش یا کاهش، یک کاهش یا افزایش داشته باشیم. مثلاً با افزایش مطالعه، ابتدا سطح تحصیلات هم بالا رود ولی پس از رسیدن به نقطه‌ای این رابطه معکوس شود. متغیر تحریف‌کننده (نه رابطه تحریف‌کننده) آن است که دو متغیر در وهله اول با هم ارتباط داشته باشند ولی این رابطه با وارد کردن متغیر سوم، معکوس شود. از مثبت به منفی و از منفی به مثبت. مثلاً در نگاه اول بین طبقه و اعتراض به وضعیت کارخانه ارتباط وجود دارد. یعنی معترضان اغلب از مستضعفان کارخانه هستند. اما با اندکی تعمق متوجه می‌شویم که اغلب معترضان از قومیت خاصی هستند و تمام این اعتراضات هم به علت بی‌احترامی رئیس کارخانه به بزرگ این قوم صورت می‌گیرد. پس جهت رابطه تغییر کرد؛ متغیر قوم متغیر تحریف‌کننده است. نمونه رابطه‌ی کاذب نیز رابطه گرمای آفتاب و نرمی آسفالت و لباس سبک مردم است. در وهله اول شاید بین نرمی آسفالت و لباس سبک مردم رابطه به نظر آید ولی در واقع هر دوی این‌ها متأثر از گرمای آفتاب در فصل تابستان هستند.

۷۷- گزینه «۴» همبستگی آماری کمترین چیزی است که می‌توان در مورد رابطه دو متغیر گفت. ممکن است این همبستگی آماری یک همبستگی کاذب و بی‌معنی باشد مثل رابطه ریزش موی سر و عینکی شدن. می‌تواند علی باشد و معنادار. مثل تأثیر تحصیلات بر پیشرفت شغلی.

۷۸- گزینه «۴» تبیین در پی چرایی امور است، بدین منظور با ارزیابی الگوهای همانند در رفتار اجتماعی نظریه‌هایی ارائه می‌شود و سپس این نظریه در جامعه سنجیده می‌شود تا مشخص شود که این نظریه توانسته آن مسئله اجتماعی را تبیین کند یا نه. نظریه بیان ارتباط بین متغیرهاست و به تبیین مربوط می‌شود. پیش‌بینی از "چه خواهد شد" سخن می‌گوید. تعریف عملیاتی مربوط به سنجش تحقیق می‌شود و ربطی به تبیینی یا توصیفی بودن تحقیق ندارد. توصیف نیز دقیقاً در مقابل تبیین قرار دارد، صرفاً وصف آنچه هست، می‌باشد و هیچ چرایی از امور ارائه نمی‌دهد.

۷۹- گزینه «۲» در اینجا متغیر مستقل نوع رشته دانشجویان و متغیر وابسته میزان رضایت دانشجویان از رشته است.

۸۰- گزینه «۱» روایی یا اعتبار عبارت است از میزان انطباق مشاهدات و پرسش‌های تحقیق با هدف اصلی پژوهش و اینکه آیا داده‌های گردآوری شده تصویر حقیقی همان موضوع مورد بررسی است یا خیر. در واقع، اعتبار از مناسب بودن یک وسیله اندازه‌گیری برای سنجش بحث می‌کند. اعتبار تحقیق به میزان

دقت شاخص‌ها و معیارهایی است که در راه سنجش پدیده مورد نظر تهیه شده‌اند. برای مثال اگر ساعتی زمان غلط را نشان دهد، خواهیم گفت که این ساعت فاقد روایی است و معتبر نیست، یا ترازویی که برای سنجش به‌کار می‌رود زمانی می‌توان گفت روایی لازم را دارد که وزن دقیق فرد را نشان دهد.

۸۱- گزینه «۳» داده‌های کمی امکان بررسی وسیع ولی سطحی را به محقق می‌دهد و داده‌های کیفی امکان بررسی عمیق ولی خاص را به محقق می‌دهد. داده‌های کمی امکان تعمیم را به محقق می‌دهند و داده‌های کیفی امکان تعمیق را فراهم می‌آورند.

۸۲- گزینه «۱» جنسیت متغیری زمینه‌ای است که فقط می‌تواند متغیر مستقل باشد و هیچ متغیر دیگری نمی‌تواند روی آن مؤثر باشد.

۸۳- گزینه «۲» در مرحله عملیاتی کردن، ما مفاهیم کلی را تبدیل به معرف‌ها و شاخص‌های قابل لمس می‌کنیم تا امکان سنجیدن مفاهیم در محیط تجربی به وجود آید.

۸۴- گزینه «۲» گاهی اعتبار صوری، اعتبار ذهنی نیز نامیده می‌شود. منظور از اعتبار صوری شناسایی میزان اعتبار شاخص‌ها یا معرف‌های پژوهش از طریق مراجعه به داوران است. هنگامی این اعتبار برقرار است که فردی آزمونی را بررسی بکند و نتیجه بگیرد که این آزمون صفت مورد نظر را اندازه‌گیری می‌کند. فردی که این بررسی را انجام می‌دهد می‌تواند یک پاسخگو یا یک متخصص باشد. اعتبار صوری به ارزیابی ذهنی یا بین ذهنی محقق یا محققان مبتنی است. نمونه اعتبار صوری در طیف تورستن دیده می‌شود.

در حقیقت اعتبار صوری به اجماع یا اتفاق نظر افراد ذی‌صلاح مبتنی است. چنانچه افراد مختلف در زمینه اعتبار آزمون توافق نداشته باشند، اعتبار صوری مورد تردید قرار می‌گیرد. و اشکال این اعتبار هم همین است، چون مبتنی بر ارزیابی ذهنی است، پس پایدار نیست. می‌توان گفت این اعتبار معمولی‌ترین و ابتدایی‌ترین نوع اعتبار است. مثلاً زمانی که برای تأمین اعتبار و پایایی در تحقیق میدانی، میدان توسط دیگران نیز مشاهده شود، یک نوع اعتبار صوری نیز انجام داده‌ایم.

۸۵- گزینه «۱» روایی یا اعتبار عبارت است از میزان انطباق مشاهدات و پرسش‌های تحقیق با هدف اصلی پژوهش و اینکه آیا داده‌های گردآوری‌شده تصویر حقیقی همان موضوع مورد بررسی است یا خیر. در واقع، اعتبار از مناسب بودن یک وسیله اندازه‌گیری برای سنجش بحث می‌کند. اعتبار تحقیق به میزان دقت شاخص‌ها و معیارهایی است که در راه سنجش پدیده مورد نظر تهیه شده‌اند. برای مثال اگر ساعتی زمان غلط را نشان دهد، خواهیم گفت که این ساعت فاقد روایی است و معتبر نیست، یا ترازویی که برای سنجش به‌کار می‌رود زمانی می‌توان گفت روایی لازم را دارد که وزن دقیق فرد را نشان دهد.

۸۶- گزینه «۱» مطالعه طولی مطالعه‌ای است که بر روی جمعیتی خاص در دو یا چند زمان انجام می‌شود و سعی دارد تأثیر زمان را نیز مورد نظر قرار دهد. دو نوع روش مقطعی و طولی را می‌توانیم از هم بازشناسیم. مطالعه مقطعی تنها در یک مقطع زمانی رخ می‌دهد و به آینده و گذشته کاری ندارد اما مطالعه طولی در طول زمانی معین صورت می‌گیرد.

۸۷- گزینه «۱» عملیاتی کردن فرایندی است که در آن یک مفهوم انتزاعی به ابعاد و مقوله‌های قابل سنجش و قابل مشاهده تبدیل می‌شود و می‌توان مقدار حدوداً دقیق آن مفهوم را در دنیای واقعی سنجید و به صورت کمی و عددی نشان داد.

۸۸- گزینه «۱» متغیرهای مزاحم مفاهیم ساخته شده‌ای هستند که بین علت‌ها و معلول‌ها که به صورت عملیاتی بیان شده‌اند ارتباط برقرار می‌کنند.

۸۹- گزینه «۳» برای بررسی اعتبار لازم است از سؤالاتی سود جست و از متخصصانی استفاده کرد که در آن زمینه فعالیت می‌کنند و اعتبار شاخص‌ها در این صورت با مراجعه به آرای متخصصان حاصل می‌شود.

۹۰- گزینه «۱» بیشتر روش‌هایی که برای پیشگیری از بی‌اعتباری بیرونی به کار می‌روند به انتخاب نمونه می‌شوند.

۹۱- گزینه «۴» هر تحقیقی با یک سؤال آغاز می‌شود. زیرا محقق به دنبال پاسخ به سؤال خود است که دست به تحقیق می‌زند. در تحقیق کمی برای پاسخ به سؤال خود، ابتدا به بررسی نظریات موجود در مورد همان مسئله و موضوعی می‌پردازیم که می‌خواهیم درباره آن جست‌وجو و تحقیق کنیم. و سپس از نظریات موجود درباره آن مسئله، فرضیات مرتبط با تحقیق خود را استخراج می‌کنیم، پس از استخراج فرضیات، متغیرهای آن را تعیین می‌کنیم و سپس برای سنجش آن‌ها به عملیاتی کردن آن دست می‌زنیم. پس از آنکه متغیرها عملیاتی شدند و قابلیت سنجیدن پیدا کردند به گردآوری داده‌ها و پس از گردآوری داده‌ها، به تحلیل آن‌ها می‌پردازیم.

پس به‌طور خلاصه مراحل تحقیق کمی به‌صورت زیر است؛

مسئله و سؤال تحقیق - بررسی نظری - فرضیات تحقیق - متغیرها - عملیاتی کردن - گردآوری داده‌ها - تحلیل داده‌ها.

۹۲- گزینه «۲» اشتباه زیست‌بومی یا مغالطه محیطی عبارت است از: گردآوری اطلاعات در سطح گروه‌ها و تحلیل آنها در سطح فردی. اصطلاح زیست‌بومی به گروه یا مجموعه‌ها یا نظام‌ها اطلاق می‌شود؛ یعنی به چیزی بزرگ‌تر از افراد. اشتباه زیست‌بومی شامل نتایج به‌دست‌آمده از تحلیل گروه‌هاست (برای مثال شرکت‌های بزرگ تجاری) که سپس در مورد افراد (مثلاً کارمندان شرکت‌های بزرگ تجاری) نیز به‌کار می‌روند. منظور از اشتباه آن است که اطلاعاتی که درباره این واحد زیست‌بومی به‌دست می‌آید اطلاعاتی درباره افرادی است که آن واحد را تشکیل می‌دهند نه اطلاعات درباره خود آن واحد. برای مثال ما علاقه‌مند به کسب اطلاع درباره ماهیت حمایتی باشیم که یک نامزد سیاسی زن در مبارزهای انتخاباتی در سطح یک شهر به‌دست آورده است. فرض کنیم که نتیجه آرای همه حوزه‌های انتخاباتی را در اختیار داریم، به‌طوری که می‌توانیم بگوییم کدام حوزه بیشترین رأی و کدام حوزه کمترین رأی را به این نامزد داده است. همچنین فرض کنیم که داده‌های سرشماری درباره مشخصات رأی‌دهندگان این حوزه‌ها را داریم. شاید ما در تحلیل خود درباره این حوزه‌ها بگوییم که حوزه‌هایی که دارای رأی‌دهندگان جوان هستند، نسبت به حوزه‌هایی که دارای رأی‌دهندگان سالخورده‌اند، به این نامزد زن بیشتر رأی داده‌اند. بنابراین ممکن است از این یافته‌ها نتیجه بگیریم که رأی‌دهندگان جوان بیشتر از رأی‌دهندگان سالخورده به نامزدهای زن رأی می‌دهند. یعنی سن در حمایت از آن زن اثر می‌گذارد. با رسیدن به چنین نتیجه‌ای خطر ارتکاب به اشتباه زیست‌بومی را پذیرفته‌ایم؛ زیرا ممکن است در آن حوزه‌هایی که جمعیت جوان آن بیشتر است جمعیت سالخورده‌گان بیشتر به آن زن رأی داده باشند. مسئله ما این است که ما «حوزه‌ها» را به‌منزله واحدهای تحلیل خود انتخاب کرده‌ایم، اما می‌خواهیم درباره «رأی‌دهندگان» یعنی افراد نتیجه‌گیری کنیم.

۹۳- گزینه «۲» اشتباه زیست‌بومی یا مغالطه محیطی عبارت است از: گردآوری اطلاعات در سطح گروه‌ها و تحلیل آنها در سطح فردی. بعد از تعیین واحدهای تحلیل نباید آنها را در طول تحقیق تغییر داد. محققان گاهی از این واحد تحلیل بدان واحد تحلیل درمی‌غلطند. این امر در مرحله تحلیل که یافته‌ها مورد بررسی قرار می‌گیرند مشکل خاصی پدید می‌آورد.

۹۴- گزینه «۳» فقدان همبستگی بین چهار گویه هم‌سنگ (هم‌ارز) که شاخص‌گرایش به سنت را تشکیل می‌دهند مبین فقدان پایایی در آن شاخص است. اگر پاسخ‌گویی که همواره نمره نهایی آن‌ها بالاست از یک یا چند سنج هم‌ارز نمره پایین دریافت کرده باشند (یا بالعکس)، در درستی این سنج‌ها باید تردید کرد زیرا پایایی آنان با یکدیگر پایین است و با کل همخوانی ندارد. برای مثال اگر ما مجموعه‌ای از گویه‌ها را داشته باشیم که میزان دینداری افراد را بسنجند و این گویه‌ها با یکدیگر در یک جهت باشند، یعنی هرکس که در هر گویه نمره بیشتری بیاورد به معنی دیندارتر بودن او باشد، حال اگر در این گویه‌ها گویه‌ای باشد که افرادی که از گویه‌های دیگر نمره بالایی گرفته‌اند از آن گویه نمره پایینی دریافت کرده باشند، باید در درستی آن گویه تردید کرد، زیرا با کل گویه‌ها همخوانی ندارد و پایایی بین گویه‌ها را پایین آورده است.

۹۵- گزینه «۲» اگر در تحقیقی فرضیه‌های وجود همبستگی بین متغیر گرایش به انزوای اجتماعی با سن و وضع اشتغال تأیید شود، سنجش متغیر گرایش به انزوای اجتماعی، دارای اعتبار سازه است.

۹۶- گزینه «۲» چیزی که همواره به دنبال بررسی آن هستیم و سعی داریم عوامل موثر بر آن را تبیین نماییم، متغیر تابع یا وابسته نام دارد. متغیر وابسته متغیری است که تحت تأثیر متغیر دیگر (مستقل) قرار می‌گیرد، در واقع متغیر اثر گذار همان متغیر مستقل و متغیر اثرپذیر همان متغیر وابسته است، در اینجا عوامل اجتماعی متغیر مستقل و افت تحصیلی متغیر وابسته است.

۹۷- گزینه «۱» در هر تحقیقی، اصولاً ابتدا باید مفاهیم اصلی تحقیق مشخص شود، سپس هر مفهوم به ابعاد اصلی تجزیه گردد، بعد هر کدام از این ابعاد به مؤلفه‌هایی تقسیم شده، و نهایتاً برای هر مؤلفه شاخص‌هایی تعیین گردد.

۹۸- گزینه «۱» زمانی که فراوانی افراد دارای گرایش سیاسی محافظه‌کار در شهرهای مختلف را مقایسه می‌کنیم، واحد مشاهده فرد و واحد تحلیل شهر است. چون از افراد اطلاعات جمع می‌کنیم (واحد مشاهده) تا به مقایسه شهرها (واحد تحلیل) به لحاظ متغیر مورد نظر بپردازیم.

فصل سوم

«شاخص‌ها و مقیاس‌ها»

تست‌های طبقه‌بندی شده کنگوری فصل سوم

کله ۱- برای تشخیص درجه ابهام یک گویه در طیف تورستنی از چه فرمولی باید استفاده کنیم؟

$$\frac{s}{\sqrt{n}} \cdot t^2 \quad (1) \quad \frac{Q_1 - Q_3}{2} \quad (2) \quad \frac{\sum fa - \sum fi}{n-1} \quad (3) \quad \frac{\sum (O-E)^2}{pq} \quad (4)$$

کله ۲- در کدام یک از جفت مقیاس‌های (طیف‌های) زیر مقدار صفت برای هر فرد به طور جداگانه مشخص می‌شود؟
 (۱) اوزگود و تورستن (۲) تورستن و لیکرت (۳) بوگاردوس و لیکرت (۴) بوگاردوس و اوزگود

کله ۳- کدام طیف برای تعیین تمایل مردم به شرکت در روابط اجتماعی (با درجات گوناگون تمایل) با مردمی از گروه‌ها و جوامع دیگر مناسب است؟
 (۱) بوگاردوس (۲) تورستن (۳) گاتمن (۴) لیکرت

کله ۴- کدام یک از مراحل زیر در ساخت طیف اولین مرحله‌ای است که خارج از تناوب و سکانس است؟
 (۱) گویه‌ها برای ساخت طیف انتخاب و سعی شود به لحاظ معنایی یکی پس از دیگری بیاید.
 (۲) همبستگی‌های چند متغیره میان گویه‌هایی که برای ساخت طیف در نظر گرفته می‌شوند، باید به آزمون درآید.
 (۳) مطالعه همبستگی‌های دو متغیره میان گویه‌ها
 (۴) نمره دادن به پاسخ‌های خاص

کله ۵- متغیر «سن» در کدام یک از سطوح اندازه‌گیری زیر قرار دارد؟
 (۱) سطح اندازه‌گیری اسمی (۲) سطح اندازه‌گیری ترتیبی (۳) سطح اندازه‌گیری فاصله‌ای (۴) سطح اندازه‌گیری نسبی

کله ۶- ایده طرحی طیف‌های بوگاردوس، تورستن، لیکرت و گاتمن برای رسیدن به چه نکته روش‌شناختی یا اندازه‌گیری است؟
 (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۶)

- (۱) افزایش توانایی عیلت‌گرایی و نیز استفاده از روش‌های ایدئوگرافیک
- (۲) رسیدن از سطح قضاوت نسبی به سطح قضاوت درباره تفاوت‌های اسمی میان افراد
- (۳) شناسایی کردن انواع سطوح سنجش و قضاوت درباره اینکه هر طیفی را می‌توان به دلخواه در تحقیقات به کار برد.
- (۴) رسیدن از سطح قضاوت درباره داشتن یا نداشتن صفات تا رسیدن به سطح قضاوت درباره داشتن صفات و ارتقای قضاوت‌های مقایسه‌ای

کله ۷- در یک پژوهش، با استفاده از مقایسه‌های زوجی، اگر قرار شود ۱۰ معلّم را دو به دو مقایسه کنیم، چند زوج به دست می‌آید؟
 (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۶)

$$45 \quad (1) \quad 55 \quad (2) \quad 65 \quad (3) \quad 89 \quad (4)$$

کله ۸- مقایسه زوجی ناقص یعنی چه؟
 (۱) عدم انسجام میان قضاوت‌های افراد نسبت به سوژه‌ها

$$(2) \text{ نتیجه } \frac{n(n-1)}{2} \text{ را به طور تصادفی در میان قضاوت‌کنندگان توزیع کردن}$$

$$(3) \text{ نتیجه } \frac{n(n-1)}{2} \text{ را پیدا کردن و فقط نیمی از آن را مورد استفاده قرار دادن}$$

(۴) قضاوت‌های افراد را جمع‌آوری کردن اما فقط ۲۰٪ از آن‌ها را مورد تحلیل قرار دادن

کله ۹- در بررسی گرایش جوانان به ازدواج از طیف تورستن استفاده شده و در ارزش‌گذاری بر روی یکی از نقاط مدرج انحراف معیارهای زیر برای ۴ گویه به دست آمده کدام یک از گویه‌ها برای نقطه مدرج مناسب است؟
 (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۶)

د	ج	ب	الف	گویه
۱	۱/۰۲	۰/۹	۰/۵۵	انحراف معیار

(۴) د

(۳) ج

(۲) ب

(۱) الف

- ۱۰- در سطح ترتیبی از اندازه‌گیری، «اندازه» نشان دهنده چیست؟
 (۱) رتبه فرد در گروه (۲) اندازه واقعی (۳) کد (۴) عضویت گروهی (آزاد ۸۶)
- ۱۱- برای مطالعه «فاصله اجتماعی» کدام یک از مقیاس‌های زیر مناسب‌تر است؟
 (۱) مقیاس لیکرت (۲) مقیاس بوگاردوس (۳) مقیاس تورستون (۴) تمایزات معنایی (آزاد ۸۶)
- ۱۲- ضریب بازیابی (یا بازنمایی) در کدام یک از مقیاس‌ها (یا طیف‌ها)ی زیر محاسبه می‌شود؟
 (۱) مقیاس لیکرت (۲) مقیاس تورستون (۳) تمایزات معنایی (۴) مقیاس گوتمن (آزاد ۸۶)
- ۱۳- ارزش مقیاسی (Scale value) در کدام یک از مقیاس‌های زیر محاسبه می‌شود؟
 (۱) مقیاس تمایزات معنایی (۲) مقیاس تورستون (۳) مقیاس لیکرت (۴) مقیاس گوتمن (آزاد ۸۶)
- ۱۴- عبارت زیر درباره چه چیزی صحبت می‌کند؟
 «از یک کلاس ۴۵ نفری، شامل دانشجویان اواخر دوره کارشناسی جامعه‌شناسی، خواسته شد تا هر عبارت طیف را در خصوص دلالتش بر پدیده مورد نظر قضاوت کند».
 (۱) پایایی (reliability) (۲) روایی (validity) (۳) روایی درونی (۴) روایی بیرونی (آزاد ۸۷)
- ۱۵- در کدام یک از طیف‌های زیر ضریب بازنمایی محاسبه می‌شود؟
 (۱) گوتمن (۲) تمایزات معنایی (۳) لیکرت (۴) ترستون (آزاد ۸۷)
- ۱۶- برای مطالعه «فاصله اجتماعی» کدام یک از طیف‌های زیر مناسب‌تر است؟
 (۱) گوتمن (۲) تورستون (۳) لیکرت (۴) تمایزات معنایی (آزاد ۸۷)
- ۱۷- در تحقیقی، در باب سرقت در تهران و عوامل اجتماعی مؤثر بر آن، مقیاس زیر استفاده شد:
 «درآمد کمتر از پنج میلیون ریال در ماه، پنج تا ده میلیون ریال، ده میلیون و یک ریال تا پانزده میلیون ریال» این مقیاس چه نام دارد؟
 (۱) فاصله‌ای (۲) اسمی (۳) نسبی (۴) ترتیبی (آزاد ۸۸)
- ۱۸- اگر در تحقیقی از مقایسه‌های زوجی استفاده شود و در آن تعداد جمعیت ۱۰ نفر باشد، چند زوج باید مورد مطالعه قرار گیرد؟
 (۱) ۸۰ (۲) ۷۵ (۳) ۹۵ (۴) ۶۵ (آزاد ۸۸)
- ۱۹- در تحقیقی پیرامون مناسک دینی در ادیان، پاسخگویان را بدین ترتیب تفکیک نمودیم:
 «مسلمان (۱) - کاتولیک (۲) - پروتستان (۳)». این نوع مقیاس را چگونه می‌خوانید؟
 (۱) مقیاس‌های اسمی (۲) مقیاس‌های ترتیبی (۳) مقیاس‌های نسبی (۴) مقیاس‌های فاصله‌ای (آزاد ۸۸)
- ۲۰- در کدام یک از انواع مقیاس؛ لزوماً نقطه صفر واقعی وجود دارد؟
 (۱) نسبی (۲) ترتیبی (۳) اسمی (۴) فاصله‌ای (آزاد ۸۹)
- ۲۱- در تحقیقی با استفاده از طیف گانمن نتیجه زیر به دست آمده است:
 تعداد خطاها = ۵، تعداد سنجها = ۵، تعداد پاسخگویان = ۱۰
 ضریب تکرار یا بازنمایی این تحقیق چقدر است؟
 (۱) ده (۲) هشت (۳) هفت (۴) یک (آزاد ۸۹)
- ۲۲- سنجش همسازی درونی در کدام یک از طیف‌ها صورت می‌گیرد؟
 (۱) ترستون (۲) بوگاردوس (۳) لیکرت (۴) اوزگود (آزاد ۸۹)
- ۲۳- در تحقیقی پیرامون فقر و طلاق، سؤال زیر مطرح شد: «درآمد خالص ماهانه شما به ریال چقدر است؟»
 کمتر از ۲۰۰۰۰۰ □ ۲۰۰۰۰۰-۳۰۰۰۰۰ □ ۳۰۰۰۰۰-۴۰۰۰۰۰ □ بیش از ۴۰۰۰۰۰ □ ریال
 این نوع مقیاس‌ها در سنجش واقعیت چه نام دارند؟
 (۱) اسمی (۲) فاصله‌ای (۳) ترتیبی (۴) نسبی (آزاد ۸۹)
- ۲۴- کدام یک از انواع اعتبار (Validity) در امر مقیاس‌سازی مهم‌تر می‌باشد؟
 (۱) محتوا (۲) تجربی (۳) سازه (۴) همزمان (علوم اجتماعی - سراسری ۹۰)

پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنگوری فصل سوم

۱- گزینه «۲» برای تشخیص درجه ابهام یک گویه در طیف ترستون از فرمول $\frac{Q_1 - Q_3}{2}$ استفاده می‌شود. در طیف ترستون از ضوابط مهم برای انتخاب گویه، صریح بودن آن است. از این رو گویه‌هایی که ابهام‌آور و در دو جهت هم‌گرایش مثبت و هم‌گرایش منفی قابل تعبیر هستند تا آنجا که قابل تشخیص‌اند، در آغاز کار باید حذف شوند. بنابراین پس از آنکه گویه‌ها روی طیف مشخص شد محاسبات گویه‌هایی را که پایدار هستند (یعنی ضریب ابهام کمتری دارند) انتخاب می‌کنیم.

۲- گزینه «۱» در طیف‌های اوزگود و تورستن، مقدار صفت برای هر فرد به طور جداگانه مشخص می‌شود. اما در طیف لیکرت این گونه نیست.

۳- گزینه «۱» طیف بوگاردوس یا طیف فاصله از قدیمی‌ترین مقیاس‌های سنجش است و با ابداع آن عملاً فصل جدید در روش‌های علوم اجتماعی، یعنی سنجش کیفیت‌ها آغاز گردید و بدین وسیله مسیر روش سنجش در علوم اجتماعی تا حدود زیادی تعیین گشت و تاکنون فعالیت‌هایی در زمینه سنجش کیفی پدیده‌های اجتماعی انجام گرفته است.

۴- گزینه «۲» همبستگی‌های چندمتغیره میان گویه‌هایی که برای ساخت طیف در نظر گرفته می‌شوند باید به آزمون درآید که این مرحله در ساخت طیف اولین مرحله‌ای است که خارج از تناوب و سکانس است.

۵- گزینه «۴» سن متغیر فاصله‌ای است که صفر مطلق هم دارد.

۶- گزینه «۴» به‌طور کلی، این مقیاس‌ها و طیف‌ها برای سنجش نگرش‌ها، قضاوت‌ها، مقادیر و سایر خصیصه‌هایی که به آسانی قابل اندازه‌گیری نیستند به‌کار می‌روند. در واقع طیف‌های چهارگانه مطرح در سؤال، با هدف رسیدن از سطح قضاوت درباره داشتن یا نداشتن صفات تا رسیدن به سطح قضاوت درباره اندازه داشتن صفات و ارتقای قضاوت‌های مقایسه‌ای طرح شده‌اند.

۷- گزینه «۱»

مجموع زوج‌ها و یا مقایسه‌ها را در مقایسه زوجی با این فرمول به‌دست می‌آورند:

$$\frac{n(n-1)}{2} = \frac{10(10-1)}{2} = \frac{90}{2} = 45$$

که در آن، n تعداد افراد یا عناصر مورد نظر است. پس:

۸- گزینه «۲» در مقایسه زوجی، گاهی تعداد مقایسه‌ها بسیار زیاد می‌شود، در این صورت مجموع مقایسه‌ها را بر مبنای فرمول $\frac{n(n-1)}{2}$ محاسبه و سپس مجموع مقایسه‌ها را بین تعداد کل جامعه آماری به‌طور تصادفی تقسیم می‌نمایند. در این صورت روش مذکور را مقایسه زوجی ناقص یا مقایسه زوجی تصادفی می‌نامند.

۹- گزینه «۱» سطح سنجش متغیرها به نحوه رابطه طبقات متغیر با یکدیگر مربوط است؛ چون هر متغیری شامل دو یا چند طبقه یا ویژگی است که سطح سنجش وضعیت این طبقات را مشخص می‌کند.

۱۰- گزینه «۱» در سطح ترتیبی اندازه‌نشان دهنده رتبه فرد در گروه است، زیرا این سطح تنها ترتیب حضور یک صفت و نوع آن را نشان می‌دهد و نه اندازه دقیق آن را.

۱۱- گزینه «۲» مقیاس بوگاردوس از اولین و بهترین مقیاس‌ها برای سنجش فاصله اجتماعی بین طبقات و گروه‌ها و قومیت‌ها است. این مقیاس از هفت سؤال تشکیل شده است که به ترتیب میزان تمایل و یا عدم تمایل یک فرد را نسبت به فرد، گروه، قوم و یا طبقه دیگری می‌سنجد.

۱۲- گزینه «۴»

۱۳- گزینه «۲» تنها در طیف تورستون است که نمره ارزش مقیاس محاسبه می‌شود. در این طیف که نسبت به طیف مقایسه زوجی کار کمتری را می‌طلبد و نسبت به طیف بوگاردوس دقت بالاتری دارد، با انتخاب موضوع و انتخاب گویه‌ها توزیع آن‌ها را بر روی یک محور در امتداد یکدیگر می‌توان مشاهده کرد.

۱۴- گزینه «۲» اعتبار که گاهی آن را روایی ترجمه می‌کنند به دقت وسیله سنجش اشاره دارد. اینکه طیف چگونه بر پدیده دلالت می‌کند و آن را می‌سنجد به اعتبار ابزار اشاره دارد. به طور کلی پایایی به معنی یکسان بودن نتایج سنجش‌های مکرر است.

۱۵- گزینه «۱» در طیف گاتمن می‌توان با اطمینان نسبتاً زیادی حدس زد که مجموع نمرات در اثر پاسخ به کدام گویه به دست آمده است و به عبارت دیگر مجموع نمرات بازنمای نسبتاً دقیقی از عکس‌العمل پاسخگویان به یکایک گویه‌ها است. نام دیگر این طیف «تحلیل طیف» می‌باشد.

تکنیک گاتمن در پی تعیین تک‌بعدی بودن مقیاس است. فقط گویه‌هایی که از معیار بازنمایی برخوردارند مقیاس‌پذیر به‌شمار می‌آیند. اگر مقیاسی تک‌بعدی باشد کسی که نگرش موافق‌تری نسبت به دیگری دارد باید میزان موافقت وی با هریک از گویه‌ها برابر یا بیشتر از موافقت دیگری باشد.

مراحل ساخت این مقیاس:

- ۱- انتخاب گزاره‌هایی که تصور می‌شود در مورد هدف مورد سنجش قابل اعمال است.
 - ۲- آزمون گزاره‌ها بر روی نمونه‌ای از جمعیت مورد بررسی (حدود ۱۰۰ نفر).
 - ۳- حذف گزاره‌هایی که بیش از ۸۰٪ پاسخ موافق یا مخالف داشته‌اند.
 - ۴- مرتب کردن پاسخگویان برحسب موافق‌ترین تا مخالف‌ترین پاسخ بالا به پایین.
 - ۵- مرتب کردن گزاره‌ها برحسب موافق‌ترین تا مخالف‌ترین پاسخ از چپ به راست.
 - ۶- حذف گزاره‌هایی که از متمایز ساختن پاسخگویان موافق از مخالف قاصرند.
 - ۷- احتساب ضریب بازنمایی:
- الف) احتساب تعداد خطاها (پاسخ‌های موافق که با الگوی پاسخ‌ها منطبق نیستند)

$$b) \quad \text{تعداد خطا} \\ \text{تعداد پاسخ} - 1 = \text{بازنمایی}$$

- ج) اگر بازنمایی کمتر از ۰/۹۰ نباشد، مقیاس تک‌بعدی به‌شمار می‌آید.
- ۸- احتساب نمره هر پاسخگو برحسب تعداد پاسخ‌های موافق یا الگوی پاسخ‌ها.

۱۶- گزینه «۴» مقیاس بوگاردوس از اولین و بهترین مقیاس‌ها برای سنجش فاصله اجتماعی بین طبقات و گروه‌ها و قومیت‌ها است. این مقیاس از هفت سؤال تشکیل شده است که به ترتیب میزان تمایل و یا عدم تمایل یک فرد را نسبت به فرد، گروه، قوم و یا طبقه دیگری می‌سنجد.

۱۷- گزینه «۴» در این مقیاس، چون طبقات درآمد به‌صورت ترتیبی و طبقه‌بندی‌شده درج شده‌اند، سطح سنجش، ترتیبی است.

۱۸- هیچ کدام از گزینه‌ها صحیح نمی‌باشد. در مقایسه زوجی برای محاسبه تعداد زوجها باید تعداد افراد را در خودش منهای یک ضرب کنیم و سپس حاصل را بر دو تقسیم نماییم. یعنی ۱۰ را در ۹ ضرب و بر ۲ تقسیم می‌نماییم که حاصل ۴۵ می‌شود. اما در گزینه‌ها نیامده است.

۱۹- گزینه «۱» چون در این مقیاس، طبقات صرفاً براساس نام یا برچسب از هم متمایز شده‌اند، سطح سنجش، اسمی است.

۲۰- گزینه «۱» در سنجش‌های نسبی صفاتی که متغیری را تشکیل می‌دهند، علاوه بر دارا بودن ویژگی‌های ساختاری سه سطح سنجش اسمی، ترتیبی و فاصله‌ای، بر یک نقطه صفر حقیقی استوارند. تفاوت سنجش‌های نسبی با سنجش‌های فاصله‌ای در همین صفر حقیقی است. مقیاس دماسنج کلونین (که براساس صفر مطلق و به معنای نبود کامل حرارت است)، سن، قد، وزن، تعداد دوستان شخص، همگی جزو سنجش‌های نسبی می‌باشند.

۲۱- گزینه «۴» در این سؤال، بدون نیاز به استفاده از فرمول ضریب بازنمایی، با توجه به اینکه تعداد خطاها صفر است، ضریب تکرار یا بازنمایی هم ۱۰۰ درصد یا یک خواهد بود.

۲۲- گزینه «۳» طیف لیکرت از طریق همبستگی درونی و تمایز میان گویه‌ها مورد بررسی قرار می‌گیرد. هرچقدر بین گویه‌ها همسازی درونی بیشتری وجود داشته باشد، طیف ما قدرت سنجش بالاتر و بهتر و نیز دقت بیشتری خواهد داشت.

۲۳- گزینه «۳» چون در این طبقه‌بندی، طبقات مقیاس به صورت ترتیبی طبقه‌بندی شده‌اند و از طرف دیگر چون بین طبقات فاصله مساوی وجود ندارد، سطح سنجش از نوع ترتیبی است.

۲۴- گزینه «۳» در امر مقیاس‌سازی، اعتبار سازه از دیگر اعتبارها مهم‌تر است.

فصل چهارم

«نمونه‌گیری»

تست‌های طبقه‌بندی شده کنگوری فصل چهارم

۱- اگر برای انتخاب تعداد نمونه در یک مدرسه به شیوه زیر عمل شود از چه نوع روش نمونه‌گیری استفاده شده است؟ (علوم اجتماعی - سراسری ۸۱)

نام کلاس	A	B	C	D
تعداد دانش‌آموزان	۱۵۰	۲۵۰	۳۰۰	۲۵۰
تعداد نمونه	۵۰	۵۰	۵۰	۵۰

(۱) روش سهمیه‌ای

(۲) روش تصادفی ساده

(۳) روش قشربندی شده متناسب

(۴) روش قشربندی شده نامتناسب

۲- رابطه بین پارامترهای تعیین‌کننده تعداد مورد نیاز در نمونه‌گیری چگونه است؟ (علوم ارتباطات - سراسری ۸۲)

(۱) تعداد نمونه با کوواریانس رابطه معکوس و با واریانس رابطه مستقیم دارد.

(۲) تعداد نمونه با انحراف معیار رابطه معکوس و با تفاوت پارامتر و آماره رابطه مستقیم دارد.

(۳) تعداد نمونه با انحراف معیار رابطه مستقیم و با تفاوت بین پارامتر و آماره رابطه معکوس دارد.

(۴) تعداد نمونه با واریانس جامعه نسبت مستقیم و با مجذور تفاوت بین آماره و پارامتر رابطه معکوس دارد.

۳- تفاوت بین نمونه‌گیری طبقه‌ای با نمونه‌گیری خوشه‌ای چیست؟ (علوم ارتباطات - سراسری ۸۲)

(۱) در هر دو نوع نمونه‌گیری خوشه‌ای و طبقه‌ای واریانس نقشی ندارد.

(۲) در نمونه‌گیری خوشه‌ای واریانس بین خوشه‌ها وجود دارد ولی در طبقه‌ای واریانس بین طبقات وجود ندارد.

(۳) در نمونه‌گیری طبقه‌ای هم درون طبقات واریانس وجود دارد و هم بین طبقات. در نمونه‌گیری خوشه‌ای واریانس بین طبقات وجود ندارد.

(۴) در نمونه‌گیری طبقه‌ای واریانس درون طبقات وجود ندارد و در خوشه‌ای واریانس درون خوشه وجود دارد.

۴- در نمونه‌گیری طبقه‌ای (علوم اجتماعی - سراسری ۸۲)

(۱) واریانس بین طبقات کم ولی در داخل طبقات زیاد است.

(۲) واریانس هم در بین طبقات و هم در داخل طبقات زیاد است.

(۳) واریانس بین طبقات زیاد ولی در داخل طبقات کم است.

(۴) واریانس هم در داخل طبقات و هم در بین طبقات کم است.

۵- در کدام شیوه نمونه‌گیری، درجه آزادی پرسشگر بالاتر است؟ (علوم اجتماعی - سراسری ۸۲)

(۱) نمونه‌گیری سهمیه‌ای

(۲) نمونه‌گیری خوشه‌ای

(۳) نمونه‌گیری تصادفی

(۴) نمونه‌گیری مطابق

۶- در کدام یک از انواع نمونه‌گیری تصادفی، نیازی به فهرست کامل جامعه آماری نیست؟ (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۲)

(۱) نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چندمرحله‌ای

(۲) نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌بندی شده

(۳) نمونه‌گیری تصادفی منظم

(۴) نمونه‌گیری تصادفی ساده

۷- در فرمول‌های نمونه‌گیری، حجم نمونه تحت تأثیر کدام دو عامل تغییر بیشتری می‌کند؟ (علوم ارتباطات - سراسری ۸۳)

(۱) واریانس و درصد خطا

(۲) حجم جامعه کل و میانگین

(۳) انحراف معیار و ضریب یک

(۴) ضریب یک و ضریب واریانس

۸- در تحقیق پیرامون افت تحصیلی و عوامل اجتماعی آن در تهران، ابتدا مناطق آموزش و پرورش نمونه‌گیری شد، سپس در هر منطقه از دبیرستان‌ها نمونه‌گیری شد، آنگاه در هر دبیرستان که جزء نمونه قرار گرفت، کل دانش‌آموزان مطالعه شدند. این نوع نمونه‌گیری چه خوانده می‌شود؟ (علوم اجتماعی - سراسری ۸۳)

(۱) نمونه‌گیری خوشه‌ای

(۲) نمونه‌گیری تصادفی

(۳) نمونه‌گیری سهمیه‌ای

(۴) نمونه‌گیری اتفاقی

۹- در محاسبات آماری چنین فرض می‌شود که نمونه‌گیری انجام شده است. (علوم ارتباطات - سراسری ۸۴)

(۱) سیستماتیک

(۲) خوشه‌ای

(۳) تصادفی ساده

(۴) قشربندی

۱۰- در کدام یک از نمونه‌گیری‌های زیر آزادی پرسشگر بیشتر است؟ (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۴)

(۱) تصادفی ساده

(۲) تصادفی سیستماتیک

(۳) خوشه‌ای

(۴) سهمیه‌ای

۱۱- توصیف خلاصه‌ای از یک متغیر در یک نمونه چه نامیده می‌شود؟ (علوم ارتباطات - سراسری ۸۵)

(۱) آماره

(۲) پارامتر

(۳) فاصله اطمینان

(۴) متغیر

- ۱۲- بنا به نظریه «توزیع نمونه‌ای»، خطای نمونه‌گیری را با کدام‌یک از طرق زیر می‌توان تقلیل داد؟
 (۱) استفاده از جمعیت آماری ناهمگون
 (۲) استفاده از جمعیت آماری همگون با اندازه نمونه بزرگتر
 (۳) کاهش اندازه نمونه
 (۴) استفاده از جمعیت آماری ناهمگون با اندازه نمونه کوچکتر
 (آزاد: ۸۵)
- ۱۳- از انواع روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای است؟
 (۱) نمونه‌گیری گلوله برفی (snow-ball)
 (۲) تصادفی ساده
 (۳) نمونه‌گیری طبقه‌ای (STRATIFIED)
 (۴) احتمالی متناسب با حجم (PPS)
 (نمونه‌گیری سهمیه‌ای (Quota)
 (آزاد: ۸۵)
- ۱۴- اگر بخواهیم وب سایت‌های ایران را تحلیل محتوا کنیم، کدام شیوه نمونه‌گیری مناسب‌تر خواهد بود؟
 (۱) اتفاقی
 (۲) تصادفی ساده
 (۳) سهمیه‌ای
 (۴) غیراحتمالی
 (علوم ارتباطات - سراسری ۸۶)
- ۱۵- نمونه‌گیری سهمیه‌ای چه نوع نمونه‌گیری محسوب می‌شود؟
 (۱) نمونه‌گیری احتمالی
 (۲) نمونه‌گیری غیراحتمالی
 (۳) نمونه‌گیری غیرمتناسب
 (۴) نمونه‌گیری با شانس برابر
 (علوم اجتماعی و پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۶)
- ۱۶- در صورتی که در یک نمونه‌گیری سیستماتیک از جامعه‌ای به حجم ۲۰۰۰ نفر ۴۰۰ نفر نمونه گرفته باشیم و شروع تصادفی نمونه‌گیری شماره ۳ باشد. شماره نفرات دهم، بیستم و سی‌ام برابر است با:
 (۱) ۵۳ - ۱۰۳ - ۱۵۳
 (۲) ۴۸ - ۹۸ - ۱۴۸
 (۳) ۳۰ - ۶۰ - ۹۰
 (۴) ۳۸ - ۸۳ - ۱۴۸
 (علوم اجتماعی و پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۶)
- ۱۷- اگر حجم نمونه ثابت باشد، نتایج حاصل از کدام طرح نمونه‌ای معمولاً از دقت احتمالی بالاتری برخوردار است؟
 (۱) تصادفی طبقه‌ای متناسب
 (۲) تصادفی ساده
 (۳) تصادفی خوشه‌ای
 (۴) خوشه‌ای دو مرحله‌ای
 (آزاد: ۸۶)
- ۱۸- کدام‌یک از طرح‌های نمونه‌گیری زیر به وضوح غیراحتمالی است؟
 (۱) نمونه‌گیری سهمیه‌ای
 (۲) نمونه‌گیری خوشه‌ای یک مرحله‌ای
 (۳) نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای نامتناسب
 (۴) نمونه‌گیری خوشه‌ای دو مرحله‌ای
 (آزاد: ۸۶)
- ۱۹- کدام‌یک از طرح‌های نمونه‌گیری زیر به وضوح غیراحتمالی است؟
 (۱) نمونه‌گیری خوشه‌ای
 (۲) نمونه‌گیری دو مرحله‌ای
 (۳) نمونه‌گیری سهمیه‌ای
 (۴) نمونه‌گیری طبقه‌ای متناسب
 (آزاد: ۸۷)
- ۲۰- در نمونه‌گیری منظم (سیستماتیک) مقدار فاصله نمونه‌گیری (K) برابر است با:
 (۱) $\frac{N+1}{n}$
 (۲) $\frac{N}{n}$
 (۳) $\frac{n}{N}$
 (۴) $\frac{n}{N+1}$
 (علوم اجتماعی - سراسری ۸۸)
- ۲۱- در صورتی که جهت انتخاب واحدهای نمونه، از نمونه‌گیری تصادفی ساده با استفاده از چارچوب نمونه‌گیری کمک بگیریم، این نمونه‌گیری از چه نوعی است؟
 (۱) نمونه‌گیری مختلط
 (۲) نمونه‌گیری غیر احتمالی
 (۳) نمونه‌گیری خوشه‌ای
 (۴) نمونه‌گیری احتمالی
 (علوم اجتماعی - سراسری ۸۸)
- ۲۲- در چه نوع نمونه‌گیری می‌توان تعیین کرد که نمونه تا چه حد معرف جمعیتی است که از بین آن انتخاب شده است؟
 (۱) غیراحتمالی
 (۲) عمدی
 (۳) احتمالی
 (۴) آماری
 (پژوهش علوم اجتماعی و مطالعات زنان - سراسری ۸۸)
- ۲۳- در کدام‌یک از نمونه‌گیری‌های زیر آزادی پرسشگران بالاتر است؟
 (۱) نمونه‌گیری خوشه‌ای
 (۲) نمونه‌گیری تصادفی منطبق
 (۳) نمونه‌گیری سهمیه‌ای
 (۴) نمونه‌گیری بازسنج
 (آزاد: ۸۸)
- ۲۴- کدام روش نمونه‌گیری غیراحتمالی نیست؟ نمونه‌گیری:
 (۱) عمدی
 (۲) خوشه‌ای
 (۳) دسترسی‌پذیر
 (۴) سهمیه‌ای
 (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۹)
- ۲۵- در کدام‌یک از نمونه‌گیری‌ها، پرسشگر ضریب آزادی پژوهش است؟
 (۱) تصادفی ساده
 (۲) تصادفی مطبق
 (۳) سهمیه‌ای
 (۴) خوشه‌ای
 (آزاد: ۸۹)
- ۲۶- در پژوهشی با عنوان «علل پیدایش فراماسون‌ها در ایران» پژوهشگر مایل است با اعضای گروه مذکور مصاحبه نماید. مناسب‌ترین شیوه برای نمونه‌گیری کدام است؟
 (۱) سهمیه‌ای
 (۲) خوشه‌ای
 (۳) تصادفی ساده
 (۴) زنجیره‌ای (گلوله برفی)
 (پژوهش علوم اجتماعی و مطالعات زنان - سراسری ۹۰)
- ۲۷- در پیمایش، برای مقابله با مشکل تقلیل غیرقابل قبول حجم نمونه، هنگامی که موارد «بی‌پاسخ» قابل توجه باشد، توصیه می‌شود که حجم نمونه را به میزان درصد بزرگتر از حجم مقتضی (که از فرمول تعیین حجم نمونه به دست آمده) انتخاب نمود.
 (۱) ۵
 (۲) ۱۰
 (۳) ۱۵
 (۴) ۲۰
 (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۹۰)

پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنگوری فصل چهارم

۱- گزینه «۴» نمونه‌گیری قشربندی یا طبقه‌ای، زمانی به کار می‌رود که طبقات مختلفی در جامعه‌ی آماری وجود داشته باشد. در این گونه از موارد، باید از روش نمونه‌گیری قشربندی یا طبقه‌ای استفاده کرد و از هر طبقه، به طور مجزا نمونه‌گیری نمود. حال اگر از هر طبقه متناسب با جمعیت آن طبقه نمونه‌گیری شود، به آن نمونه‌گیری قشربندی متناسب می‌گویند. مثلاً اگر مردان، ۶۰٪ جامعه آماری هستند و زنان ۴۰٪، در این روش باید ۶۰٪ حجم نمونه از مردان و ۴۰٪ باقی‌مانده از زنان باشد، اما اگر از هر طبقه از جامعه آماری متناسب با حجم آن در جامعه نمونه‌گیری نشود، از روش نمونه‌گیری قشربندی نامتناسب بهره گرفته‌ایم. در سؤال فوق نیز می‌بینیم که از هر طبقه از جامعه آماری فارغ از حجم آن در جمعیت کل به میزان مساوی نمونه‌گیری شده است.

۲- گزینه «۴» رابطه بین پارامترهای تعیین‌کننده تعداد مورد نیاز در نمونه‌گیری به صورت تعداد نمونه با واریانس جامعه نسبت مستقیم و با مجذور تفاوت بین آماره و پارامتر رابطه معکوس دارد.

۳- گزینه «۳» در نمونه‌گیری طبقه‌ای، هم درون طبقات واریانس وجود دارد و هم بین طبقات و در نمونه‌گیری خوشه‌ای، واریانس بین طبقات وجود ندارد.

۴- گزینه «۳» در نمونه‌گیری طبقه‌ای یا قشربندی، واریانس بین طبقات زیاد ولی در داخل طبقات کم است. به طور مثال، اگر ما بخواهیم از دانشجویان نمونه‌گیری کنیم باید آن‌ها را به ۲ طبقه کلی برحسب جنس [دختر یا پسر] تقسیم‌بندی نماییم و از هر طبقه به صورت تصادفی نمونه‌گیری کنیم. در اینجا می‌بینیم که تفاوت بین ۲ طبقه به لحاظ تمایز جنسی بالاست ولی در درون هر طبقه فقط یک جنس وجود دارد که در نتیجه تفاوت و واریانس درون طبقات را کم می‌کند.

۵- گزینه «۱» نمونه‌گیری سهمیه‌ای جزء روش‌های نمونه‌گیری غیر احتمالی است. نمونه‌گیری سهمیه‌ای، نوعی نمونه‌گیری بسیار ساده است که در آن آزادی پرسشگر بالاست. در این روش کار بدین صورت انجام می‌شود که:

۱- اجزاء یا عناصر جامعه آماری به دقت تعیین می‌شوند؛

۲- بر اساس متغیرهای اساسی تحقیق تقسیم می‌شوند (نظیر سن، جنس، تحصیل و...);

۳- و سپس به محقق گفته می‌شود به عنوان مثال با ۱۰ مرد یا ۱۰ زن دارای تحصیلات ابتدایی و... مصاحبه کند.

۶- گزینه «۱» نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای برای زمانی مناسب است که اولاً چهارچوب جامعه آماری در اختیار نباشد و ثانیاً به لحاظ گستردگی واحدهای تحلیل، امکان گردآوری اطلاعات فراهم نباشد.

۷- گزینه «۱» در فرمول‌های نمونه‌گیری، حجم نمونه تحت تأثیر همگن یا ناهمگن بودن (واریانس) و همچنین تحت تأثیر درصد خطا است.

۸- گزینه «۱» نمونه‌گیری خوشه‌ای معمولاً برای مناطق و جمعیت‌های وسیع (مانند نمونه‌گیری از عقاید مردم یک شهر بزرگ) کاربرد دارد. در نمونه‌گیری خوشه‌ای ابتدا مناطق مختلف یک شهر به خوشه‌های مختلفی تقسیم می‌شوند و سپس از بین آن‌ها چند منطقه (خوشه) به طور تصادفی انتخاب می‌شوند و باز همان مناطق نیز به چند زیر منطقه تقسیم می‌شوند و از بین آن‌ها نیز به طور تصادفی ۲ یا چند زیر منطقه (خوشه‌های مرحله دوم) انتخاب می‌شوند و این کار ادامه پیدا می‌کند تا جایی که به افراد مورد نظر برای جمع‌آوری اطلاعات برسیم. وقتی که در چند مرحله از خوشه‌ها نمونه‌گیری کنیم، به آن نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای می‌گویند. در سؤال مزبور، نحوه نمونه‌گیری دقیقاً تشریح روش نمونه‌گیری خوشه‌ای است و گزینه‌های دیگر همگی گزینه‌های غلط می‌باشند.

۹- گزینه «۳» نمونه‌گیری تصادفی ساده، روش اساسی نمونه‌گیری است که در محاسبات آماری در تحقیقات اجتماعی اعمال می‌شود.

۱۰- گزینه «۴» نمونه‌گیری سهمیه‌ای نوعی نمونه‌گیری غیراحتمالی است که در آن، پیش از آنکه به لیست جمعیت توجه کنیم ابتدا جمعیت را خوشه‌بندی می‌کنیم و بعد از میان خوشه‌های انتخاب‌شده افرادی را به انتخاب خودمان برمی‌گزینیم. در نمونه‌گیری‌های غیراحتمالی آزادی عمل بیشتری را در اختیار محقق می‌گذارند تا پاسخگویان را انتخاب کند.

۱۱- گزینه «۱» آماره Statistics عبارت است از: شرح خلاصه متغیری معین در یک نمونه.

۱۲- گزینه «۱» خطای نمونه‌گیری وقتی که جمعیت ما پراکندگی بیشتری داشته باشد افزایش پیدا می‌کند، اما اگر بتوانیم حجم نمونه را افزایش دهیم این خطا به تدریج کاهش می‌یابد. بنابراین بهترین حالت برای کاهش خطای نمونه‌گیری داشتن جمعیت همگون و غیرپراکنده و حجم بالای نمونه انتخاب شده است.

۱۳- گزینه «۲» ما در درون نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای گاهی لازم داریم که از خوشه‌های موجود در نمونه طبقه‌بندی انجام دهیم و بنابراین باید نمونه موجود در هر طبقه متناسب با حجم آن طبقه باشد.

۱۴- گزینه «۲» نمونه تصادفی ساده، نمونه‌گیری تصادفی ساده زمانی اتفاق می‌افتد که تمام واحدهای جمعیت، شانس مساوی برای انتخاب شدن داشته باشند.

۱۵- گزینه «۲» نمونه‌گیری سهمیه‌ای یکی از انواع نمونه‌گیری غیراحتمالی است. در این نوع نمونه‌گیری، چارچوب نمونه‌گیری برای انتخاب نمونه وجود ندارد.

۱۶- گزینه «۲» برای تعیین شماره نمرات مورد نظر، از این فرمول استفاده می‌شود: $J \text{ شماره فرد مورد نظر} = A + (J - 1)K$ شماره = شماره A مبنا یا نقطه شروع است.

$$\text{فاصله هر شماره} = K = 2000 \div 400 = 5$$

$$10 \text{ شماره} = 3 + (10 - 1)5 = 48$$

$$20 \text{ شماره} = 3 + (20 - 1)5 = 98$$

$$30 \text{ شماره} = 3 + (30 - 1)5 = 148$$

۱۷- گزینه «۱» از بین انواع مختلف نمونه‌گیری تصادفی، نمونه‌گیری طبقه‌ای همواره با دقت بالاتری صورت می‌گیرد و نتیجه بهتری به همراه داشته و خطای کمتری نیز در آن مشاهده می‌شود. همچنین در نمونه‌گیری خوشه‌ای نیز در جاهایی نیاز به ترکیب آن با نمونه‌گیری طبقه‌ای داریم تا دقت کار بالا برود.

۱۸- گزینه «۱» نمونه‌گیری سهمیه‌ای از نوع غیراحتمالی است. بدین شکل که ما بدون اینکه حجم چارچوب نمونه‌مان مشخص باشد و بدون آنکه بدانیم جامعه آماری که قرار است از درون آن نمونه بگیریم چند نفر هستند، باید نوعی طبقه‌بندی و سهمیه برای هر گروه و طبقه داشته باشیم، مثلاً می‌گوییم در این محله باید با ۵ زن و ۵ مرد مصاحبه کنیم.

۱۹- گزینه «۳» نمونه‌گیری سهمیه‌ای از نوع غیراحتمالی است. بدین شکل که ما بدون اینکه چارچوب نمونه‌مان مشخص باشد و بدون آنکه بدانیم جامعه آماری که قرار است از درون آن نمونه بگیریم چند نفر هستند، باید نوعی طبقه‌بندی و سهمیه برای هر گروه و طبقه داشته باشیم.

۲۰- گزینه «۲» مثلاً اگر جامعه آماری مشتمل بر ۶۰۰ مورد باشد و نمونه مدنظر، ۱۵۰ تا، فاصله نمونه‌گیری می‌شود. $\frac{600}{150} = 4$

۲۱- گزینه «۴» نمونه‌گیری در کل دو نوع دارد: احتمالی - غیر احتمالی. نمونه‌گیری احتمالی آن است که لیست کلیه اعضای جامعه آماری در دست است و همه‌ی افراد از شانس برابری برای انتخاب شدن به عنوان نمونه برخوردارند. اگر به همه‌ی افراد جامعه آماری عددی بدهیم و این اعداد را در رایانه وارد کنیم و رایانه به صورت اتفاقی تعدادی را انتخاب کند در این شرایط، نمونه‌گیری تصادفی ساده انجام داده‌ایم. نمونه‌گیری غیر احتمالی هم آن است که به علت عدم دسترسی ما به لیست جامع برای اعضای جامعه آماری، شانس برابری برای انتخاب شدن وجود ندارد. مثل نمونه‌گیری هدفمند که در آن افراد طبق نظر محقق انتخاب می‌شوند.

۲۲- گزینه «۳» نمونه‌ای از افراد یک جمعیت اگر قرار باشد که توصیف ثمربخشی از کل جمعیت به دست دهد باید به‌طور اساسی دارای همان تفاوت‌هایی باشد که در جمعیت وجود دارند. این امر از طریق نمونه‌گیری تصادفی محقق می‌شود.

۲۳- گزینه «۳» نمونه‌گیری سهمیه‌ای از نوع نمونه‌گیری غیرتصادفی است و بنابراین پرسشگر این محدودیت را ندارد که با استفاده از تکنیک‌های انتخاب تصادفی نمونه‌ها، شانس برابری را برای انتخاب افراد قائل شود، پس آزادی بیشتری دارد.

۲۴- گزینه «۲» نمونه‌گیری خوشه‌ای جزء نمونه‌گیری‌های احتمالی است.

۲۵- گزینه «۳» در نمونه‌گیری‌های غیراحتمالی، آزادی پرسشگر در انتخاب نمونه‌ها بیشتر از نمونه‌گیری‌های احتمالی است. در گزینه‌های این سؤال نیز، فقط نمونه‌گیری سهمیه‌ای (سهمیه‌ای) جزو نمونه‌گیری‌های غیراحتمالی است و بنابراین ضریب آزادی پژوهشگر در آن بالاست.

۲۶- گزینه «۴» در چنین پژوهش‌هایی که جامعه آماری برای محقق شناخته‌شده نیست و دسترسی به آن‌ها دشوار است، بهتر است از نمونه‌گیری زنجیره‌ای (گلوله برفی) استفاده شود.

۲۷- گزینه «۴» در پیمایش، برای مقابله با مشکل تقلیل غیرقابل قبول حجم نمونه، هنگامی که موارد «بی‌پاسخ» قابل توجه باشد، توصیه می‌شود که حجم نمونه را به میزان ۲۰ درصد بزرگتر از حجم مقتضی (که از فرمول تعیین حجم نمونه به دست آمده) انتخاب نمود.

فصل پنجم

«تکنیک‌های گردآوری اطلاعات»

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل پنجم

- کجه ۱-** محققى ادعا مى‌کند که خواندن داستان معینى باعث افسردگی خوانندگان مى‌شود. کدام روش تحقیق مى‌تواند به او کمک کند تا در مورد ادعای خود مطمئن شود؟
 (۱) آزمایش (۲) پیمایش (۳) تحلیل محتوا (۴) مشاهده ساختار (علوم ارتباطات - سراسری ۸۰)
- کجه ۲-** در مطالعه به شیوه‌ی پانل مشکل این است که
 (۱) تحقیق به صورت عرضی و در یک زمان انجام می‌شود.
 (۲) به بررسی تضاد اجزاء در درون پدیده‌ها می‌پردازد.
 (۳) ممکن است همیشه به پاسخگویان مورد نظر دسترسی نباشد.
 (۴) نمی‌توان نهادهایی چون خانواده و ازدواج را به وسیله‌ی آن بررسی نمود. (علوم اجتماعی - سراسری ۸۱)
- کجه ۳-** به طور کلی نقطه قوت و ضعف تحقیقات پیمایشی چیست؟
 (۱) از نظر اعتبار قوی‌اند ولی از نظر روایی ضعف دارند.
 (۲) اصولاً از نظر اعتبار و روایی سطح پایینی دارند.
 (۳) تحقیقات پیمایشی به طور کلی هیچ نقطه ضعفی ندارند و برای همین هم خیلی رایج هستند.
 (۴) از نظر روایی قوی هستند ولی از نظر اعتبار ضعف دارند. (علوم ارتباطات - سراسری ۸۲)
- کجه ۴-** یک مصاحبه مربوط به تحقیق میدانی کیفی چه ویژگی دارد؟
 (۱) ساخت نیافته است. (۲) ساخت یافته است. (۳) مشابه مصاحبه بسته است. (۴) مشابه مصاحبه پیمایشی است. (علوم ارتباطات - سراسری ۸۲)
- کجه ۵-** در کدام روش تحقیق، واحد تجزیه و تحلیل را واحد ثبت می‌گویند؟
 (۱) بررسی (۲) مشاهده (۳) تحلیل محتوا (۴) تحلیل موردی (علوم ارتباطات - سراسری ۸۲)
- کجه ۶-** در کدام نوع از انواع مصاحبه پرسش‌ها از قبل در قالب کلماتی معین قرار می‌گیرند؟
 (۱) مصاحبه بسته (۲) مصاحبه باز (۳) مصاحبه نیمه باز (۴) مصاحبه آزاد (علوم اجتماعی - سراسری ۸۲)
- کجه ۷-** تحقیقاتی که در آن زمان به‌عنوان متغیر مطرح می‌شود و تحقیق در چند یا چندین مقطع زمانی صورت می‌گیرد، چه نام دارند؟
 (۱) تحقیقات مونوگرافیک (۲) تحقیقات موردی (۳) تحقیقات مقطعی (۴) تحقیقات طولی (علوم اجتماعی - سراسری ۸۲)
- کجه ۸-** پرسش‌نامه معکوس در کدام یک از تحقیقات زیر تهیه می‌شود؟
 (۱) تحقیقات مونوگرافیک (۲) تحقیقات پیمایشی (۳) تحقیقات تحلیل محتوی (۴) تحقیقات موردی (علوم اجتماعی - سراسری ۸۲)
- کجه ۹-** در طرز نوشتن منبع استفاده شده از مجله ابتدا نوشته می‌شود.
 (۱) عنوان مقاله و نام مجله و سپس نام نویسنده (۲) نام مجله و نام نویسنده و سپس عنوان مقاله
 (۳) نام نویسنده، سپس عنوان مقاله و بعد نام مجله (۴) نام مجله، عنوان مقاله و سپس نام نویسنده (علوم اجتماعی - سراسری ۸۲)
- کجه ۱۰-** در بررسی «رابطه طبقه اجتماعی فرد با گرایش به مشارکت اجتماعی» کدام یک از روش‌های زیر استفاده می‌شود؟
 (۱) موردی (۲) مقطعی (۳) مشاهده‌ای (۴) همبستگی (علوم اجتماعی - سراسری ۸۲)
- کجه ۱۱-** در تحلیل محتوا برای اندازه‌گیری متغیرها از چه شیوه‌ای بهره‌برداری می‌گردد؟
 (۱) شیوه نظام‌دار، عینی و کیفی (۲) شیوه نظام‌دار، عینی و کمی (۳) شیوه نظام‌دار، ذهنی و کیفی (۴) شیوه نظام‌دار، ذهنی و کمی (علوم اجتماعی - سراسری ۸۲)
- کجه ۱۲-** اگر در یک تحقیق گروه‌های متفاوتی از افراد در دو نقطه زمانی مطالعه شوند، این طرح:
 (۱) پانل است. (۲) شبه پانل است. (۳) مطالعه موردی است. (۴) همبستگی است. (علوم اجتماعی - سراسری ۸۲)

- ۱۳- کدام تعریف در مورد تحلیل محتوا صادق است؟
 (۱) تفسیر محتوا
 (۲) طبقه‌بندی مفاهیم و ایجاد نظم
 (۳) صرفاً پی بردن به منظور پنهانی صاحب اثر
 (۴) طبقه‌بندی داده‌ها و پی بردن از محتوای بارز به محتوای پنهان
 (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۲)
- ۱۴- کدام تکنیک جزء روش‌های بدون عکس‌العمل (غیرمخل) به‌شمار می‌رود؟
 (۱) مصاحبه
 (۲) پرسش‌نامه
 (۳) تحلیل محتوا
 (۴) گروه سنجی
 (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۲)
- ۱۵- کوچک‌ترین واحد اندازه‌گیری در تحلیل محتوا چیست؟
 (۱) واحد ثبت
 (۲) واحد فحوا (زمینه)
 (۳) واحد برشماری
 (۴) واحد طبقه‌بندی
 (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۲)
- ۱۶- تفاوت گروه کنترل و گروه آزمایش در چیست؟
 (۱) گروه کنترل همان گروه آزمایش است.
 (۲) گروه کنترل پس از آزمایش انتخاب می‌شود.
 (۳) گروه کنترل هرگز نمی‌تواند گروه آزمایش باشد.
 (۴) گروه کنترل در همه موارد به جز متغیر مورد بررسی (تمهید آزمایش) با گروه آزمایش یکسان است.
 (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۲)
- ۱۷- برای تحقیق درباره میزان شیوع خشونت در سربال‌های تلویزیونی از چه روشی باید استفاده کرد؟
 (۱) آزمایش
 (۲) پیمایش
 (۳) تحلیل محتوا
 (۴) مصاحبه
 (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۲)
- ۱۸- اجزای اصلی یک آزمایش علمی کلاسیک چیست؟
 (۱) گروه آزمایش و گروه کنترل، محرک آزمایش، نظریه
 (۲) نظریه، گروه آزمایش و گروه کنترل، پیش‌آزمون (اندازه‌گیری اول) و پس‌آزمون (اندازه‌گیری دوم)
 (۳) متغیرهای مستقل و وابسته، نظریه، گروه آزمایش و گروه کنترل
 (۴) پیش‌آزمون (اندازه‌گیری اول) و پس‌آزمون (اندازه‌گیری دوم)، متغیرهای مستقل و وابسته، گروه آزمایش و گروه کنترل
 (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۲)
- ۱۹- برجسته‌ترین تفاوت میان مطالعات پنهانگر و ژرفانگر به ترتیب در
 (۱) بررسی پدیده‌ها در سطح خرد در اولی و در سطح کلان در دومی است.
 (۲) تحقیقات بنیان‌گر در اولی و کاربردی در دومی است.
 (۳) قدرت تعمیم‌پذیری نتایج اولی و عدم تعمیم‌پذیری نتایج در دومی است.
 (۴) مطالعات مردم‌شناختی در اولی و مطالعات جمعیت‌شناختی در دومی است.
 (علوم اجتماعی - سراسری ۸۳)
- ۲۰- برای مطالعه شعارهای سیاسی اوایل انقلاب چه روشی مناسب است؟
 (۱) آزمایش
 (۲) پیمایش
 (۳) تحلیل محتوا
 (۴) مطالعه مشاهده‌ای
 (علوم اجتماعی - سراسری ۸۳)
- ۲۱- برای تعیین میزان موافقت مردم یک شهر با سیاست واگذاری حمل و نقل عمومی (اتوبوس شهری) به شرکت‌های خصوصی چه روشی مناسب‌تر است؟
 (۱) آزمایش
 (۲) پیمایش
 (۳) مشاهده مشارکتی
 (۴) مورد پژوهی
 (علوم اجتماعی - سراسری ۸۳)
- ۲۲- امتیاز پرسش‌نامه‌های تدوین شده نسبت به مصاحبه چیست؟
 (۱) با بستر زندگی اجتماعی سروکار دارند.
 (۲) در سامان‌دهی به مسائل پیچیده مؤثرترند.
 (۳) در این روش کمتر پرسش‌نامه ناقص به‌دست می‌آید.
 (۴) اگر پیمایش‌ها بی‌نام باشند، مسائل حساس را بهتر سامان می‌دهند.
 (علوم ارتباطات - سراسری ۸۴)
- ۲۳- به طور کلی، تحقیق پیمایشی
 (۱) قابلیت اتکای بالا و اعتبار پایین دارد.
 (۲) قابلیت اتکا و اعتبار بالا دارد.
 (۳) قابلیت اتکای پایین و اعتبار بالا دارد.
 (۴) قابلیت اتکا و اعتبار در ارزیابی پیمایش معنی ندارند.
 (علوم ارتباطات - سراسری ۸۴)
- ۲۴- طبق نظر بی‌نرخ بازگشت پرسش‌نامه حداقل باید چقدر باشد؟
 (۱) ۵۰
 (۲) ۴۰
 (۳) ۳۰
 (۴) ۱۰
 (علوم ارتباطات - سراسری ۸۴)

- ۲۵- کدام یک از موارد زیر احتمالاً بخشی از **Grounded Theory** نیستند؟
 (۱) تحلیل الگوها و استدلال
 (۲) تحلیل مضمون‌ها و استدلال
 (۳) استدلال و تحلیل مقوله‌های مشترک
 (۴) تحلیل و استدلال عام اما بدون مشاهده
 (علوم ارتباطات - سراسری ۸۴)
- ۲۶- مطالعات موردی در کدام موارد نباید به کار گرفته شوند؟
 (۱) در مطالعات مبتنی بر تبیین نوموتتیک
 (۲) در مطالعات ایدئوگرافیک
 (۳) در مطالعات توصیفی
 (۴) تمام موارد
 (علوم ارتباطات - سراسری ۸۴)
- ۲۷- در کدام موارد می‌توان از تحلیل محتوی استفاده کرد؟
 (۱) اشعار، مقالات روزنامه‌ها، آگهی‌های تجاری
 (۲) تحلیل یافته‌های حاصل از پیمایش
 (۳) مشاهده ناشی از حس لامسه
 (۴) تحلیل مشاهدات مستقیم
 (علوم ارتباطات - سراسری ۸۴)
- ۲۸- کدام مورد اعتبار درونی آزمایش را به خطر نمی‌اندازد؟
 (۱) وقایع کنترل نشده در فاصله پیش آزمون و پس آزمون
 (۲) تجربه آندوزی افراد در فاصله پیش آزمون و پس آزمون
 (۳) آگاهی افراد از انجام آزمایش بر روی آن‌ها
 (۴) انتخاب تصادفی گروه آزمایش و گروه کنترل
 (علوم اجتماعی - سراسری ۸۴)
- ۲۹- در چه نوع تحقیق اجتماعی نتایج تحقیق قابل تعمیم به جمعیت کل است؟
 (۱) آزمایش آزمایشگاهی
 (۲) پیمایش
 (۳) مطالعه مشاهده‌ای
 (۴) مورد پژوهی
 (علوم اجتماعی - سراسری ۸۴)
- ۳۰- اگر یافته‌های یک تحقیق را به جامعه آماری یا جمعیتی که اطلاعات را از آن‌ها کسب کرده‌اند، تعمیم دهند این تحقیق چه نوع تحقیقی نامیده می‌شود؟
 (۱) تحقیق طولی
 (۲) تحقیق ژرفانگر
 (۳) مطالعه موردی
 (۴) مطالعه پهنانگر
 (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۴)
- ۳۱- مطالعه پانل چه نوع مطالعه‌ای است؟
 (۱) اسنادی
 (۲) تحلیل محتوا
 (۳) طولی
 (۴) مقطعی
 (علوم ارتباطات - سراسری ۸۵)
- ۳۲- کدام روش برای اندازه‌گیری متوسط زمان فراغت جوانان یک شهر مناسب است؟
 (۱) آزمایش
 (۲) پیمایش
 (۳) تحلیل محتوا
 (۴) اتنوگرافی
 (علوم ارتباطات - سراسری ۸۵)
- ۳۳- کدام روش تحقیق جزو روش‌های غیرمخل (عدم واکنش واحد مشاهده) است؟
 (۱) تحلیل محتوا
 (۲) گروه‌سنجی
 (۳) مصاحبه
 (۴) مشاهده مشارکتی
 (علوم ارتباطات - سراسری ۸۵)
- ۳۴- روند پژوهی چه نوع مطالعه‌ای است؟
 (۱) پانل
 (۲) طولی
 (۳) گفتمانی
 (۴) مقطعی
 (علوم اجتماعی - سراسری ۸۵)
- ۳۵- کدام مورد جزو ارکان اصلی یک آزمایش علمی کلاسیک نیست؟
 (۱) افراد مورد آزمایش
 (۲) پیش‌آزمون و پس‌آزمون
 (۳) گروه آزمایش و گروه کنترل
 (۴) متغیر مستقل و وابسته
 (علوم اجتماعی - سراسری ۸۵)
- ۳۶- برای پاسخ بدین پرسش که «چه رابطه‌ای بین درآمد و جنسیت افراد وجود دارد» چه روشی مناسب است؟
 (۱) پیمایش
 (۲) تحلیل محتوا
 (۳) مورد پژوهی
 (۴) مشاهده مشارکتی
 (علوم اجتماعی - سراسری ۸۵)
- ۳۷- مراجعه حضوری به افراد مطلع (**informant**) و افراد خودی (**insider**) در چه نوع مطالعه‌ای بیشتر به کار می‌رود؟ (علوم اجتماعی - سراسری ۸۵)
 (۱) آزمایشگاهی
 (۲) اسنادی
 (۳) پیمایشی
 (۴) میدانی
- ۳۸- در روش‌های غیرمداخله جویانه چه مشکلی کاهش می‌یابد؟
 (۱) همکاری
 (۲) مشکل محیط‌شناسی
 (۳) عملیاتی کردن غیرمعتبر مفاهیم
 (۴) تأثیر محقق بر پدیده‌ای که در حال مطالعه آن است.
 (علوم اجتماعی - سراسری ۸۵)
- ۳۹- تحلیل محتوا در کجا به کار می‌رود؟
 (۱) در تحلیل رابطه میان متغیر تصنعی جنس و متغیر تحصیلات
 (۲) در تحلیل اینکه هر نویسنده چند کتاب نوشته است.
 (۳) در تحلیل اینکه در کشور چند رسانه وجود دارد.
 (۴) در تحلیل کتاب‌ها، آواز، تبلیغات تجاری، برنامه‌های تلویزیون
 (علوم اجتماعی - سراسری ۸۵)

۴۰- مصاحبه‌های تحلیل میدانی کیفی نوعاً چه ویژگی دارند؟

(علوم اجتماعی - سراسری ۸۵)

- (۱) ساخت نیافته‌اند.
(۲) ساخت یافته‌اند.
(۳) شبیه به مصاحبه پیمایش‌اند.
(۴) چنین مصاحبه‌هایی وجود ندارد.

۴۱- عدم دخالت موضع سیاسی محقق در تحقیق چه نامیده می‌شود؟

(پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۵)

- (۱) تحقیق عاری از ارزش
(۲) فریب
(۳) محرمانه بودن
(۴) ناشناخته بودن

۴۲- تحقیقی که در پی آزمون نظریه خاصی درباره علت پدیده اجتماعی خاصی می‌باشد، چه نوع تحقیقی است؟

(پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۵)

- (۱) اکتشافی
(۲) تبیینی
(۳) توصیفی
(۴) نظریه‌سازی

۴۳- برای تحقیق درباره ساخت قدرت در خانواده براساس تحلیل عکس‌های خانوادگی چه روشی مناسب است؟

(پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۵)

- (۱) تحلیل آزمایشی
(۲) تحلیل پیمایشی
(۳) تحلیل محتوا
(۴) تحلیل اسنادی

۴۴- برای آزمون این فرضیه که «تحصیلات رابطه‌ای منفی با بعد خانوار دارد» چه روشی مناسب است؟

(پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۵)

- (۱) پیمایش
(۲) تحلیل محتوا
(۳) موردپژوهی
(۴) مشاهده مشارکتی

۴۵- در کدام یک از پژوهش‌های زیر تعمیم‌پذیری به حداقل می‌رسد؟

(پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۵)

- (۱) مطالعات موردی
(۲) مطالعات پیمایشی
(۳) مطالعات نسلی
(۴) مطالعات سرشماری جمعیتی

۴۶- تحقیقی که در پی آزمون نظریه خاصی درباره علت پدیده اجتماعی خاصی می‌باشد، چه نوع تحقیقی است؟

(پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۵)

- (۱) اکتشافی
(۲) تبیینی
(۳) توصیفی
(۴) نظریه‌سازی

۴۷- سرشماری سال ۱۳۷۵ چه نوع مطالعه‌ای است؟

(پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۵)

- (۱) پانل
(۲) روندپژوهی
(۳) مقطعی
(۴) نسلی

۴۸- مطالعه نسلی چه نوع مطالعه‌ای است؟

(پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۵)

- (۱) مطالعه پانل
(۲) مطالعه طولی
(۳) مطالعه تحلیل روایت
(۴) مطالعه مقطعی

۴۹- با در نظر گرفتن تعداد گروه‌های تجربی و کنترل، روش تجربی - آزمایشگاهی سولومون (Solomon) واجد کدام یک از ویژگی‌های زیر است؟

(آزاد ۸۵)

- (۱) یک گروه تجربی و یک گروه کنترل
(۲) دو گروه تجربی و دو گروه کنترل
(۳) یک گروه تجربی و دو گروه کنترل
(۴) دو گروه تجربی و یک گروه کنترل

۵۰- زمانی که حجم نمونه آماری بالاست (جمعیت تحت مطالعه جمعیت بزرگی است) کدام یک از تکنیک‌های گردآوری اطلاعات قابل توصیه است؟

(آزاد ۸۵)

- (۱) مصاحبه
(۲) پرسش‌نامه
(۳) مشاهده
(۴) استفاده از اطلاعات ثانویه و موجود

۵۱- شکلی از تحقیق میدانی است که در آن محقق به منزله یکی از بازیگران نقش آفرین در رویدادهای مورد مطالعه شرکت می‌کند.

(آزاد ۸۵)

- (۱) مشاهده مشارکتی
(۲) تحقیق موردی
(۳) تحقیق دنباله‌ای
(۴) روش بارش ذهنی

۵۲- برای مطالعه میزان صحنه‌های خشونت‌آمیز در فیلم‌های سینمایی کدام روش مناسب است؟

(علوم ارتباطات - سراسری ۸۶)

- (۱) آزمایش
(۲) پیمایش
(۳) اتنوگرافی نهادی
(۴) تحلیل محتوا

۵۳- مصاحبه‌های آزاد و مباحثه‌های گروه کانون بیشتر در چه مرحله‌ای از پژوهش به کار می‌آیند؟

(علوم ارتباطات - سراسری ۸۶)

- (۱) نمونه‌گیری
(۲) تحلیل آماری
(۳) تحلیل نهایی
(۴) اکتشاف

۵۴- تعمیم‌پذیری داده‌ها در کدام یک از پژوهش‌های زیر به حداقل می‌رسد؟

(علوم اجتماعی - سراسری ۸۶)

- (۱) پیمایش
(۲) پژوهش پهنانگر
(۳) پژوهش موردی
(۴) سرشماری

۵۵- برای تحقیق رابطه بین سرمایه فرهنگی (تحصیلات پدر و مادر) و میزان مشارکت اجتماعی، کدام روش مناسب است؟

(علوم اجتماعی - سراسری ۸۶)

- (۱) پیمایشی
(۲) آزمایشی
(۳) مشاهده‌ای
(۴) پژوهش موردی

۵۶- مهم‌ترین نقص مطالعات اکتشافی این است که به ندرت پاسخ‌های قانع‌کننده فراهم می‌کنند و به عبارتی پاسخ قطعی فراهم نمی‌کنند، دلیل آن چیست؟ (علوم اجتماعی - سراسری ۸۶)

- ۱) قدرت تعمیم‌پذیری نتایج آن با نتایج مطالعات پانل مقایسه می‌شود.
- ۲) در آن‌ها پیمایش‌هایی انجام می‌شود که نمونه آن بالاتر از ۲۰۰۰ است.
- ۳) جمعیت مورد مطالعه در آن‌ها معرف جامعه آماری نیست.
- ۴) بیش از اندازه از طیف لیکرت و بوگاردوس استفاده می‌شود.

۵۷- تعمیم‌پذیری داده‌ها در کدام یک از پژوهش‌های زیر به حداقل می‌رسد؟ (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۶)

- ۱) پیمایش (۲) پژوهش پهنانگر (۳) پژوهش موردی (۴) سرشماری

۵۸- برای تحقیق رابطه بین سرمایه فرهنگی (تحصیلات مادر و پدر) و میزان مشارکت اجتماعی، کدام روش مناسب است؟ (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۶)

- ۱) پیمایشی (۲) آزمایشی (۳) مشاهده‌ای (۴) پژوهش موردی

۵۹- بازرترین نوع مصاحبه، مصاحبه‌های هستند (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۶)

- ۱) بالینی (۲) کوتاه (۳) با گزینه بسته (۴) هدایت شده

۶۰- ویژگی‌های پرسش‌آغازین در تحقیق عبارت‌اند از: (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۶)

- ۱) اعتبار، قدرت سامان‌دهی، فلسفی بودن (۲) جهت‌گیری، انتقادی، شناخت پدیده
۳) علمی بودن، روشن بودن، مناسب بودن (۴) بیان رابطه بین دو پدیده، بیان ارزشی، پیش‌بینی‌کننده

۶۱- مهم‌ترین نقص مطالعات اکتشافی این است که به ندرت پاسخ‌های قانع‌کننده فراهم می‌کنند و به عبارتی پاسخ قطعی فراهم نمی‌کنند، دلیل آن چیست؟ (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۶)

- ۱) قدرت تعمیم‌پذیری نتایج آن با نتایج مطالعات پانل مقایسه می‌شود.
- ۲) در آن‌ها پیمایش‌هایی انجام می‌شود که نمونه آن بالاتر از ۲۰۰۰ است.
- ۳) جمعیت مورد مطالعه در آن‌ها معرف جامعه آماری نیست.
- ۴) بیش از اندازه از طیف لیکرت و بوگاردوس استفاده می‌شود.

۶۲- در مصاحبه ساختمند (پرسش‌نامه) پرسش‌های قالبی چیست؟ (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۶)

- ۱) وعه‌ای از پرسش‌ها که مضمون آن‌ها یکسان است.
- ۲) مجموعه‌ای از پرسش‌ها که در قالب یکسانی تدوین شده‌اند.
- ۳) مجموعه‌ای از پرسش‌ها که جهت‌گیری آن‌ها یکسان است.
- ۴) مجموعه‌ای از پرسش‌ها که پاسخ آن‌ها از یک رشته گزینه‌های یکسان تشکیل شده است.

۶۳- کدام یک از تحقیقات زیر نمی‌تواند صرفاً توصیفی باشد؟ (آزاد ۸۶)

- ۱) تحقیق پیمایشی (۲) تحقیق میدانی (۳) تحلیل محتوا (۴) تحقیق آزمایشی

۶۴- از کدام یک از تحقیقات زیر می‌توان برای مطالعه انقلاب مشروطه استفاده کرد؟ (آزاد ۸۶)

- ۱) تحقیق آزمایشی (۲) تحقیق پیمایشی (۳) تحقیق میدانی (۴) هیچ کدام

۶۵- برای آزمودن فرضیه زیر مشخص کنید که آیا فقط از تحقیق پیمایشی می‌توان استفاده کرد؟ آیا فقط از تحقیق آزمایشی می‌توان استفاده کرد؟ آیا از هر دو نوع تحقیق می‌توان استفاده کرد؟ آیا از هیچ کدام نمی‌توان استفاده کرد؟ فرضیه: هر چه سن بیشتر باشد، آمادگی فرد برای ابتلا به بیماری‌های درون‌زا بیشتر است. (آزاد ۸۶)

- ۱) تحقیق پیمایشی (۲) تحقیق آزمایشی
۳) هم تحقیق پیمایشی و هم تحقیق آزمایشی (۴) نه تحقیق پیمایشی و نه تحقیق آزمایشی

۶۶- اگر محقق برای تعیین تعداد خوانندگان مجلات مردم‌پسند، هنگام مصاحبه آرم یا جلد نشریه را به پاسخگو نشان دهد و ببیند که او آن مجله را دیده یا محتوای آن را به یاد می‌آورد، از کدام تکنیک استفاده کرده است؟ (علوم ارتباطات - سراسری ۸۷)

- ۱) تشخیص (۲) تکرار (۳) یادآوری یاری شده (۴) یادآوری یاری نشده

- ۶۷- در آزمون پایایی اسکات در تحلیل محتوا، ضریب پایایی زمانی بیشتر خواهد بود که
 (۱) توافق مورد انتظار بزرگ‌تر از یک باشد.
 (۲) توافق مشاهده شده بیشتر از توافق مورد انتظار باشد.
 (۳) توافق مشاهده شده کمتر از توافق مورد انتظار باشد.
 (۴) توافق مشاهده شده و توافق مورد انتظار تقریباً برابر باشند.
- ۶۸- برای تحلیل مضمون سخنرانی‌های یک شخصیت مهم سیاسی در یک دوره‌ی معین چه روشی مناسب است؟ (علوم اجتماعی - سراسری ۸۷)
 (۱) تحلیل ارزشیابی سیاست‌ها (۲) تحلیل ثانویه (۳) تحلیل محتوا (۴) تحلیل مشاهدات مستقیم
- ۶۹- مقایسه میزان طلاق در یک کشور ظرف یک دهه چه نوع مطالعه‌ای است؟ (علوم اجتماعی - سراسری ۸۷)
 (۱) مطالعه پانل (۲) روند پژوهی (۳) مطالعه دهه‌ای (۴) مطالعه نسلی
- ۷۰- مطالعه افرادی معین در طول زمان چه نوع مطالعه‌ای است؟ (علوم اجتماعی - سراسری ۸۷)
 (۱) مطالعه بعدی (۲) مطالعه پانل (۳) مطالعه روند پژوهی (۴) مطالعه مقطعی
- ۷۱- محقق داده‌های خود را آزمون می‌کند تا ببیند آیا پاسخ‌ها به سه تا از پرسش‌هایش (با همدیگر) معنی می‌دهد یا خیر؟ او در حال انجام چه آزمونی بود؟ (علوم اجتماعی - سراسری ۸۷)
 (۱) چک یا آزمون احتمال (contingency check) (۲) تمیزکاری و روشن کردن کدها (Possible code-cleaning)
 (۳) تصدیق (verification) (۴) پیش‌گذاری (precoding)
- ۷۲- چنانچه عامل زمان در تحقیقی بعنوان متغیر به حساب آید آن تحقیق از چه نوع است؟ (علوم اجتماعی - سراسری ۸۷)
 (۱) چند رشته‌ای (۲) طولی (۳) کلان (۴) مقطعی
- ۷۳- آزمایشی که نتایج آن قابل تعمیم باشد، دارای چه نوع اعتباری (validity) است؟ (علوم اجتماعی - سراسری ۸۷)
 (۱) محتوا (۲) سازه (۳) درونی (۴) بیرونی
- ۷۴- عیب این پرسش «والدین‌تان را چند وقت یکبار ملاقات می‌کنید؟» در چیست؟ (علوم اجتماعی - سراسری ۸۷)
 (۱) تصنعی است. (۲) جهت دهنده است. (۳) دو وجهی است. (۴) کلیشه‌ای است.
- ۷۵- برای تحلیل مضمون سخنرانی‌های یک شخصیت مهم سیاسی در یک دوره معین چه روشی مناسب است؟ (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۷)
 (۱) تحلیل ارزشیابی سیاست‌ها (۲) تحلیل ثانویه (۳) تحلیل محتوا (۴) تحلیل مشاهدات مستقیم
- ۷۶- از منظر جامعه‌شناسان کنش متقابل نمادین کدام نوع تحقیق از قوت بیشتری برخوردار است؟ (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۷)
 (۱) آزمایش (۲) اسنادی (۳) تحلیل محتوا (۴) میدانی
- ۷۷- در مقایسه با آزمایش و یا پیمایش، تحقیق میدانی روایی (reliability) اعتبار (Validity) دارد.
 (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۷)
 (۱) بالاتر و - بالاتر (۲) بالاتر اما - پایین‌تر (۳) پایین‌تر و - پایین‌تر (۴) پایین‌تر اما - بالاتر
- ۷۸- عیب این پرسش «والدین‌تان را چند وقت یکبار ملاقات می‌کنید؟» در چیست؟ (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۷)
 (۱) تصنعی است. (۲) جهت‌دهنده است. (۳) دووجهی است. (۴) کلیشه‌ای است.
- ۷۹- محقق داده‌های خود را آزمون می‌کند تا ببیند آیا پاسخ‌ها به سه تا از پرسش‌هایش (با همدیگر) معنی می‌دهد یا خیر؟ او در حال انجام چه آزمونی بود؟ (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۷)
 (۱) چک یا آزمون احتمال (۲) تمیزکاری و روشن کردن کدها (۳) تصدیق (۴) پیش‌گذاری
- ۸۰- مقایسه میزان طلاق در یک کشور ظرف یک دهه چه نوع مطالعه‌ای است؟ (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۷)
 (۱) مطالعه پانل (۲) روندپژوهی (۳) مطالعه دهه‌ای (۴) مطالعه نسلی
- ۸۱- مطالعه افرادی معین در طول زمان چه نوع مطالعه‌ای است؟ (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۷)
 (۱) مطالعه بعدی (۲) مطالعه پانل (۳) مطالعه روندپژوهی (۴) مطالعه مقطعی
- ۸۲- چنانچه عامل زمان در تحقیقی به عنوان متغیر به حساب آید آن تحقیق از چه نوع است؟ (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۷)
 (۱) چند رشته‌ای (۲) طولی (۳) کلان (۴) مقطعی

- ۸۳- کدام یک از تحقیقات زیر نمی‌تواند صرفاً توصیفی باشد؟
 (۱) میدانی (۲) پیمایشی (۳) تحلیل محتوا (۴) آزمایشی (آزاد ۸۷)
- ۸۴- هدف یک تحقیق آزمایش (تجربی)، چیست؟
 (۱) کشف و تبیین رابطه‌ی علی بین متغیرهای مستقل و وابسته
 (۲) توصیف واکنش مردم به یک محرک خاص
 (۳) تحلیل تعامل افراد و عوامل محیطی
 (۴) مطالعه‌ی ارزش‌ها و نگرش‌های به وجود آورنده‌ی رفتارهای خاص (علوم ارتباطات - سراسری ۸۸)
- ۸۵- در تحقیق تحلیل محتوای زیر، واحد تحلیل کدام است؟
 «سوگیری اخبار شبکه‌های تلویزیونی در جریان مبارزات انتخاباتی»
 (۱) کل برنامه‌های خبری تلویزیونی (۲) خبرهای تلویزیونی (۳) شبکه تلویزیونی (۴) شبکه و خبرهای تلویزیونی (علوم ارتباطات - سراسری ۸۸)
- ۸۶- تکنیک «مطالعه مسیر حرکت چشم» بیشتر برای تحقیق درباره به کار می‌رود.
 (۱) بخش‌هایی از آگهی که توجه اولیه افراد را به خود جلب کرده است.
 (۲) بخش‌هایی از فیلم که مورد توجه اولیه بیننده قرار می‌گیرد.
 (۳) بخش‌هایی از خبر که مورد توجه بیننده قرار می‌گیرد.
 (۴) نحوه نگاه کردن مصرف‌کنندگان هنگام عبور از مقابل ویتترین‌های فروش محصولات (علوم ارتباطات - سراسری ۸۸)
- ۸۷- در روش تحلیل کاشت چه اقداماتی توسط محققان صورت می‌گیرد؟
 (۱) ثبت پیام‌ها و مضامین غالب رسانه‌ها و سپس بررسی نگرش مخاطبان رسانه‌ها
 (۲) بررسی نگرش مخاطبان به منظور کشف مضامین برجسته و سپس تثبیت آن‌ها
 (۳) تولید پیام و سپس کاشت پیام‌های خاص در ذهن مخاطبان رسانه‌ها
 (۴) بررسی محتوایی رسانه‌ها و سپس بررسی میزان تأثیر رسانه‌های جمعی بر مخاطبان (علوم ارتباطات - سراسری ۸۸)
- ۸۸- منظور از «ویژگی تقاضا» در تحقیقات آزمایشی چیست؟
 (۱) تقاضای سازمان‌های دولتی برای بررسی برخی مسائل خاص
 (۲) تقاضای آزمایش شوندگان برای مشارکت در جریان تحقیق
 (۳) اعلام نیاز محققان به مشارکت افراد داوطلب در آزمایش
 (۴) تأثیر اطلاع آزمایش شوندگان بر دادن جواب‌های مناسب به محققان (علوم ارتباطات - سراسری ۸۸)
- ۸۹- کدام عبارت در مورد گروه کنترل و گروه آزمایش درست است؟
 (۱) گروه کنترل پس از آزمایش انتخاب می‌شود.
 (۲) گروه کنترل قبل از آزمایش انتخاب می‌شود.
 (۳) گروه کنترل در همه موارد جز متغیر وابسته با گروه آزمایش یکسان است.
 (۴) گروه کنترل در همه موارد جز متغیر مستقل با گروه آزمایش یکسان است. (علوم اجتماعی - سراسری ۸۸)
- ۹۰- برای تعیین میزان موافقت مردم یک شهر با سیاست واگذاری حمل و نقل عمومی (اتوبوس شهری) به شرکت‌های خصوصی، چه روشی مناسب‌تر است؟
 (۱) آزمایش (۲) پیمایش (۳) مشاهده مشارکتی (۴) مورد پژوهی (علوم اجتماعی - سراسری ۸۸)
- ۹۱- اگر محقق در پی آزمون مدل خود با استفاده از داده‌های سرشماری عمومی نفوس و مسکن باشد، این تحلیل چه نوع تحلیلی است؟
 (۱) تحلیل فراگیر (۲) تحلیل ثانویه (۳) تحلیل محتوا (۴) تحلیل عام (علوم اجتماعی - سراسری ۸۸)
- ۹۲- مطالعه پانل در تحقیقات اجتماعی از چه نوع مطالعاتی است؟
 (۱) اکتشافی (۲) طولی (۳) مقطعی (۴) موازی (علوم اجتماعی - سراسری ۸۸)
- ۹۳- وقتی که میزان طلاق در استان‌های مختلف را بررسی می‌کنیم واحد تحلیل چیست؟
 (۱) استان (۲) خانواده (۳) زن و شوهر (۴) میزان طلاق (علوم اجتماعی - سراسری ۸۸)
- ۹۴- اگر تحقیقی در سال ۱۳۷۰ انجام شود و نمونه‌ای از افراد یک گروه از طریق پرسش‌نامه مورد بررسی قرار گیرند و در سال ۱۳۸۰ پرسش‌نامه دیگری درباره همان افراد تکمیل شود چنین مطالعه‌ای چه نام دارد؟
 (۱) مطالعه پانل (۲) مطالعه مقطعی (۳) روند پژوهی (۴) پیمایش (پژوهش علوم اجتماعی و مطالعات زنان - سراسری ۸۸)

- ۹۵- کدام یک از موارد زیر جزو مطالعات طولی است؟
 (۱) خانواده‌پژوهی (۲) روندپژوهی (۳) گروه‌پژوهی (۴) مطالعه مقطعی
 (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۸)
- ۹۶- در صورتی که برای جمع‌آوری اطلاعات از روش مصاحبه استفاده شود و پژوهشگر دچار غرض‌ورزی در طول مصاحبه شود، کدام مورد زیر رعایت نشده است؟
 (۱) تعمیم در پژوهش (۲) پایایی پژوهش (۳) عینیت در پژوهش (۴) نمونه‌گیری
 (پژوهش علوم اجتماعی و مطالعات زنان - سراسری ۸۸)
- ۹۷- برای اندازه‌گیری متوسط زمان کتاب‌خوانی در بین نوجوانان یک شهر چه روشی مناسب است؟ (پژوهش علوم اجتماعی و مطالعات زنان - سراسری ۸۸)
 (۱) مطالعه مشاهده‌ای (۲) موردپژوهی (۳) تحلیل محتوا (۴) پیمایش
- ۹۸- به منظور تبیین چند متغیری تغییر میزان اعتماد اجتماعی دانشجویان، از کدام یک از روش‌های تحقیق می‌توان استفاده کرد؟
 (۱) روش توصیفی (۲) روش پیمایش (۳) طرح آزمایشی (۴) مطالعه موردی
 (پژوهش علوم اجتماعی و مطالعات زنان - سراسری ۸۸)
- ۹۹- در کدام یک از تحقیقات زیر ضرورتاً جامعه آماری و جمعیت نمونه یکی است؟
 (۱) مطالعات پیمایشی (۲) سرشماری‌ها (۳) مطالعات اسنادی (۴) مطالعات اکتشافی
 (آزاد ۸۸)
- ۱۰۰- در مطالعات کیفی، همراه با فهم درونی، کدام یک از انواع زیرین مشاهده بیشتر به کار می‌آید؟
 (۱) مشاهده نامرئی (۲) مشاهده پذیرا یا منفصل (۳) مشاهده آزاد (۴) مشاهده همراه با مشارکت
 (آزاد ۸۸)
- ۱۰۱- زمانی که ساختار یک پرسش‌نامه چنان است که از سؤال‌های خاص به سؤال‌های کلی راه می‌گشاییم، این نوع پرسش‌نامه را چگونه می‌خوانیم؟
 (۱) پرسش‌نامه با ساختار کیفی (۲) پرسش‌نامه با ساختار قیف معکوس
 (۳) پرسش‌نامه با ساختار افقی (۴) پرسش‌نامه با ساختار قیفی - قیف معکوس
 (آزاد ۸۸)
- ۱۰۲- در کدام یک از تحقیقات زیر، تعمیم‌پذیری به حداقل کاهش می‌یابد؟
 (۱) تحقیقات پنهانگر (۲) تحقیقات فراژرفا (۳) تحقیقات فراپنهانگر (۴) تحقیقات ژرفانگر
 (آزاد ۸۸)
- ۱۰۳- در تحقیقی در بین متکدیان تهران به منظور شناخت تحصیلات آنان کدهای زیر برگزیده شد:
 «بی‌سواد (۱) - ابتدایی (۲) - متوسطه (۳) - عالی در حد کارشناسی (۴) - عالی بالاتر از کارشناسی (۵)»
 این کدگذاری با کدام یک از اصول کدگذاری در تضاد است؟
 (۱) اصل همگنی (۲) اصل همسازی (۳) اصل طرد متقابل (۴) اصل تعادل
 (آزاد ۸۸)
- ۱۰۴- در تحقیقی پیرامون روسپیگری در تهران، روسپیان طبق کدهای زیر دسته‌بندی شده‌اند:
 «کمتر از ۲۰ سال (۱) - ۲۰ تا ۲۵ سال (۲) - ۲۵ تا ۳۰ سال (۳) - بیشتر (۴)»
 این کدگذاری مغلوط است، زیرا با اصل اساسی زیر در تناقض است؟
 (۱) اصل همگنی (۲) اصل طرد متقابل (۳) اصل تعادل (۴) اصل فراگیری
 (آزاد ۸۸)
- ۱۰۵- مطالعات موردی با کدام یک از روش‌های زیرین نزدیک‌تر است؟
 (۱) مطالعات ژرفایی (۲) مطالعات پنهانگر (۳) مطالعات فراژرفایی (۴) مطالعات فراپنهانگر
 (آزاد ۸۸)
- ۱۰۶- در کدام یک از تحقیقات زیر از پرسش‌نامه معکوس استفاده می‌شود؟
 (۱) مطالعات ژرفایی (۲) تحلیل محتوا (۳) تحلیل گفتمان (۴) تحلیل مخاطبان
 (آزاد ۸۸)
- ۱۰۷- در یک تحقیق پیرامون گذران اوقات فراغت دانشجویان پرسیده شد: «جمعه گذشته فراغت خود را چگونه گذراندید؟»
 مطالعه کمک به خانواده ورزش تنظیم کارهای درسی رادیو
 مشکل اساسی این نوع سؤال چیست؟
 (۱) چندجوابی بودن (۲) یک جوابی بودن (۳) طولانی بودن (۴) القایی بودن
 (آزاد ۸۸)
- ۱۰۸- در تحقیقی درباره نظرسنجی از دانشجویان در باب استادان‌شان، ملاک‌های زیر مطرح شد و تأکید شد پاسخگو باید:
 حداقل یک ترم با استاد درس داشته باشد (۱) از استاد نمره مردود کسب نکرده باشد (۲) دیگر با این استاد درس نداشته باشد (۳) این ملاک‌ها به چه منظور فراهم آمده‌اند؟
 (۱) تعیین صلاحیت (۲) تعیین دقت (۳) تعیین پیشرفت (۴) تعیین صحت
 (آزاد ۸۸)

که ۱۰۹- در تحقیقی، پیرامون نظرسنجی از مردم در باب وجهه یک کاندیدا چنین پرسیده شده است:

«این فرد را بزرگان تأیید می‌نمایند، نظر شما در باب او چیست؟» این نوع سؤال با کدام مشکل مواجه است؟ (آزاد ۸۸)

(۱) هاله کلامی (۲) هاله تقلید (۳) هاله نام (۴) هاله هراس

که ۱۱۰- پرسش‌های اعتباریاب موازی، عبارتند از:

(۱) تأمین اعتبار یک تحقیق با روش‌های مختلف (۲) ارزیابی پاسخ‌های یکسان پاسخ‌گویان
(۳) پرسش‌های یکسان با جمله‌بندی متفاوت (۴) پرسش‌های متفاوت با جمله‌بندی یکسان

که ۱۱۱- اگر وضعیت مذهب پاسخگویان یا گزینه‌های مسیحی، یهودی، مسلمان، کاتولیک و شیعه پرسیده شده باشد، گزینه‌ها

(علوم ارتباطات - سراسری ۸۹)

(۱) اضافه هستند. (۲) ناپایا هستند. (۳) فاقد نظر منطقی هستند. (۴) مانع‌الجمع نیستند.

که ۱۱۲- تبیین، هدف اصلی کدام نوع تحقیق می‌باشد؟

(۱) مطالعه کیفی (۲) مطالعه طولی (۳) آزمایش (تجربی) (۴) پیمایش (بررسی)

که ۱۱۳- «چرخ علم» در تحقیقات کیفی رابطه تکراری کدام مسائل را تشریح می‌کند؟

(علوم ارتباطات - سراسری ۸۹)

(۱) تئوری و تجربه شخصی (۲) تئوری و تحقیق تجربی
(۳) تحقیق تجربی و تجربه شخصی (۴) تئوری، تحقیق تجربی و تجربه شخصی

که ۱۱۴- انواع عمده مطالعات طولی عبارتند از:

(علوم ارتباطات - سراسری ۸۹)

(۱) روند پژوهی، تحلیل مسیر و تحلیل استقرایی (۲) روند پژوهی، تحلیل مسیر و مطالعه پانل
(۳) روند پژوهی، تحلیل استقرایی و مطالعه پانل (۴) روند پژوهی، تحلیل دسته‌ای (cohort) و مطالعه پانل

که ۱۱۵- پرسش زیر از نظر روش تحقیق چه مشکلی دارد؟

(علوم ارتباطات - سراسری ۸۹)

«آیا سریال‌های تلویزیونی که حاوی طنز و مسائل خانوادگی است، موافقت یا مخالف؟»
(۱) حاوی سوگیری است. (۲) هدایت‌کننده است. (۳) پرسش دو مؤلفه‌ای است. (۴) پرسش طولانی است.

که ۱۱۶- تکرار سازه‌ای، سنجش روایی روش‌های قبلی است.

(علوم ارتباطات - سراسری ۸۹)

(۱) بدون توجه به چارچوب نظری تحقیق (۲) با تقلید نکردن عمدی از مطالعه پیشین
(۳) با تقلید عمدی از مطالعه پیشین (۴) با توجه به واقعیات بیرونی

که ۱۱۷- در یک تحقیق، گروه کنترل در برگیرنده تعداد افرادی است که

(علوم اجتماعی - سراسری ۸۹)

(۱) کل نمونه تحقیق از بین آن‌ها انتخاب می‌شود. (۲) مورد آزمایش قرار می‌گیرند.
(۳) هیچ‌نمونه‌ای از تحقیق را تشکیل نمی‌دهند. (۴) مورد آزمایش قرار نمی‌گیرند.

که ۱۱۸- کدام تکنیک گردآوری داده‌ها جز روش‌های غیر مغل است؟

(علوم اجتماعی - سراسری ۸۹)

(۱) مطالعه آثار باستانی (۲) پرسش‌نامه پستی (۳) مصاحبه عمقی (۴) مشاهده مشارکتی

که ۱۱۹- کدام تکنیک گردآوری داده‌ها، مطالعه مشاهده‌ای به‌شمار نمی‌آید؟

(پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۹)

(۱) پرسش‌نامه پستی (۲) عکس‌برداری (۳) فیلم‌برداری (۴) یادداشت‌برداری

که ۱۲۰- برای مطالعه نظام خویشاوندی در یک ایل چه روشی مناسب است؟

(پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۹)

(۱) آزمایش (۲) پیمایش (۳) تحلیل محتوا (۴) مطالعه موردی

که ۱۲۱- هر پرسش‌نامه در تحقیق پیمایشی متشکل است از مجموعه‌ای از

(پژوهش علوم اجتماعی و مطالعات زنان - سراسری ۸۹)

(۱) تعاریف نظری متغیرها (۲) تعاریف مفهومی متغیرها
(۳) متغیرهای مستقل تحقیق (۴) تعاریف عملیاتی متغیرهای تحقیق

که ۱۲۲- وقتی که افراد مورد تحقیق مطلع گردند که مخفیانه تحت نظر قرار دارند معمولاً:

(پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۹)

(۱) واکنشی نشان نمی‌دهند. (۲) با محقق همکاری می‌کنند.
(۳) رفتار خود را تغییر می‌دهند. (۴) از همکاری خود مخفی نگه می‌دارند.

- ۱۲۳- سنجش از خطای تعامل محقق و افراد مورد تحقیق مصون است. (پژوهش علوم اجتماعی و مطالعات زنان - سراسری ۸۹)
- (۱) غیرمخل (۲) کمی (۳) کیفی (۴) مستقیم
- ۱۲۴- کدام یک از موارد زیر برای تضمین حقوق افراد مورد تحقیق است؟ (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۹)
- (۱) حفظ اسرار افراد (۲) رضایت اجباری افراد (۳) کتمان هدف تحقیق (۴) مطالعه مخفیانه افراد
- ۱۲۵- در کدام یک از شیوه‌های پژوهش پرسش‌نامه معکوس به کار می‌آید؟ (آزاد ۸۹)
- (۱) پیمایش (۲) تحلیل محتوا (۳) مونوگرافی‌ها (۴) تحقیقات موردی
- ۱۲۶- در تحقیقی در باب شناسایی میزان وجهه یک مقام مسئول سؤال بدینسان آمده است: «این مقام مسئول مورد تأیید بزرگان است، نظر شما در باب او چیست؟» این نوع پرسش با کدامین افت مواجه است؟ (آزاد ۸۹)
- (۱) بی تفاوتی (۲) کلیت (۳) جهت‌بخشی (۴) نامفهومی
- ۱۲۷- تحقیقی در باب ارزیابی استادان یک دانشکده مورد توجه است. در آغاز، پرسش زیر آمده است: «با استاد A تاکنون کلاسی داشته‌اید؟» این نوع پرسش در پژوهش چه نام دارد؟ (آزاد ۸۹)
- (۱) پرسش‌های پنهانگر (۲) پرسش انتظاری (۳) پرسش‌های غیرمستقیم (۴) پرسش‌های تعیین صلاحیت
- ۱۲۸- در کدام یک از پژوهش‌های زیر تعمیم‌پذیری به حداقل می‌رسد؟ (آزاد ۸۹)
- (۱) پژوهش‌های پنهانگر (۲) پژوهش‌های فرایه‌پنهانگر (۳) پژوهش‌های ژرفانگر (۴) پژوهش‌های فراژرفانگر
- ۱۲۹- در کدام یک از پرسش‌های زیر رابطه تساوی بین N و F دچار اختلاط می‌شود؟ (آزاد ۸۹)
- (۱) سؤال‌های بسته (۲) سؤال‌های باز (۳) سؤال‌های چندجوابی (۴) سؤال‌های کانونی
- ۱۳۰- کدگذاری از مهم‌ترین برهه‌های هر تحقیق است، در تحقیقی سن پاسخگویان را بدینسان کدگذاری کرده‌ایم:
- کمتر از ۲۰ سال - ۲۰ تا ۳۰ سال - ۳۰ تا ۴۰ سال - ۴۰ تا ۵۰ سال
- کدام یک از عبارات زیر دقیق‌تر مشکلات این کدگذاری را می‌رساند؟ (آزاد ۸۹)
- (۱) «عدم رعایت اصل طرد متقابل، پوشش حتمی همه جمعیت ناشناخته، وسعت درونی کدها»
 (۲) «عدم رعایت اصل طرد متقابل، عدم پوشش احتمالی همه جمعیت، وسعت درونی کدها»
 (۳) «عدم رعایت اصل طرد متقابل، پوشش حتمی همه جمعیت، ظرفیت و محدودیت درونی کدها»
 (۴) «رعایت مطلوب اصل طرد متقابل، عدم پوشش احتمالی همه جمعیت، وسعت درونی کدها»
- ۱۳۱- در راه شناخت شیوه‌گذاران اوقات فراغت سؤال زیر آمده است: «جمعه گذشته، فراغت خود را چگونه گذرانید؟»
- گردش □ ورزش □ مطالعه □ کمک به خانواده □ و ... □
- ایراد این سؤال چیست؟ (آزاد ۸۹)
- (۱) دشوار بودن (۲) محدود بودن (۳) وقت‌گیر بودن (۴) القایی بودن
- ۱۳۲- عبارت زیر ویژگی خاص، کدام یک از شیوه‌های پژوهش است؟ (آزاد ۸۹)
- «تعمیم‌پذیری بالا، عمق کم، پرسش‌های کمی و عینی»
- (۱) سرشماری (۲) مطالعات موردی (۳) مونوگرافی‌ها (۴) تحقیقات ژرفایی
- ۱۳۳- «بازتابندگی در انسان‌شناسی» روشی است (علوم اجتماعی - سراسری ۹۰)
- (۱) نسبتاً کلاسیک که با نام جدیدی مطرح شده است.
 (۲) کاملاً جدید مبتنی بر رابطه پژوهشگری و موضوع مورد پژوهش.
 (۳) نسبتاً جدید، مبتنی بر رابطه پژوهشگر با محیط زیستی مورد پژوهش.
 (۴) کاملاً باستانی که در متون قدیمی اندیشه انسان‌شناختی نیز دیده شده است.
- ۱۳۴- کدام یک، از ویژگی‌های مربوط به «سومین جنبش روش‌شناختی» نیست؟ (پژوهش علوم اجتماعی و مطالعات زنان - سراسری ۹۰)
- (۱) تلفیق عملی تحقیق کیفی و کمی (۲) چندبعدی ساختن روش‌های کمی و کیفی
 (۳) ترکیب روش‌های پدیدارشناسی با برساخت‌گرا (۴) امکان‌پذیری تبدیل داده‌های کمی و کیفی و تحلیل آن‌ها به یکدیگر

پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنگوری فصل پنجم

۱- گزینه «۱» جهت بررسی روابط علی، بهترین روش یا تکنیک تحقیق، روش آزمایشی است. در این سؤال نیز، چون محقق می‌خواهد تأثیر علی خواندن داستان معینی بر روحیه (افسردگی) خوانندگان را مورد مطالعه و بررسی قرار دهد، باید از روش آزمایش استفاده کند.

۲- گزینه «۳» ویژگی مطالعه به روش پانل این است که از یک گروه در دو یا چند زمان تحقیق می‌شود و ضعف این روش این است که ممکن است در مراحل بعدی تحقیقش، تعداد پاسخگویان به دلایل مختلف کمتر شوند. به طور مثال اگر ما تحقیقی با عنوان بررسی تأثیر ورود به دانشگاه و تغییرات ارزشی در بین دانشجویان را بخواهیم به روش پانل مورد سنجش قرار دهیم باید عده‌ای مشخص را در سال اول ورود به دانشگاه انتخاب کنیم و نگرش‌ها را در همان افراد بسنجیم اما مشکل در این روش این است که ممکن است به طور مثال از ۵۰ نفری که در مرحله اول تحقیق یعنی در سال اول مورد سنجش قرار گرفته‌اند، حدود یک نفر از آن‌ها در ۴ سال بعد و در مرحله دوم تحقیق حاضر به همکاری نباشند که این عدم همکاری آن‌ها، در نتایج تحقیق که جنبه مقایسه‌ای دارد تأثیرگذار است. این همان ضعف اصلی روش مطالعه به صورت پانل است.

۳- گزینه «۴» نقاط قوت و ضعف تحقیقات پیمایشی از نظر پایایی یا قابلیت اعتماد بالا هستند ولی از نظر اعتبار ضعف دارند. روش پیمایشی روشی است برای گردآوری داده‌ها که در آن از گروه‌های معینی از افراد خواسته می‌شود به تعدادی پرسش، پاسخ مشخص دهند. این پاسخ‌ها مجموعه اطلاعات تحقیق را به دست می‌دهد. در پیمایش، رابطه همبستگی است و به رابطه علی نمی‌رسیم.

۴- گزینه «۱» یک مصاحبه مربوط به تحقیق میدانی کیفی دارای ویژگی ساخت‌نیافته است، یعنی محقق به مصاحبه می‌پردازد، بدون آنکه حتی پرسش‌نامه‌ای از قبل فراهم کرده باشد و در چند مورد ضرورت دارد: الف - مشاهده آزاد ب - جمع‌آوری اسناد

۵- گزینه «۳» اصولاً در روش تحلیل محتوا نقش اندیشه محقق بیش از نظریه‌ها و اطلاعات اوست. تحلیل محتوا به عنوان یک روش عبارت است از: شناخت و برجسته ساختن محورها یا خطوط اصلی یک متن یا متون مکتب. مهم‌ترین عناصر تحلیل محتوا عبارتند از: واحد زمینه‌ای، واحد تحلیل، واحد شمارش.

۶- گزینه «۱» در مصاحبه‌های بسته یا محدود، پرسش‌ها از قبل در قالب کلماتی معین قرار می‌گیرند و پرسشگر مجبور است که هر پرسش را با کلماتی مخصوص و یکسان مطرح کند و از پاسخگو بخواهد که هر یک از سؤال‌ها را به طور دقیق و مختصر پاسخ گوید. این نوع مصاحبه دارای برنامه‌ای ساخت یافته است.

۷- گزینه «۴» منظور از تحقیقات طولی، تحقیقاتی است که در چندین مقطع زمانی صورت می‌گیرند و در آن‌ها هدف این است که حرکت یک پدیده را در طول زمان مورد بررسی قرار دهند. تحقیقات با روش پانل و روند پژوهی جزء تحقیقات طولی دسته‌بندی می‌شوند. گزینه‌های دیگر، هیچ‌کدام رویکردهای تحقیقاتی با روش طولی نیستند.

۸- گزینه «۳» در تحلیل محتوا نیز باید پرسش‌نامه تهیه نمود که با مطالعه آثار مورد نظر تکمیل گردد. اما این پرسش‌نامه را از آن رو که داده‌ها در اختیار محقق هستند [مانند کتاب‌ها، اسناد و...] و صرفاً استخراج پاسخ از آن‌ها مورد توجه قرار می‌گیرد، پرسش‌نامه معکوس می‌خوانند.

۹- گزینه «۳» در مورد هر مقاله، مشخصات زیر باید به ترتیب نوشته شود: نام خانوادگی مؤلف، نام مؤلف، عنوان کامل مقاله، نام و نام‌خانوادگی مترجم (چنانچه ترجمه باشد)، نام مجله، دوره، جلد و شماره مجله، سال انتشار، محل انتشار، صفحات.

۱۰- گزینه «۴» در بررسی رابطه طبقه اجتماعی فرد با گرایش به مشارکت اجتماعی، از روش همبستگی بهره می‌گیریم. بدین صورت که می‌توان میزان مشارکت اجتماعی را با طبقه اجتماعی فرد در رابطه قرار داد و دید که آیا برای مثال آن‌هایی که طبقات بالاتری دارند، مشارکت بیشتری می‌کنند [همبستگی مثبت] و یا برعکس.

گزینه «۲» غلط است، زیرا گفتار کلی با اگر آغاز می‌شود. به طور مثال: اگر اعتماد جامعه در یک گروه، کاهش یابد، میزان انحرافات افزایش می‌یابد.

۱۱- گزینه «۲» ویژگی‌های منظم بودن، عینی بودن و کمی بودن در تعریفی که هولیستی از فن تحلیل محتوا می‌دهد قابل رؤیت است. «تحلیل محتوا به هر نوع فنی اطلاق می‌شود که در راه استنتاج منظم و عینی ویژگی‌های خاص یک متن به کار می‌رود.»

۱۲- گزینه «۲» اگر در یک تحقیق، گروه‌های متفاوتی از افراد در دو نقطه زمانی مطالعه شوند این طرح، شبه پانل است، اما، اگر در یک تحقیق، یک گروه مشخص از افراد در دو نقطه زمانی مطالعه شوند این طرح، پانل است. لذا گزینه ۲ صحیح است.

۱۳- گزینه «۴» تحلیل محتوا عبارت است از طبقه‌بندی داده‌های مربوط به یک متن که در آن سعی می‌شود از سطح متن به عمق آن رفته و از محتوای بارز به محتوای پنهان پی برده شود.

۱۴- گزینه «۳» تحلیل محتوا جزء روش‌های بدون عکس‌العمل (غیرمخل) به‌شمار می‌رود. چون داده‌های آن از قبل آماده است و نیازی به گردآوری داده‌ها از افراد نیست. سایر گزینه‌ها، به دلیل ارتباط محقق با آزمودنی‌ها، جزء روش‌های مخل (با عکس‌العمل) محسوب می‌شوند.

۱۵- گزینه «۱» کوچک‌ترین واحد اندازه‌گیری در تحلیل محتوا، واحد ثبت است. واحد فحوا (زمینه) بزرگ‌تر از واحد ثبت است.

۱۶- گزینه «۴» اجرای آزمایش به‌منزله تأثیر نهادن بر افراد آزمایش است. با اعمال آزمایش افرادی که در معرض آن هستند تحت تأثیر قرار می‌گیرند اما اگر در افرادی هم که تحت آزمایش نیستند همین اثر مشاهده شود پس معلول آزمایش نبوده است. برای کنترل چنین حالتی آزمایش‌ها تقریباً همواره شامل گروه کنترلی هستند که در معرض آزمایش قرار نمی‌گیرند یعنی، به‌صورت تصادفی گروهی را انتخاب می‌کنیم که بر روی آنها آزمایش را انجام می‌دهیم و موازی آنها گروه دیگری را که تا حد امکان شبیه اینها باشند به عنوان گروه گواه انتخاب می‌کنیم و نتیجه آزمایش را بر روی گروه آزمایش در مقایسه با گروه کنترل یا گواه می‌سنجیم. بنابراین برای اجرای آزمایشی که از اعتبار لازم برخوردار باشد باید از گروه گواه که محرک بر روی آن اعمال نمی‌شود نیز استفاده کرد. استفاده از گروه گواه به محقق امکان می‌دهد که تأثیر محرک را در گروه آزمایشی کنترل کند و بسنجد. برای آنکه بتوان گروه آزمایش را با گروه کنترل (گواه) مقایسه کرد باید هر دو گروه هم‌سنگ باشند.

۱۷- گزینه «۳» برای تحقیق درباره میزان شیوع خشونت در سریال‌های تلویزیونی از روش تحلیل محتوا استفاده می‌شود. به‌طور کلی، برای تحقیق در خصوص پیام‌های رسانه‌های جمعی، مناسب‌ترین روش، تحلیل محتوا است.

۱۸- گزینه «۴» آزمایش‌های کلاسیک در علوم طبیعی و علوم اجتماعی شامل سه بخش و هر بخش شامل دو جزء عمده می‌باشد: ۱- متغیر مستقل و متغیر وابسته، ۲- گروه آزمایش و گروه کنترل، ۳- پیش‌آزمون و پس‌آزمون.

۱۹- گزینه «۳» برجسته‌ترین تفاوت بین مطالعات پهنانگر و ژرفانگر در میزان و قدرت تعمیم‌پذیری آن‌هاست. به طوری که میزان تعمیم‌پذیری نتایج در مطالعات پهنانگر بسیار بیشتر از مطالعات ژرفانگر است.

۲۰- گزینه «۳» تحلیل محتوا به عنوان یک روشی مطرح است که وظیفه آن شناخت و برجسته ساختن محورهای اصلی متن یا یک مجموعه‌ای از سخنرانی‌ها و شعارها است. در سؤال مذکور نیز هدف این است که به مطالعه شعارهای سیاسی اوایل انقلاب پرداخته شود. لذا تحلیل محتوا، روشی مناسب برای این نوع از تحقیقات است.

۲۱- گزینه «۲» برای تعیین میزان موافقت مردم یک شهر با سیاست واگذاری حمل و نقل عمومی (اتوبوس شهری) به شرکت‌های خصوصی، روش پیمایش از سایر روش‌ها مناسب‌تر است. به طور کلی می‌توان گفت روش پیمایش برای سنجش نگرش تعداد قابل توجهی از مردم، مناسب‌ترین روش است. مشاهده مشارکتی و مورد پژوهی (گزینه «۳» و «۴») بیشتر برای مطالعات کیفی و سنجش پدیده‌ها در سطحی عمیق‌تر به کار می‌رود و نه سنجش نگرش مردم نسبت به یک پدیده در سطح خیلی کلی و عام. لذا این گزینه‌ها صحیح نیستند.

۲۲- گزینه «۴» امتیاز پرسش‌نامه‌های تدوین شده نسبت به مصاحبه این است که اگر پیمایش‌ها بی‌نام باشد مسائل حساس را بهتر سامان می‌دهد و واقعی‌تر هستند.

۲۳- گزینه «۱» تحقیق پیمایشی به طور کلی در زمینه اعتبار ضعیف و در زمینه قابلیت اعتماد قوی است.

۲۴- گزینه «۲» تقریباً ظرف دو هفته از ارسال پرسش‌نامه، ۴۰ درصد از پرسش‌نامه‌ها بازگردانده می‌شوند.

۲۵- گزینه «۴» تحلیل الگوها و استدلال - تحلیل مضمون‌ها و استدلال، استدلال و تحلیل مقوله‌های مشترک بخشی از Ground theory می‌باشند.

۲۶- گزینه «۴» مطالعه موردی، بررسی یکه نگارانه‌ای از یک فرد، گروه یا جامعه است.

۲۷- گزینه «۱» روش تحلیل محتوا را می‌توان در همه تشکلهای ارتباطات به کار بست. کتاب، مقاله، نشر، روزنامه، آواز، نقاشی، سخنرانی، نامه‌ها، قوانین، اساسنامه‌ها و ...

۲۸- گزینه «۴» مواردی که اعتبار درونی آزمایش را به خطر می‌اندازند عبارتند از: ۱- تاریخ، ۲- رشد و بلوغ، ۳- اثر آزمون، ۴- ابزارهایی، ۵- بازگشت (رگرسیون) آماری، ۶- خطای گزینش، ۷- تلفات آزمایشی (افت آزمودنی‌ها)، ۸- خطای آزمایشگر. عدم انتخاب تصادفی گروه آزمایش و گروه کنترل، اعتبار بیرونی (قابلیت تعمیم) آزمایش را به خطر می‌اندازد.

۲۹- گزینه «۲» پیمایش روشی است که می‌توان نتایج تحقیق حاصل از آن را به کل جامعه تعمیم داد. در روش‌های مورد نظر در سایر گزینه‌ها، به دلیل شرایط خاص تحقیق، نمی‌توان نتایج آن را به کل جامعه تعمیم داد.

۳۰- گزینه «۴» مطالعات پنهانگر قصد بررسی پدیده را در سطح دارد و به دنبال تصمیم هستند. مثلاً اینکه کل ایران به لحاظ انسجام اجتماعی چگونه است. بدین منظور از استان‌های ایران افرادی نمونه‌گیری می‌شوند و براساس نتایج حاصل از بررسی این افراد، نتایج به کل ایران تعمیم داده می‌شود.

۳۱- گزینه «۳» مطالعات طولی، برای مشاهدات درازمدت طراحی می‌شوند. روند گروهی، بررسی‌های گروه‌های هم‌سال و پانل از نوع مطالعات طولی است، پانل: مجموعه یکسانی از مردمان را در هر زمان مورد بررسی قرار می‌دهد.

۳۲- گزینه «۲» می‌توان از پیمایش برای اهداف توصیفی، تبیینی و اکتشافی استفاده کرد، همچنین پیمایش‌ها وسیله بسیار خوبی برای سنجش نگرش‌ها و جهت‌گیری‌ها در جمعیت‌های بزرگ هستند.

۳۳- گزینه «۱» مقیاس‌های بدون مزاحمت، یعنی شیوه‌های مطالعه رفتار اجتماعی بدون تأثیر گذاشتن در موضوعات مورد مطالعه، یعنی تحلیل محتوا.

۳۴- گزینه «۲» روند پژوهی مطالعه ۲ گروه مشابه در ۲ زمان متفاوت است برخلاف پانل که مطالعه یک گروه در ۲ زمان متفاوت است. به دلیل مشکلات ناشی از افت جمعیت در پانل که گاه حساسیت تحقیق را به کلی کاهش می‌دهد، پژوهشگران بر آن شدند که از شیوه روندپژوهی استفاده کنند. در این تکنیک به جای مطالعه نمونه‌ای واحد، از نمونه‌های متعددی که در ویژگی‌های اصلی مشابه باشند در طول زمان استفاده می‌گردد. مشکل اصلی در روند پژوهی پیدا کردن نمونه‌هایی است که تا حد قابل قبولی مشابه یکدیگر باشند.

۳۵- گزینه «۱» آزمایش کلاسیک دارای ۳ خصیصه اصلی است:

۱- متغیرهای مستقل و وابسته، ۲- پیش آزمون و پس آزمون، ۳- گروه آزمایش و گروه کنترل.

۳۶- گزینه «۱» برای سنجش رابطه بین درآمد و جنسیت، مناسب‌ترین روش، پیمایش است.

از پیمایش می‌توان برای سنجش نگرش‌ها، عقاید و پاره‌ای از اطلاعات درباره شرایط زندگی و مقولاتی که افراد را معین و متمایز می‌کنند استفاده نمود. پیمایش برای مطالعات توصیفی و مخصوصاً رابطه یک پدیده با پدیده‌ای دیگر، مانند سنجش رابطه بین درآمد و جنسیت بسیار مناسب است.

۳۷- گزینه «۴» تحقیق میدانی نه به روش خاص، که به محیطی اطلاق می‌شود که تحقیق در آن صورت می‌گیرد. محور روش‌های گردآوری اطلاعات در میدان، عموماً مشاهدات محقق است. رایج‌ترین فعالیت در تحقیق میدانی، مشاهده و نظاره محیط و میدان است. این امر با شرکت در آن محیط و آمیزش با مردم آن به قصد درک جریان واقعی امور انجام می‌شود. در تحقیق میدانی معمولاً از مراجعه حضوری به افراد مطلع خودی نیز برای کسب اطلاعات در مورد محیط، استفاده می‌شود.

۳۸- گزینه «۴» مقیاس‌های بدون مزاحمت عبارت‌اند از شیوه‌های مطالعه رفتار اجتماعی بدون تأثیر گذاشتن در موضوع‌های مورد مطالعه. روش‌های غیر مداخله جویانه مانند روش‌های اسنادی، تحلیل محتوا و ... مشکل تأثیر بر پدیده‌های در حال مطالعه را کاهش می‌دهد. زیرا در این روش‌ها، محقق به طور مستقیم با افراد سروکار ندارد.

۳۹- گزینه «۴» تحلیل محتوا تکنیکی پژوهشی است برای تشریح کمی، نظام مند و عینی محتوای آشکار و پنهان پیام‌ها. تحلیل محتوا را می‌توان در همه شکل‌های ارتباطات به کار بست، کتاب، مجله، شعر، روزنامه، آواز، نقاشی، سخنرانی، نامه‌ها، تبلیغات تجاری، قوانین، اساسنامه‌ها، برنامه‌های تلویزیونی و ... همه از جمله منابعی هستند که در این روش مورد بررسی قرار می‌گیرند.

۴۰- گزینه «۱» مصاحبه‌های تحلیل میدانی کیفی نوعاً ساخت نیافته‌اند و محقق به دنبال مشاهده کلی و غیرسیستماتیک ویژگی‌های رفتاری و نگرشی افراد مورد مطالعه است و معمولاً در صدد ثبت دقیق کمی داده‌ها و اطلاعات به دست آمده و جریان ساختمان مطالعه نمی‌باشد.

۴۱- گزینه «۱» سعی محقق در عدم دخالت سلاقی و عقایدش در تحقیق و جلوگیری وی در سوگیری ارزش خود را تحقیق عاری از ارزش نامیده‌اند.

۴۲- گزینه «۲» تحقیقات تبیینی تحقیقاتی هستند که مجموعه‌ای از فرضیات که مبتنی بر ارتباط دو متغیر در جامعه آماری است را بررسی می‌کنند و هدفشان کشف علت‌هاست. مثلاً ارتباط تحصیلات و انحراف اجتماعی. نظریه‌سازی نیز، یک عمل در جریان تحقیق است و نمی‌توان آن را نوعی تحقیق دانست.

۴۳- گزینه «۳» تحلیل محتوا به این منظور انجام می‌شود که بخواهیم پیامی را از خصوصیات زبانی یا نوشتاری یک متن بشناسیم و از آن برای خصوصیات گوینده، نویسنده یا شرایط اجتماعی آن استنتاجی به دست آوریم.

۴۴- گزینه «۱» بهترین روش برای فهم رابطه علی در سطح اجتماع، روش پیمایش است.

۴۵- گزینه «۱» در تحقیق هر چه با تعداد افراد بیشتری برخورد داشته باشیم امکان تعمیم بیشتر نیز داریم. روش سرشماری بیش از بقیه این خصلت را دارد پس از آن پیمایش و سپس روش مطالعات نسلی و در آخر، روش موردپژوهی که با یک مورد خاص به نحو عمیق برخورد می‌کند.

۴۶- گزینه «۲» تحقیقات تبیینی تحقیقاتی هستند که مجموعه‌ای از فرضیات را که مبنی بر ارتباط دو متغیر در جامعه آماری است را بررسی می‌کنند و هدفشان کشف علت‌هاست. مثلاً ارتباط تحصیلات و انحراف اجتماعی. نظریه‌سازی نیز، یک عمل در جریان تحقیق است و نمی‌توان آن را نوعی تحقیق دانست.

۴۷- گزینه «۳» در میان گزینه‌ها تحقیقات پانل و روندپژوهی و نسلی هر سه تحقیقات طولی‌اند. یعنی تحقیقاتی که برای مشاهدات دراز مدت در طول زمان، انجام می‌شوند. ولی تحقیق سرشماری، یک تحقیق مقطعی است که در یک زمان خاص انجام می‌شود. غالب مطالعات توصیفی و اکتشافی، مقطعی‌اند.

۴۸- گزینه «۲» یکی از اشکال مطالعه طولی، «تحلیل نسلی» است که در آن مقوله‌هایی از مردم و نه افراد ثابت، در طول دوره زمانی مطالعه می‌شوند.

۴۹- گزینه «۲» روش چهارگروهه سالومون بهترین نوع روش آزمایشی است، زیرا هر گروه کنترل خود با یک گروه کنترل دیگر چک می‌شود و هر گروه آزمایش نیز در کنار یک گروه آزمایش دیگر مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. یعنی دو گروه آزمایش (تجربی) و دو گروه کنترل داریم.

۵۰- گزینه «۲» زمانی که تعداد افرادی که قرار است از روی آن‌ها نمونه‌ای انتخاب کنیم زیاد باشند نمی‌توانیم صرفاً با مشاهده تعدادی به نتیجه مطلوبی دست یابیم. مصاحبه را هم نمی‌توان روی تعداد زیادی از افراد انجام داد تا بتوان نتیجه را به کل نمونه تعمیم داد. بنابراین بهترین روش در اینجا روش پیمایش و تکنیک پرسش‌نامه است.

۵۱- گزینه «۱» در روش مشاهده مشارکتی است که فرد وارد گروه و جمعیت مورد مطالعه می‌شود و از نزدیک به بررسی موضوع مورد نظر خود می‌پردازد.

۵۲- گزینه «۴» توجهی که به نمایش خشونت در برنامه‌های تلویزیونی و فیلم‌های سینمایی، موضوعات روزنامه، شعر، کتب و ... حتی آگهی‌های رسانه‌های چاپی، تلویزیون، می‌شود روش تحلیل محتوا را بیش از پیش در میان پژوهشگران رسانه‌های جمعی محبوب ساخت.

۵۳- گزینه «۴» در جریان تحقیقی اکتشافی و از طریق مشاهده آزاد یا جمعی، پیش‌فرض‌ها به طور سطحی واری می‌شوند.

۵۴- گزینه «۳» در پژوهش موردی، به دلیل اینکه تحقیق فقط بر یک مورد خاص متمرکز است، امکان تعمیم‌پذیری داده‌ها به حداقل می‌رسد. اما در موارد دیگر (پیمایش، پژوهش پنهانگر، سرشماری) چون جمعیت یا نمونه مورد مطالعه وسیع است، امکان تعمیم داده‌ها وجود دارد.

۵۵- گزینه «۱» برای تحقیق درباره رابطه بین سرمایه فرهنگی والدین و میزان مشارکت اجتماعی، باید شاخص‌ها و گویه‌هایی طرح شده و این گویه‌ها در قالب پرسش‌نامه، از تعدادی افراد پرسیده شود. برای این منظور بهترین روش، روش پیمایشی است. روش‌های دیگر (آزمایشی، مشاهده‌ای و پژوهشی موردی) برای طرح سؤالات از تعدادی افراد مناسب نیستند.

۵۶- گزینه «۳» مهم‌ترین نقص مطالعه اکتشافی این است که در آن، محقق به انتخاب نمونه‌ای مناسب و معرف خصوصیات جامعه دست نمی‌زند، لذا جمعیت مورد مطالعه در مطالعات اکتشافی معرف جامعه آماری نیست.

۵۷- گزینه «۳» در پژوهش موردی، به دلیل اینکه تحقیق فقط بر یک مورد خاص متمرکز است، امکان تعمیم‌پذیری داده‌ها به حداقل می‌رسد. اما در موارد دیگر (پیمایش، پژوهش پهنانگر، سرشماری) چون جمعیت یا نمونه مورد مطالعه وسیع است، امکان تعمیم داده‌ها وجود دارد.

۵۸- گزینه «۱» برای تحقیق درباره رابطه بین سرمایه فرهنگی والدین و میزان مشارکت اجتماعی، باید شاخص‌ها و گویه‌هایی طرح شده و این گویه‌ها در قالب پرسش‌نامه، از تعدادی افراد پرسیده شود. برای این منظور بهترین روش، روش پیمایشی است. روش‌های دیگر (آزمایشی، مشاهده‌ای و پژوهشی موردی) برای طرح سؤالات از تعدادی افراد مناسب نیستند.

۵۹- گزینه «۱» بازترین نوع مصاحبه‌ها، مصاحبه‌های بالینی هستند. در مصاحبه بالینی، مصاحبه‌گر، در طرح پرسش‌ها، و پاسخگو در پاسخ دادن به پرسش‌ها آزادی کامل دارند و هیچ‌گونه محدودیت روشی برای خود قائل نیستند.

۶۰- گزینه «۳» پرسش‌آغازین در تحقیق باید عملی و قابل تحقیق باشد، روشن و بدون ابهام باشد. و همچنین مناسب با هدف تحقیق و داشته‌های محقق باشد.

۶۱- گزینه «۳» مهم‌ترین نقص مطالعه اکتشافی این است که در آن، محقق به انتخاب نمونه‌ای مناسب و معرف خصوصیات جامعه دست نمی‌زند، لذا جمعیت مورد مطالعه در مطالعات اکتشافی معرف جامعه آماری نیست.

۶۲- گزینه «۴» در مصاحبه ساختمند (پرسش‌نامه)، پرسش‌های قالبی، مجموعه‌ای از پرسش‌ها هستند که در پاسخ آن‌ها از یک رشته گزینه‌های یکسان تشکیل شده است.

۶۳- گزینه «۴» تحقیق آزمایشی بهترین نوع تحقیق برای پی بردن به یک رابطه علت و معلولی و تبیین یک پدیده است. زیرا سعی می‌کند تمام متغیرها را کنترل کند و تنها اثر علت بر معلول را شناسایی نماید. برخلاف روش آزمایشی، تحقیق میدانی و تحلیل محتوا گاهی صرفاً به چگونگی وقوع و یا وجود یک پدیده می‌پردازد.

۶۴- گزینه «۴» بهترین راه برای بررسی پدیده‌ای که در گذشته رخ داده است و دیگر نمی‌توان آن را تکرار نمود روش تاریخی است که اصول و روش‌های خاص خودش را دارد. انقلاب مشروطه هم در گذشته رخ داد و تنها می‌توان علل و شرایط آن را درک کرد.

۶۵- گزینه «۲» در اینجا باید شرایطی را به آزمایش گذاشت. در واقع باید دو گروه را با سن کم و سن زیاد در معرض آزمایش قرار داد تا ببینیم بر کدام یک از گروه‌ها متغیر مستقل اثر بیشتری می‌گذارد تا فرضیه ما از این طریق به اثبات برسد.

۶۶- گزینه «۱» سه روش برای سنجش تعداد خوانندگان نشریه وجود دارد. ۱- روش یادآوری شده ۲- روش یادآوری نشده ۳- روش تشخیصی

۶۷- گزینه «۳» یکی از معروف‌ترین آزمون‌ها برای محاسبه پایایی، آزمون اسکات است. ضریب اسکات توافق مورد انتظار بر پایه نظریه احتمال به دست می‌آید و توافق مشاهده شده کمتر از توافق مورد انتظار است.

۶۸- گزینه «۳» برای بررسی نظام مند و کمی محتوای آشکار پیام‌های موجود در یک متن، از روش تحلیل محتوا استفاده می‌شود. برای تحلیل مضمون سخنرانی‌های یک شخصیت مهم سیاسی در یک دوره معین نیز، مناسب‌ترین روش تحلیل محتواست.

۶۹- گزینه «۲» برای مقایسه میزان طلاق در یک کشور، در طول یک دهه، از روند پژوهی استفاده می‌شود. روند پژوهی یکی از انواع مطالعات طولی است که در آن، مقایسه میان مقاطع مختلف زمانی صورت می‌گیرد، اما جمعیت نمونه این پیمایش در مقاطع زمانی مختلف، تفاوت می‌پذیرد.

۷۰- گزینه «۲» مطالعه پانل، یکی از انواع مطالعات طولی است که در آن افرادی معین در دو یا چند مقطع زمانی مورد مطالعه قرار می‌گیرند.

۷۱- گزینه «۱» اگر محققی به آزمون داده‌های خود بپردازد تا ببیند که آیا پاسخ‌ها به چند پرسش از پرسش‌هایش (با همدیگر) معنی می‌دهد یا نه، در حال انجام آزمون احتمال یا چک است.

۷۲- گزینه «۲» تحقیقاتی که ظرف دو یا چند مقطع زمانی مختلف انجام می‌پذیرد و تغییرات پیش آمده در فاصله این مقاطع زمانی مورد بررسی قرار می‌گیرد، مطالعات طولی نام دارند.

۷۳- گزینه «۴» اعتبار بیرونی در آزمایش ناظر بر این مسئله است که آیا نتایج به دست آمده از تحقیق، قابل تعمیم به شرایط مشابه می‌باشد یا نه؟ اگر نتایج آزمایش از قابلیت تعمیم برخوردار باشد، گوییم اعتبار بیرونی دارد.

۷۴- گزینه «۳» پرسش دو وجهی پرسشی است که خود مشتمل بر دو پرسش است. مانند «والدین تان را چند وقت یکبار ملاقات می‌کنید؟» این سؤال باید به دو پرسش جداگانه درباره پدر و مادر تفکیک شود.

۷۵- گزینه «۳» برای بررسی نظام‌مند و کمی محتوای آشکار پیام‌های موجود در یک متن، از روش تحلیل محتوا استفاده می‌شود. برای تحلیل مضمون سخنرانی‌های یک شخصیت مهم سیاسی در یک دوره معین نیز، مناسب‌ترین روش تحلیل محتواست.

۷۶- گزینه «۴» از نظر جامعه‌شناسان کنش متقابل نمادین، باید موقعیت را از دیدگاه کنشگران درک کرد، بنابراین آنان سعی می‌کنند در تحقیقشان خود را جای کنشگران مورد بررسی‌شان بگذارند و ذهنیت آن‌ها را بشناسند. برای این کار نیاز به روش میدانی است.

۷۷- گزینه «۴» تحقیق میدانی، در مقایسه با آزمایش و یا پیمایش، از روایی پایین‌تری برخوردار است، زیرا داده‌های آن متعلق به یک مورد ویژه بوده و نمی‌توان به راحتی و با اطمینان آن را به موارد دیگر تعمیم داد. از سوی دیگر، تحقیق میدانی اعتبار بالایی دارد. زیرا عوامل تهدیدکننده اعتبار درونی و بیرونی که در تحقیقات آزمایشی و پیمایشی مؤثر است، در تحقیق میدانی کارگر نیست.

۷۸- گزینه «۳» پرسش دووجهی پرسشی است که خود مشتمل بر دو پرسش است. مانند «والدین تان را چند وقت یکبار ملاقات می‌کنید؟» این سؤال باید به دو پرسش جداگانه در باره پدر و مادر تفکیک شود.

۷۹- گزینه «۱» اگر محققی به آزمون داده‌های خود بپردازد تا ببیند که آیا پاسخ‌ها به چند پرسش از پرسش‌هایش (با همدیگر) معنی می‌دهد یا نه، در حال انجام آزمون احتمال یا چک است.

۸۰- گزینه «۲» برای مقایسه میزان طلاق در یک کشور، در طول یک دهه، از روندپژوهی استفاده می‌شود. روندپژوهی یکی از انواع مطالعات طولی است که در آن، مقایسه میان مقاطع مختلف زمانی صورت می‌گیرد، اما جمعیت نمونه این پیمایش در مقاطع زمانی مختلف، تفاوت می‌پذیرد.

۸۱- گزینه «۲» مطالعه پانل، یکی از انواع مطالعات طولی است که در آن افرادی معین در دو یا چند مقطع زمانی مورد مطالعه قرار می‌گیرند.

۸۲- گزینه «۲» تحقیقاتی که ظرف دو یا چند مقطع زمانی مختلف انجام می‌پذیرد و تغییرات پیش‌آمده در فاصله این مقاطع زمانی مورد بررسی قرار می‌گیرد، مطالعات طولی نام دارند.

۸۳- گزینه «۴» تحقیق آزمایشی بهترین نوع تحقیق برای پی بردن به یک رابطه علت و معلولی و تبیین یک پدیده است. زیرا سعی می‌کند تمام متغیرها را کنترل کند و تنها اثر علت بر معلول را شناسایی نماید. برخلاف روش آزمایشی، تحقیق میدانی و تحلیل محتوا گاهی صرفاً به چگونگی وقوع و یا وجود یک پدیده می‌پردازند.

۸۴- گزینه «۱» برای آزمون کنترل شده فرآیندهای علی بین متغیرهای مستقل و وابسته و همچنین برای اهداف تبیین، از تحقیق آزمایش استفاده می‌کنیم.

۸۵- گزینه «۴» واحد تحلیل، یعنی واحدهای خاصی که درباره آن‌ها گفتارهای توصیفی و تبیینی صورت می‌گیرد. در این مورد، شبکه و خبرهای تلویزیونی واحد تحلیل ما هستند.

۸۶- گزینه «۱» تکنیک مطالعه مسیر حرکت چشم، بخش‌هایی از آگهی است که توجه اولیه افراد را به خود جلب می‌کند.

۸۷- گزینه «۱» در روش تحلیل کاشت، محقق ابتدا به ثبت پیام و مضامین غالب در رسانه می‌پردازد و سپس نگرش مخاطبان رسانه‌ها را بررسی می‌کند.

۸۸- گزینه «۴» منظور از ویژگی تقاضا در تحقیقات آزمایشی تأثیر اطلاع آزمایش‌شوندگان بر دادن جواب‌های مناسب به محققان است.

۸۹- گزینه «۴» هر آزمایشی، شامل دو گروه می‌شود: گروه آزمایشی، گروه کنترل. گروه آزمایشی گروهی است که تحت تأثیر متغیر مستقل قرار داده می‌شود. اما گروه کنترل گروهی است که دور از متغیر وابسته قرار داده می‌شود تا پس از اتمام آزمایش، با مقایسه گروه آزمایشی و گروه کنترل، میزان تأثیری که متغیر مستقل بر گروه آزمایشی گذاشته فهمیده شود.

۹۰- گزینه «۲» مطالعه آزمایشی نمی‌تواند باشد چون روش آزمایش برای بررسی‌های علی است و نه توصیفی. روش مشاهده مشارکتی و مورد پژوهی نیز بررسی پدیده‌های خاص آن‌هم در عمق هستند. مثلاً بررسی رفتارهای گروه X طی یک سال یا مشاهده مشارکتی روستای Y برای آشنایی و فهم از روستا. ولی روش پیمایش، بهترین راه بررسی پدیده‌ها در سطح وسیع می‌باشد. بررسی میزان موافقت مردم شهر یک تحقیق پیمایشی را می‌طلبد.

۹۱- گزینه «۲» تحلیل ثانویه استفاده از داده‌های تحقیقی دیگر برای تحقیق خود است. در این مورد محقق از داده‌ی سرشماری در جهت تحقیق خود سود جسته است.

۹۲- گزینه «۲» مطالعات با لحاظ متغیر زمان، یا طولی‌اند یا مقطعی. مطالعات طولی همان هستند که تغییرات یک پدیده را در طول زمان از طریق بررسی مداوم آن در بارهای متعدد در فواصل زمانی مختلف بررسی می‌کنند. مطالعات مقطعی مطالعاتی هستند که در یک نقطه از زمان اجرا می‌شوند و تمام می‌گردند. مطالعه پانل نوعی از مطالعات طولی است که در زمان‌های گوناگون روی جمعیتی یکسان (و نه چندان بزرگ) انجام می‌شود.

۹۳- گزینه «۱» واحد تحلیل آن چیز یا کسی است که قصد بررسی‌اش را داریم. در این مثال هدف بررسی استان‌ها بر حسب متغیر طلاق است.

۹۴- گزینه «۱» مطالعه پانل بررسی نمونه یکسانی از مردم در طول زمان است. مطالعات مقطعی به معنای بررسی یک پدیده در نقطه‌ای از زمان است، مطالعات روندپژوهی نیز آن است که تغییرات کل یک جمعیت را در طول زمان مطالعه کنیم. مثلاً سرشماری از آنجایی که نکته اصلی این سؤال بحث زمانی تحقیق است طبعاً گزینه چهارم گزینه بی‌ربطی است.

۹۵- گزینه «۲» مطالعات روندپژوهی نوعی مطالعه طولی است و به معنای مطالعه تغییرات کل یک جمعیت در طول زمان است مثل سرشماری‌ای که مدام در طول زمان تکرار می‌شود.

۹۶- گزینه «۳» عینیت در تحقیق یعنی ارزش‌های شخصی خود را در روند تحقیق دخالت ندادن.

۹۷- گزینه «۴» تحقیق پیمایشی خصلتی دارد که با آن می‌توان میزان زیادی از افراد را مورد پرسش قرار داد. از آنجایی که جامعه آماری ما طیف وسیعی از نوجوانان شهر بودند و مسئله تحقیق ما ساعات (کتابخوانی) نیز خصلت کمی دارد پس این روش مناسب این تحقیق است. موردپژوهی و مطالعه مشاهده‌ای و تحلیل محتوا مطالعات کیفی هستند و ابزار مناسبی برای این تحقیق نیستند.

۹۸- گزینه «۲» از آنجایی که بررسی چند متغیری مدنظر است پس هدف تبیین است نه توصیف در نتیجه پاسخ گزینه یک نمی‌تواند باشد. از آنجایی که گستره زیادی از دانشجویان، مدنظر تحقیق است پس گزینه چهارم نیز نمی‌تواند باشد چون موردپژوهی روی جمعیت‌های خاص متمرکز می‌کند. گزینه سوم نیز به این دلیل نمی‌تواند پاسخ سؤال باشد که روش آزمایش نمی‌تواند گستره زیادی از نمونه افراد جمعیت تحقیق را بررسی کند. تنها روش مناسب برای این تحقیق، روش پیمایش است که بررسی تبیینی در سطح وسیعی از جامعه را ممکن می‌سازد.

۹۹- گزینه «۲» جامعه آماری همان چارچوبی است که ما از درون آن جمعیت نمونه مورد نظر خود را انتخاب می‌کنیم. بنابراین جمعیت نمونه قاعداً باید کوچک‌تر از جامعه آماری باشد، اما در سرشماری چون همه افراد را می‌شماریم، یعنی کل جامعه آماری را، پس این دو یکی می‌شوند.

۱۰۰- گزینه «۴» از آنجایی که در روش کیفی برای فهم درونی و عمقی کنش‌های کنشگران و نیز برای دیدن جهان به آن صورت که کنشگران می‌بینند، لازم است وارد دنیای آن‌ها شده و دنیا را با دید آن‌ها نگاه نماییم. پس لازم است مشاهدات ما همراه با مشارکت در محیط تحقیق و همدلی با افراد باشد.

۱۰۱- گزینه «۲» هرگاه از سؤالات خاص، حساس و مهم به سمت سؤالات ساده، عمومی و کلی برویم، به آن شیوه قیف معکوس می‌گویند. مشخص است که شیوه کیفی از سؤالات ساده‌تر آغاز شده و با سؤالات سخت و پراهمیت به پایان می‌رسد.

۱۰۲- گزینه «۴» تفاوت تحقیق پهنانگر و ژرفانگر در این است که در روش پهنانگر ما پدیده‌های زیادی را به طور سطحی بررسی می‌کنیم و هدف‌مان تعمیم دادن آن به سایر شرایط است. اما در تحقیق ژرفانگر ما به طور ژرف و عمیق به بررسی تعداد کمی از افراد می‌پردازیم و خیلی به دنبال تعمیم نیستیم.

۱۰۳- گزینه «۴» اصل تعادل بدین معنی است که گزینه‌ها طوری طراحی نشود که به یکی از آن‌ها تعداد بیشتری پاسخ داده شود و به تعدادی پاسخی داده نشود. برای حل این مشکل باید کدها را در هم ادغام کنیم، مثلاً در اینجا گزینه سوم را متوسطه و بالاتر قرار دهیم.

۱۰۴- گزینه «۲» اصل طرد متقابل بدین معنی است که گزینه‌ها نباید طوری باشند که فرد بتواند به دو گزینه پاسخ دهد. مثلاً در گزینه‌ها هم مسلمان داشته باشیم و هم شیعه و فرد ممکن است هر دو را بزند.

۱۰۵- گزینه «۱» در مطالعه موردی باید یک مورد مشخص را به طور عمیق و دقیق مورد مطالعه قرار داد. تفاوت تحقیق پهنانگر و ژرفانگر در این است که در روش پهنانگر ما پدیده‌های زیادی را به طور سطحی بررسی می‌کنیم و هدف‌مان تعمیم دادن آن به سایر شرایط است. اما در تحقیق ژرفانگر ما به طور ژرف و عمیق به بررسی تعداد کمی از افراد می‌پردازیم.

۱۰۶- گزینه «۲» نام دیگر تحلیل محتوا و در واقع روش مورد استفاده آن، پرسش‌نامه معکوس است. به این دلیل که در پرسش‌نامه ما ابتدا مقولات و سؤالاتی می‌سازیم و آن را به پاسخگو می‌دهیم، اما در تحلیل محتوا که پاسخگویان در واقع همان اسناد، تصاویر و ... هستند، ابتدا پاسخگو مشخص شده و سپس با بررسی آن‌ها پرسش‌ها ساخته می‌شوند.

۱۰۷- گزینه «۴» به نظر می‌رسد گزینه یک درست باشد، زیرا سؤال طوری طراحی شده است که پاسخگو ممکن است بیش از یک گزینه را انتخاب نماید. مثلاً ممکن است هم مطالعه کرده باشد و هم ورزش. اینجا تعادل n و f نیز به هم می‌خورد. البته این سؤال القایی نیز هست، زیرا پاسخگو را ناچار می‌سازد به گزینه‌های پیش رو فکر کند.

۱۰۸- گزینه «۱» سؤالات تعیین صلاحیت بدین منظور در پرسش‌نامه طراحی می‌شود که محقق بداند تنها گروه خاصی قرار است به سؤالات پاسخ دهند. مثلاً اگر قرار است درباره خشونت تحقیقی صورت گیرد و محقق می‌خواهد کسی سؤالات را جواب دهد که حداقل یک‌بار در معرض خشونت قرار گرفته باشد، می‌توان این را به صورت یک سؤال صلاحیتی در آغاز پرسش‌نامه بیاورد.

۱۰۹- گزینه «۳» هاله به‌طور کلی چیزی است که با تحریف ذهن ما، آن را به سمت خاصی حرکت می‌دهد. هاله نام یعنی اینکه با آوردن نظر شخصی شناخته شده و نامدار درباره موضوع، ما را به این سمت سوق می‌دهد که نظر این فرد مشهور را بپذیریم.

۱۱۰- گزینه «۴» طرح پرسش‌های متفاوت با جمله‌بندی یکسان باعث سنجش دقت و اعتبار صحت پرسش‌نامه می‌شود. در پرسش‌نامه عموماً باید با پرسش‌هایی شروع کرد که برای پاسخ‌گو گیرا و دلچسب باشد. این پرسش‌ها باید ساده باشند. پرسش‌های مربوط به امور عینی در ابتدا بیایند. آشکارا با هدفی که برای تحقیق بیان شده مربوط باشند. باید از پرسش‌های ساده به پیچیده رفت و برای صحت و اعتبار و دقت پرسش‌نامه از طرح پرسش‌های متفاوت با جمله‌بندی یکسان می‌توان استفاده کرد.

۱۱۱- گزینه «۴» مانعاً‌الجمع بودن بدان معناست که هیچ پاسخ‌گویی نباید در بیش از یک طبقه قرار گیرد. در این مثال به طور مشخص مسیحی خود شامل کاتولیک و پروتستان است، بنابراین انتخاب بین آن‌ها بی‌معناست. پاسخگو نباید احساس کند که مجبور است بیش از یک گزینه را انتخاب کند.

۱۱۲- گزینه «۳» هدف در تحقیق تجربی بررسی امکان وجود رابطه علت و معلولی از طریق آزمایش است و بررسی «چه خواهد بود» در آزمایش یا به عبارت دیگر تبیین را هدف اصلی قرار می‌دهد.

۱۱۳- گزینه «۴» چرخ علم در تحقیقات کیفی رابطه بین تئوری، تحقیق تجربی و تجربه شخصی را بیان می‌کند. تحقیق کیفی مبتنی بر روش‌شناسی تفسیری است و علت اصلی حدوث آن اعتقاد طرفداران آن به ضعف روش‌های اثباتی در بررسی پدیده‌های اجتماعی است. تحقیقات کیفی توصیفی است که در آن محقق به فرآیند معنی و درک حاصل از واژگان و تصاویر تمایل دارد.

۱۱۴- گزینه «۴» مطالعات طولی در سه نوع روند پژوهی و تحلیل دسته‌ای و مطالعات پانل هستند. مطالعات طولی برای مشاهدات دراز مدت طراحی می‌شوند. مثلاً محقق می‌تواند از ابتدای فعالیت‌های یک گروه سیاسی تندرو در آن مشارکت کند و تا اضمحلال این گروه به مشاهده‌ی آن بپردازد. در تحلیل سرمقاله‌های روزنامه‌ها یا تصمیمات شورای عالی قضایی، محقق یا به مشاهدات واقعی و تحلیل‌ها در یک زمان یا در مسیر رویدادهای واقعی مورد مطالعه می‌پردازد.

۱۱۵- گزینه «۳» پرسش‌های دو مؤلفه‌ای به صورت «موافقت یا مخالفت» مطرح می‌شوند.

۱۱۶- گزینه «۲» اعتبار سازه، مبتنی است بر ساختن فرضیه‌هایی درباره مفاهیم مورد سنجش و آزمون این فرضیه اما نه با تقلید عمدی از مطالعه پیشین بلکه با تحقیق همبستگی با نتایج آن.

۱۱۷- گزینه «۴» در هر تحقیق آزمایشی، ۲ گروه وجود دارد؛

۱- گروه آزمایشی که متغیر مستقل بر آن‌ها وارد می‌شود و یا به عبارت دیگر مورد آزمایش قرار می‌گیرند.

۲- گروه گواه یا کنترل که متغیر مستقل بر آن‌ها وارد نمی‌شود و یا به عبارت دیگر مورد آزمایش قرار نمی‌گیرند. از تفاوت مشاهده شده بین گروه کنترل و گروه آزمایش پس از وارد کردن متغیر مستقل می‌توان به میزان تأثیر گذاری متغیر مستقل تحقیق پی برد.

۱۱۸- گزینه «۱» سنجش غیرمخل به مطالعه آثار مادی، آثار باستانی و تاریخی، اسناد و مشاهدات بدون مشارکت اطلاق می‌شود. مطالعه آثار مادی شامل بررسی فرسودگی غیرعمدی محصولات [کهنگی و پارگی] و افزودگی مواد غیرطبیعی (زباله یا نوشته‌های دیواری) است. هدف اصلی سنجش غیرمخل، تکمیل منبع داده‌های تحقیق است. سنجش غیرمخل از خطاهای ناشی از افراد مورد تحقیق و نیز خطای تعامل محقق با افراد مورد مطالعه، مصون است.

۱۱۹- گزینه «۱» پرسش‌نامه پستی، نوعی تکنیک گردآوری اطلاعات است که در آن مطالعه مشاهده‌ای به کار نمی‌رود، زیرا در این روش، پرسش‌نامه را به‌وسیله پست برای پاسخگویان می‌فرستند تا آن‌ها شخصاً و به‌صورت کتبی و بدون حضور پرسشگر به هر سؤال پاسخ دهند. اما در سایر تکنیک‌ها که در گزینه‌های دیگر مطرح شده‌اند همگی تکنیک‌های مشاهده‌ای برای جمع‌آوری داده‌ها هستند. برای مثال تکنیک یادداشت‌برداری را می‌توان در تحقیق برای بررسی میزان استفاده مردم از پل هوایی به کار گرفت و در نزدیک یک پل در کنار خیابان ایستاد و نوع رفتار پاسخگویان و میزان استفاده آن‌ها را از پل هوایی مشاهده و یادداشت نمود.

۱۲۰- گزینه «۴» برای مطالعه نظام خویشاوندی در یک ایل از روش مطالعه موردی بهره می‌گیریم. در روش مطالعه موردی، هر واحد اجتماعی همچون یک کل در نظر گرفته می‌شود. این واحد می‌تواند یک فرد، یک سازمان، یک خانواده یا حتی یک جامعه باشد. یک ایل نیز تقریباً یک جامعه خودکفا است، لذا برای مطالعه آن باید از روش مطالعه موردی بهره گرفت.

۱۲۱- گزینه «۴» هر پرسش‌نامه در تحقیق پیمایشی متشکل از مجموعه‌ای تعاریف عملیاتی متغیرهای تحقیق است. ما برای سنجش متغیرهای یک فرضیه به عملیاتی کردن آن‌ها دست می‌زنیم. عملیاتی کردن به معنای قابل سنجش کردن یک متغیر است. برای مثال ثروتمند کسی است که درآمدی بالای چند میلیون در ماه دارد. ما با این کار، متغیر میزان ثروت را عملیاتی کرده‌ایم. یعنی قابل سنجش نموده‌ایم. سؤالی که در پرسش‌نامه برای سنجش این متغیر آورده می‌شود، میزان درآمد پاسخگویان است. لذا نقش پرسش‌نامه در تحقیقات پیمایشی آوردن تعاریف عملیاتی متغیرهای تحقیق است.

۱۲۲- گزینه «۳» وقتی که افراد مورد تحقیق مطلع گردند که مخفیانه تحت نظر قرار دارند، رفتارهای طبیعی خود را تغییر می‌دهند و به‌صورت مصنوعی برخورد می‌کنند. برای مثال وقتی افراد یک گروه بزهکار بفهمند که یکی از اعضای آن‌ها، در واقع محقق است که در مورد آن‌ها تحقیق می‌کند، نه تنها رفتار طبیعی خود را کنار می‌گذارند، بلکه حتی احتمالاً ممکن است که با محقق رفتار خشونت‌باری نیز داشته باشند.

۱۲۳- گزینه «۱» سنجش غیرمخل به مطالعه آثار مادی، اسناد و مشاهدات بدون مشارکت اطلاق می‌شود. سنجش غیرمخل از خطای تعامل محقق و افراد مورد تحقیق مصون است. سنجش غیرمخل مانند بسیاری از تحقیقات اسنادی است که در آن‌ها محقق با خود فرد، سروکار ندارد. لذا اریب ناشی از دخالت افراد دیگر در آن‌ها وجود ندارد.

۱۲۴- گزینه «۱» حفظ اسرار فرد برای تضمین حقوق افراد مورد تحقیق الزامی است. برای همین است که در اکثر پرسش‌نامه‌ها و مصاحبه‌ها معمولاً محققان، از خواستن نام و یا مشخصات پاسخگویان خودداری می‌کنند.

۱۲۵- گزینه «۲» گاهی از روش تحلیل محتوا به عنوان پرسش‌نامه معکوس یاد می‌شود، به این دلیل که در پرسش‌نامه ما ابتدا مقولات و سؤالاتی می‌سازیم و آن را به پاسخگو می‌دهیم، اما در تحلیل محتوا که پاسخگویان در واقع همان اسناد، تصاویر و ... هستند، ابتدا پاسخگو مشخص می‌شود و سپس با بررسی آن‌ها پرسش‌ها ساخته می‌شوند.

۱۲۶- گزینه «۳» در اینجا نیز مانند مشکل هاله نام با آوردن نام یک فرد مهم، ناخواسته پرسشگر را به این سمت جهت دادیم که نظر آن را بر نظر خود مقدم بدارد و همان جوابی را بدهد که آن فرد مهم به این سؤال می‌داد.

۱۲۷- گزینه «۴» سؤالات تعیین صلاحیت بدین منظور در پرسش‌نامه طراحی می‌شود که محقق بداند تنها گروه خاصی قرار است به سؤالات پاسخ دهند. مثلاً اگر قرار است درباره خشونت تحقیقی صورت گیرد و محقق می‌خواهد کسی سؤالات را جواب دهد که حداقل یکبار در معرض خشونت قرار گرفته باشد، می‌توان این را به صورت یک سؤال صلاحیتی در آغاز پرسش‌نامه بیآورد.

۱۲۸- گزینه «۳» تفاوت تحقیق پنهانگر و ژرفانگر در این است که در روش پنهانگر ما پدیده‌های زیادی را به طور سطحی بررسی می‌کنیم و هدفمان تعمیم دادن آن به سایر شرایط است. اما در تحقیق ژرفانگر ما به طور ژرف و عمیق به بررسی تعداد کمی از افراد می‌پردازیم و خیلی به دنبال تعمیم نیستیم.

۱۲۹- گزینه «۳» در سؤالات چند جوابی ممکن است فرد در یک سؤال به چند گزینه پاسخ دهد و در این صورت تعداد آن‌ها از تعداد nها بیشتر خواهد شد.

۱۳۰- گزینه «۲» اصل طرد متقابل بدین معنی است که گزینه‌ها نباید طوری باشند که فرد بتواند به دو گزینه پاسخ دهد. مثلاً در گزینه‌ها هم مسلمان داشته باشیم و هم شیعه و فرد ممکن است هر دو را بزند.

۱۳۱- گزینه «۴» این سؤال به پاسخگو چند گزینه مشخص را القاء می‌کند و وی تمایل دارد به یکی از آن‌ها جواب دهد. زیرا پاسخگو را ناچار می‌سازد به گزینه‌های پیش‌رو فکر کند.

۱۳۲- گزینه «۱» بر خلاف مطالعات موردی و عمیق، در سرشماری می‌توان گفت نسبت به هر نوع تحقیق دیگر تعمیم‌پذیری بیشتری دارد، زیرا ما تمام جامعه آماری را بررسی می‌کنیم و بنابراین می‌توانیم ویژگی خاصی برای آن پیدا نماییم. جامعه آماری همان چارچوبی است که ما از درون آن جمعیت نمونه مورد نظر خود را انتخاب می‌کنیم. بنابراین جمعیت نمونه قاعداً باید کوچک‌تر از جامعه آماری باشد، اما در سرشماری چون همه افراد را می‌شماریم، یعنی کل جامعه آماری را، پس این دو یکی می‌شوند.

۱۳۳- گزینه «۳» بازتابندگی در انسان‌شناسی روشی است نسبتاً جدید، مبتنی بر رابطه پژوهشگر با محیط زیستی مورد پژوهش.

۱۳۴- گزینه «۳» رویکردهای روش‌شناختی ترکیبی (به‌عنوان سومین جنبش روش‌شناختی)، به تلفیق عملی تحقیق کیفی و کمی و چندبعدی ساختن روش‌های کیفی و کمی علاقه‌مندند. این تلفیق به جنگ پارادایم در ادوار گذشته خاتمه می‌دهد. این رویکرد مدعی است که «سومین جنبش روش‌شناختی» را به راه انداخته است. تحقیق کمی و روش‌های آن جنبش نخست، و تحقیق کیفی جنبش دوم به حساب می‌آیند. خلاصه مدعیات تحقیق برخوردار از روش‌شناسی ترکیبی بدین قرار است:

رویکرد روش‌شناختی ترکیبی الف) رویکردهای مختلف (کمی و کیفی) در تمام مراحل مطالعه (مانند تبیین مسئله، گردآوری داده‌ها، تحلیل داده‌ها و نتیجه‌گیری نهایی) را با یکدیگر تلفیق می‌کند (چندبعدی ساختن یا مثلث‌سازی) و ب) شامل تبدیل داده‌ها و تحلیل آنها به رویکرد دیگر می‌باشد.

فصل ششم

«پردازش و تحلیل داده‌ها»

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل ششم

کله ۱- اگر دو نمونه ۵ نفری با اطلاعات نمونه اول ($s_1^2 = 2$ ، $\bar{x}_1 = 3$)، نمونه دوم ($s_2^2 = 2$ ، $\bar{x}_2 = 8$) در هم ادغام شوند، میانگین و واریانس برابر است با: (علوم ارتباطات - سراسری ۸۰)

$$s^2 t = 8/25, \quad \bar{x} t = 5/5 \quad (2)$$

$$s^2 t = 2, \quad \bar{x} t = 5/5 \quad (1)$$

$$s^2 t = 4, \quad \bar{x} t = 11 \quad (4)$$

$$s^2 t = 6/25, \quad \bar{x} t = 8 \quad (3)$$

کله ۲- در صورتی که سطح سنجش متغیر وابسته رتبه باشد، کدام شیوه برای تحلیل یک متغیره واریانس مناسب است؟ (علوم ارتباطات - سراسری ۸۰)

(۴) کولموگروف - اسمیرنوف

(۳) کروسکال - والیس

(۲) ویلکاکسون

(۱) فریدمن

(علوم ارتباطات - سراسری ۸۰)

کله ۳- عبارت $\frac{\sum (x_i - \bar{x})^2}{n-1}$ بیان ریاضی چیست؟

(۴) اشتباه استاندارد

(۳) میانگین هندسی

(۲) مربع خی

(۱) واریانس

(علوم اجتماعی - سراسری ۸۱)

کله ۴- نای کندال b برای همبستگی بین چه نوع متغیرهایی به کار می‌رود؟

(۲) هر دو اسمی برای هر اندازه جدول.

(۱) هر دو رتبه‌ای برای جداول مربع.

(۴) هر دو مرتبه‌ای برای جداول مستطیل.

(۳) هر دو فاصله‌ای برای هر اندازه جدول.

کله ۵- در امتحان کنکور دانشگاه به داوطلبین یک‌صد سؤال تستی از نوع صحیح و غلط داده شده است به طوری که داوطلبین کنکور فقط با نوشتن کلمه بلی و خیر سؤال را جواب می‌دهند. تعیین کنید از چندمین جواب می‌توان تشخیص داد که داوطلب به طور تصادفی جواب نداده است؟ (با یک خطا) (علوم اجتماعی - سراسری ۸۱)

$$\chi^2_{(1, \%0.1)} = 6/64, \quad t_{(100, \%0.1)} = 2/631$$

$$n > 62 \quad (4)$$

$$n > 50 \quad (3)$$

$$n = 50 \quad (2)$$

$$n = 38 \quad (1)$$

کله ۶- دانش‌آموزان چهار کلاس که هر کدام ۱۰ دانش‌آموز دارند، با روش‌های مختلف مورد تعلیم قرار گرفته‌اند و نتایج زیر به دست آمده است:

واریانس بین کلاس‌ها برابر با ۲۴ و واریانس داخل کلاس‌ها برابر ۸ شده است. آیا می‌توان گفت که اثرات این چهار روش با هم اختلاف معنی‌دار دارند؟

(علوم اجتماعی - سراسری ۸۱)

$$F_{(36, 2, \%0.5)} = 8/61, \quad F_{(3/36, \%0.5)} = 2/63, \quad t_{(36, \%0.5)} = 2/30$$

(۱) اختلاف معنی‌دار دارند.

(۲) اختلاف معنی‌دار ندارند.

(۳) در این مورد هیچگونه قضاوتی نمی‌توان نمود.

(۴) چون t محاسبه شده کوچکتر از t جدول است پس اختلاف معنی‌دار ندارند.

کله ۷- اگر در یک توزیع آماری مقدار میانگین مساوی ۱۴ باشد، می‌آییم کلیه فراوانی‌ها را در عدد ۱۰ ضرب می‌کنیم مقدار میانگین در این توزیع آماری چقدر خواهد شد؟ (علوم اجتماعی - سراسری ۸۱)

$$1400 \quad (4)$$

$$140 \quad (3)$$

$$14 \quad (2)$$

$$1/4 \quad (1)$$

(علوم ارتباطات - سراسری ۸۲)

کله ۸- در توزیع زیر مقدار میانه کدام است؟

$$(14 \quad 12 \quad 10 \quad 8 \quad 9 \quad 11 \quad 13)$$

$$14 \quad (4)$$

$$11 \quad (3)$$

$$9 \quad (2)$$

$$8 \quad (1)$$

کله ۹- اگر نمونه‌های کاملاً تصادفی با حجم N از یک جامعه نامحدود استخراج شوند، وقتی حجم N زیاد می‌شود ($N \geq 30$)، توزیع نمونه‌گیری میانگین‌ها به سمت نرمال میل می‌کند و دارای میانگین و انحراف استاندارد زیر است: (علوم ارتباطات - سراسری ۸۲)

$$\sigma^2, \frac{\mu}{N} \quad (4)$$

$$\sigma, \frac{\mu}{\sqrt{N}} \quad (3)$$

$$\frac{\sigma^2}{N}, \mu \quad (2)$$

$$\frac{\sigma}{\sqrt{N}}, \mu \quad (1)$$

۱۰- منحنی اجبو (ogive) با توجه به کدام نوع فراوانی یک متغیر رسم می‌شود؟
 (۱) فراوانی مطلق (۲) فراوانی نسبی (۳) درصد فراوانی نسبی (۴) درصد فراوانی تجمعی نسبی
 (علوم ارتباطات - سراسری ۸۲)

۱۱- اشتباه استاندارد در نظریه احتمالات چرا ارزشمند است؟
 (۱) چون انحراف از میانگین را خوب تخمین می‌زند.
 (۲) چون اندازه‌ای را که با آن تخمین نمونه در اطراف پارامتر جمعیت توزیع می‌شود، نشان می‌دهد.
 (۳) چون اندازه‌ای است که زمان انتخاب نمونه را در جوامع آماری پایدار نشان می‌دهد.
 (۴) چون اندازه‌ای است که فاصله میان نمونه‌گیری و توزیع پرسش‌نامه را تخمین می‌زند.
 (علوم ارتباطات - سراسری ۸۲)

۱۲- اگر میانگین درآمد سالیانه کارگران بخش کشاورزی و غیرکشاورزی یک منطقه به ترتیب ۳۵ هزار تومان و ۴۵ هزار تومان باشد و در مقابل هر یک کارگر در بخش کشاورزی، تعداد ۹۰ کارگر در بخش غیرکشاورزی داشته باشیم، میانگین درآمد سالیانه هر دو گروه چقدر است؟
 (۱) ۳۵۰۰۰ تومان (۲) ۴۰۰۰۰ تومان (۳) ۴۴۰۰۰ تومان (۴) ۴۵۰۰۰ تومان
 (علوم ارتباطات - سراسری ۸۲)

۱۳- از ۳۰ نفر مرد ۲۰ نفر شاغل و بقیه غیرشاغل بوده‌اند. از ۲۰ نفر زن ۵ نفر شاغل و بقیه غیرشاغل بوده‌اند. اندازه ضریب توافق بیرسون برابر است با:
 (۱) $0/3779$ (۲) $0/3779$ (۳) $0/9$ (۴) 1
 (علوم ارتباطات - سراسری ۸۲)

۱۴- آقای شیپلی روش جدیدی را برای اندازه‌گیری IQ ابداع کرد. او مدعی شد که روش او نشان می‌دهد که کسی که IQ او ۱۸۰ است دو برابر کسی که IQ او ۹۰ است، باهوش است. روش شیپلی، IQ را چگونه متغیری در نظر می‌گیرد؟
 (۱) متغیر نسبی (۲) متغیر اسمی (۳) متغیر فاصله‌ای (۴) متغیر رتبه‌ای
 (علوم ارتباطات - سراسری ۸۲)

۱۵- در جامعه‌هایی که دارای میانگین‌های مشابه باشند، واریانس کل به چه صورتی محاسبه می‌شود؟
 (۱) میانگین واریانس‌ها (۲) واریانس میانگین‌ها
 (۳) میانگین واریانس‌ها ضرب در واریانس میانگین‌ها (۴) میانگین واریانس‌ها تقسیم بر واریانس میانگین‌ها
 (علوم ارتباطات - سراسری ۸۲)

۱۶- در یک توزیع دارای واریانس ۳۵، انحراف معیار چه عددی است؟
 (۱) $5/92$ (۲) $6/5$ (۳) $17/5$ (۴) 70
 (علوم ارتباطات - سراسری ۸۲)

۱۷- از جدول بزهکاری بر حسب طبقه اجتماعی چه نتیجه‌ای می‌گیرید؟
 (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۲)

جدول بزهکاری بر حسب طبقه اجتماعی

دفعات بزهکاری	طبقه		
	ضعیف	متوسط	قوی
هیچ	۲	۳	۳
یک‌بار	۵	۴	۵
چندبار	۳	۲	۲
کل	۱۰	۱۰	۱۰

(۱) بین بزهکاری و طبقه اجتماعی رابطه مثبت ضعیفی وجود دارد.
 (۲) بین بزهکاری و طبقه اجتماعی رابطه منفی ضعیفی وجود دارد.
 (۳) بین بزهکاری و طبقه اجتماعی رابطه منفی محکمی وجود دارد.
 (۴) بین بزهکاری و طبقه اجتماعی رابطه مثبت محکمی وجود دارد.

۱۸- اگر هر چه تحصیلات بیشتر، تعداد فرزند کمتر باشد چه رابطه‌ای بین این دو متغیر وجود دارد؟
 (۱) غیرخطی (۲) منحنی شکل (۳) معکوس (منفی) (۴) مستقیم (مثبت)
 (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۲)

۱۹- اگر ضریب همبستگی جمعی در معادله رگرسیون برابر با $0/6$ باشد، مقدار ضریب تعیین یا تشخیص برابر با چه عددی است؟
 (۱) $0/12$ (۲) $0/18$ (۳) $0/24$ (۴) $0/36$
 (علوم ارتباطات - سراسری ۸۳)

۲۰- در یک توزیع، با تقسیم مقادیر صفت بر عدد ۵، واریانس 100 بدست آمد. واریانس اصلی مقادیر صفت چند است؟
 (۱) ۵۰ (۲) ۱۰۰ (۳) ۲۵۰ (۴) ۵۰۰
 (علوم ارتباطات - سراسری ۸۳)

۲۱- در یک توزیع نزدیک به نرمال، انحراف متوسط (میانگین قدر مطلق انحرافات) برابر با ۸ است. انحراف معیار توزیع برابر با چه عددی است؟
 (۱) ۴ (۲) $6/4$ (۳) ۱۰ (۴) ۱۶
 (علوم ارتباطات - سراسری ۸۳)

- ۲۲- کدام طرح گرافیک دخالت ارقام بیش از اندازه بزرگ را در تخمین ناصحیح میانگین نشان می‌دهد؟
 (۱) Boxplot (۲) Piechart (۳) Histogram (۴) Normal Distribution (علوم ارتباطات - سراسری ۸۳)
- ۲۳- اگر در مدل تحلیل ضریب همبستگی خطی چند متغیره نتیجه $R - \text{Multiple}$ برابر با 0.36 باشد جایگاه تحلیل 0.64 باقیمانده در کجاست؟
 (۱) باید احتمال تأثیر متغیرهای درگیر را مردود کرد. (۲) باید از تحلیل جزئی و Residual استفاده کرد. (۳) باید از تحلیل مبتنی بر انحراف معیار و لامبدا استفاده کرد. (۴) باید تحلیل را متوجه پاسخ‌های نادرست و عدم سنجش‌پذیری مفاهیم کرد. (علوم ارتباطات - سراسری ۸۳)
- ۲۴- در فضای SPSS برای حذف یکی از ارزش‌های یک متغیر سه ارزشی باید از چه روشی استفاده شود تا تعداد کل پاسخ‌ها تغییر نکند؟
 (۱) از انتخاب موارد و انتخاب ارزش‌های اول و دوم (۲) از نمونه‌گیری مجدد و اصلاح ارزش‌های قبلی و جایگزینی آن‌ها (۳) از کدگذاری مجدد و ارزش‌گذاری ارزش سوم به عنوان بی‌جواب یا ادغام در سایر ارزش‌ها (۴) از کدگذاری مجدد و حذف ارزش سوم و عدم تغییر در بی‌جواب‌ها (علوم ارتباطات - سراسری ۸۳)
- ۲۵- تحلیل یک طرفه واریانس چه موقع مناسب است؟
 (۱) زمانی که میانگین معلوم است. (۲) زمانی که متغیر مستقل مشخص است. (۳) زمانی که متغیر مستقل مشخص نیست. (۴) زمانی که متغیر وابسته جنسیت است. (علوم ارتباطات - سراسری ۸۳)
- ۲۶- نسبت F در تحلیل واریانس زمانی که ۴ باشد و احتمال $F_{0.05}$ باشد را تفسیر کنید.
 (۱) فرضیه صفر به احتمال ۶ در هزار مورد تحلیل واریانس قرار می‌گیرد. (۲) از ۶ مورد در هزار مورد می‌توان به توزیع داده‌ها اعتماد کرد. (۳) اگر فرضیه صفر صحیح می‌بود به احتمال ۶ در F_{1000} را معادل ۴ یا بیشتر می‌دیدیم. (۴) متغیرهای مورد استفاده دارای ارزش‌های کیفی‌اند که چنین نسبتی از F به دست آمده است. (علوم ارتباطات - سراسری ۸۳)
- ۲۷- توزیع متقارن چه موقع اتفاق می‌افتد؟
 (۱) زمانی که میانگین و میانه و نما یکی باشند. (۲) زمانی که میانگین بزرگ‌تر از میانه و نما باشد. (۳) زمانی که نما بزرگ‌تر از میانگین و میانه باشد. (۴) زمانی که مقدار هر مورد مساوی یک باشد. (علوم ارتباطات - سراسری ۸۳)
- ۲۸- ضریب تغییرپذیری مقادیر در متغیر سن بیشتر است یا ضریب تغییرپذیری مقادیر در متغیر تأهل؟
 (۱) سن (۲) تأهل (۳) موارد ۱ و ۲ (۴) گاهی اوقات سن و گاهی اوقات تأهل (علوم ارتباطات - سراسری ۸۳)
- ۲۹- برای تحلیل داده‌ها و کشف رابطه، ابتدا از کدام دو آماره موجود زیر استفاده می‌کنید؟
 (۱) آزمون کرامرز V و گاما (۲) آزمون کاپا و آزمون لامبدا (۳) آزمون همبستگی پیرسون و اسپیرمن (۴) آزمون تحلیل واریانس پیشرفته و آزمون کاپا (علوم ارتباطات - سراسری ۸۳)
- ۳۰- از میان سه آماره زیر کدام یک برای سنجش قوت همبستگی دقیق‌تر عمل می‌کند؟ ۱- ضریب Phi ۲- ضریب Contingency ۳- کرامرز V
 (۱) کرامرز V (۲) ضریب Phi (۳) ضریب Contingency (۴) ضریب Phi و ضریب Contingency (علوم ارتباطات - سراسری ۸۳)
- ۳۱- مقدار B در تحلیل همبستگی خطی برای متغیر نرخ باروری مساوی 0.70 - است. اگر مقدار ثابت B برابر با 0.89 (امید به زندگی) باشد، چه تفسیری باید کرد؟
 (۱) مقدار B تأثیری به روند امید به زندگی ندارد چرا که مقدار 0.70 - کم است. (۲) هرچه سن بالا می‌رود به ازای 0.70 - از نرخ باروری کم می‌شود. (۳) به ازای 0.89 واحد تغییر در یک متغیر به میزان 0.70 - از نرخ باروری بر روی منحنی مختصات کاسته می‌شود. (۴) به ازای یک واحد تغییر در نرخ باروری، منحنی خطی 0.70% - به سمت پایین تغییر می‌کند، یعنی از امید به زندگی کم می‌شود. (علوم ارتباطات - سراسری ۸۳)
- ۳۲- تکنیک مقایسه میانگین‌ها چه فایده‌ای دارد؟
 (۱) تنها تفاوت میان گروه‌های مورد مقایسه را بیان می‌کند. (۲) رابطه معنی‌دار میان متغیرهای مورد بررسی (مستقل - وابسته) را نشان می‌دهد. (۳) از آن می‌توان برای پیشگویی تغییرات متغیر وابسته توسط متغیر مستقل استفاده کرد. (۴) از آن می‌توان به عنوان آماره‌ای پیشرفته برای تبیین فرضیه‌های مورد آزمون استفاده کرد. (علوم ارتباطات - سراسری ۸۳)

(علوم اجتماعی - سراسری ۸۳)

۳۳- در کدام نوع منحنی میانه و میانگین و نما برهم منطبق می‌شوند؟

(۱) منحنی با چولگی مثبت.

(۲) منحنی نرمال.

(۳) منحنی با چولگی منفی و بلندی مثبت.

(۴) منحنی با چولگی مثبت و بلندی منفی.

(علوم اجتماعی - سراسری ۸۳)

۳۴- داده‌های جدول روبه‌رو نشان می‌دهد که:

(۱) بین علاقه به تحصیل و طبقه اجتماعی رابطه کامل وجود دارد.

(۲) بین علاقه به تحصیل و طبقه اجتماعی رابطه منفی وجود دارد.

(۳) بین علاقه به تحصیل و طبقه اجتماعی رابطه مثبت وجود دارد.

(۴) بین علاقه به تحصیل و طبقه اجتماعی رابطه‌ای وجود ندارد.

علاقه به تحصیل بر حسب طبقه اجتماعی

طبقات اجتماعی			علاقه به تحصیل	
پایین	متوسط	بالا	پایین	بالا
۸	۱۴	۸	۳۰	۲۰
۱۲	۱۶	۲	۵۰	۱۰
کل	کل	کل	کل	کل

(پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۳)

۳۵- جدول قانون‌شکنی بر حسب همبستگی اجتماعی مؤید آن است که:

همبستگی اجتماعی			قانون‌شکنی
پایین	بالا	کل	
۱۷۰	۴۰	۲۱۰	بالا
۱۳۰	۶۰	۱۹۰	پایین
۳۰۰	۱۰۰	۴۰۰	کل

(۱) قانون‌شکنی با همبستگی اجتماعی، پیوستگی منفی دارد.

(۲) قانون‌شکنی با همبستگی اجتماعی پیوستگی مثبت دارد.

(۳) قانون‌شکنی با همبستگی اجتماعی پیوستگی ندارد.

(۴) انون‌شکنی با همبستگی اجتماعی پیوستگی نامشخص دارد.

(پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۳)

۳۶- عبارت صحیح برای انتخاب دانشجویانی که معدل کل آن‌ها در سه درس **maths** و **English** و **literature** بزرگ‌تر از ۱۴ شده است، کدام است؟

(English+literature +maths)/ ۳ < ۱۴ (۲)

(English+ literature +maths)/ ۳ ≥ ۱۴ (۱)

(English+ literature +maths)/ ۳ ≤ ۱۴ (۴)

(English+ literature +maths)/ ۳ > ۱۴ (۳)

۳۷- اگر پیوستگی (association) بین قومیت و گرایش به پیشرفت فردی ۴۰ صدم باشد اما همین پیوستگی بین افرادی که تحصیلات پایین دارند و افرادی که تحصیلات بالا دارند، صفر باشد نتیجه‌گیری می‌کنیم که رابطه قومیت و گرایش با پیشرفت فردی:

(پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۳)

(۱) رابطه‌ای علی است

(۲) رابطه‌ای تصادفی و موقتی است.

(۳) رابطه‌ای غیرخطی است

(پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۳)

۳۸- از جدول گرایش اجتماعی بر حسب جنس و سن پیداست که:

گرایش اجتماعی بر حسب جنس و سن

کل	جنس				گرایش اجتماعی
	زن		مرد		
	مسن	جوان	مسن	جوان	
۱۶۵	۵۰	۶۰	۲۵	۳۰	مدرن
۲۸۵	۱۵۰	۴۰	۷۵	۲۰	سنتی
۲۵۰	۲۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۵۰	کل

(۱) گرایش اجتماعی هم با سن رابطه دارد و هم با جنس.

(۲) گرایش اجتماعی هم با سن رابطه دارد و هم با جنس.

(۳) گرایش اجتماعی با جنس رابطه دارد اما با سن رابطه ندارد.

(۴) گرایش اجتماعی نه با سن رابطه دارد و نه با جنس.

۳۹- نمرات دانشجویان در سه درس با نام‌های **English** و **literature** و **maths** وارد SPSS شده است. برای محاسبه میانگین و انحراف معیار و نمرات استاندارد Z (یا standardized values) در هر یک از این دروس از کدام یک از دستورات زیر استفاده می‌شود؟

(پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۳)

Compare Means (۴)

Tables of Frequencies (۳)

Statistics / Frequencies (۲)

Statistics / Descriptives (۱)

(علوم ارتباطات - سراسری ۸۴)

۴۰- لاندای قرینه نمایانگر کدام رابطه بین متغیرهاست؟

(۱) اثر متغیر ب بر متغیر الف

(۲) اثر متغیر الف بر متغیر ب

(۳) رابطه متقابل متغیرهای الف و ب

(۴) اثر متغیرهای ثالث بر متغیرهای الف و ب

۴۱- در یک تحقیق جهت انتخاب نمونه از یک جمعیت ۱۰۰۰ نفری فاصله نمونه‌گیری ۵ به کار برده شده است. تعداد عناصر موجود در این نمونه چقدر خواهد بود؟

- (۱) ۵ (۲) ۵۰ (۳) ۱۰۰ (۴) ۲۰۰

۴۲- اگر انحراف معیار برابر با صفر باشد می‌توان نتیجه گرفت:

- (۱) داده‌ها همگن می‌باشند.
(۲) میانگین، ابزار اندازه‌گیری خوبی برای بررسی حد متوسط است.
(۳) هیچ پراکندگی در داده‌ها وجود ندارد.
(۴) تمام موارد

۴۳- دانشکده هنر و علوم دانشگاه تهران ۹ گروه دارد. تعداد اعضای هیئت علمی در هر گروه عبارت است از: ۷ و ۱۴ و ۱۳ و ۱۱ و ۱۷ و ۵ و ۹ و ۱۲ و ۸ تعداد میانه اعضای علمی در دو دانشکده کدام است؟

- (۱) ۴/۵ (۲) ۵ (۳) ۱۲ (۴) ۱۷

۴۴- آزمون دو دامنه در کجا مناسب است؟

- (۱) زمانی که جهت همبستگی مشخص باشد.
(۲) زمانی که مسیر و جهت همبستگی را نمی‌توان تعیین کرد.
(۳) زمانی که متغیرها برای همبستگی طراحی نشده‌اند.
(۴) زمانی که همبستگی میان متغیرهای غیرعلوم اجتماعی مدنظر باشد.

۴۵- اگر میانگین درآمد شاغلین ۱۵۰ هزار تومان و میانه درآمد آن‌ها ۱۴۰ هزار و واریانس درآمد ۹۰۰ هزار تومان باشد، توزیع درآمد شاغلین چگونه است؟

- (۱) چولگی چپ (۲) چولگی راست (۳) چولگی وسط (۴) چولگی نامعلوم

۴۶- باتوجه به اطلاعات سؤال ۹۹، مقدار چولگی چقدر است؟

- (۱) -۱ (۲) ۱ (۳) ۰/۰۳ (۴) ۰/۰۳

۴۷- در کدام نوع از توزیع پراکندگی‌ها یک نیمه تصویری آینه‌ای از نیمه دیگر است؟

- (۱) توزیع نرمال که متقارن است.
(۲) توزیع نرمال که نامتقارن است.
(۳) توزیع غیرنرمال که نامتقارن است.
(۴) توزیع نرمال که انحراف معیار صفر است.

۴۸- واریانس چهار نمره ۴، ۵، ۷، ۸ چقدر است؟

- (۱) ۰/۴۰ (۲) $\sqrt{۰/۴۰}$ (۳) ۲/۵ (۴) $\sqrt{۲/۵}$

۴۹- باتوجه به ماتریس دو متغیره زیر، کدامیک از گزاره‌های زیر صحیح نیست؟

- (۱) X متغیر ستونی است.
(۲) سه نوع متغیر متفاوت از نوع Y وجود دارد.
(۳) ۱۴ مورد هستند که الگوی $X_2 Y_2$ دارند.
(۴) چهار مورد در مقطع $Y_3 X_1$ قرار دارند.

(علوم اجتماعی - سراسری ۸۴)

		متغیر X			
		X_1	X_2	X_3	X_4
متغیر Y	Y_1	۱۲	۲۴	۳۸	۴۱
	Y_2	۱۸	۱۴	۱۶	۱۲
	Y_3	۴	۸	۱۷	۴۲

(پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۴)

۵۰- اجزای فرمول تعیین حجم نمونه $n = \frac{t^2 \frac{s^2}{\bar{y}_n}}{E^2 + \frac{1}{N} t^2 \frac{s^2}{\bar{y}_N}}$ به شرح زیر است:

- E = میزان اشتباه قابل قبول
N = حجم جامعه آماری
n = حجم نمونه مورد نیاز
t = ۱/۹۶
- \bar{y}_N = میانگین صفات
 s^2 = واریانس
P = نسبت تابلات مثبت افراد در پیش‌آزمون به یک متغیر
1-p = q

(پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۴)

- (۱) S^2, E (۲) S^2, t (۳) q, N (۴) t, \bar{y}_N

۵۱- از میان آماره‌های ضریب Phi، ضریب Contingency و کرامرز V کدام یک بیشتر به حداکثر عدد ۱ نزدیک می‌شود؟

(پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۴)

- (۱) ضریب Phi
(۲) کرامرز V
(۳) ضریب Contingency
(۴) برای هیچ کدام امکان رسیدن به عدد ۱ فراهم نیست.

۵۲- ضریب رتبه‌ای اسپیرمن (ρ_s) جدول مقابل (توزیع فراوانی رتبه بزرگی شهر (X_1) با رتبه طلاق (X_2)) چقدر است؟

(پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۴)

رتبه در X_2	رتبه در X_1
۲	۱
۱	۲
۳	۳

- (۱) $0/4$
(۲) $0/5$
(۳) $0/6$
(۴) $0/8$

۵۳- کدام آماره را می‌توان به کار برد تا صرفاً مشخص کنیم که آیا میان دو متغیر یک رابطه به لحاظ آماری معنی‌دار وجود دارد؟

(پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۴)

- (۱) گاما
(۲) خی دو
(۳) لامبدا
(۴) ضریب همبستگی پیرسون

(پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۴)

- (۱) Gamma
(۲) Likelihood - ratio - chi - square
(۳) Lambda
(۴) Median

۵۵- برای یک جامعه آماری ۵۰۰ هزار نفری که در آن نسبت $p = 0/5$ و $q = 0/95$ باشد، اگر اندازه $t = 1/96$ و $d = 0/04$ باشند، حجم نمونه چقدر خواهد بود؟

(پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۴)

- (۱) ۴۴
(۲) ۱۱۴
(۳) ۱۴۴
(۴) ۲۰۴۴

۵۶- می‌خواهیم رابطه بین میزان درآمد خانوارها و ۴ شهر (بوشهر، یزد، بیرجند و لنگرود) را بررسی کنیم. کدام یک از آزمون‌های زیر مناسب‌اند؟

(پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۴)

- (۱) F - Test
(۲) Pearson
(۳) Spearman
(۴) T - TEST

(علوم ارتباطات - سراسری ۸۵)

۵۷- برای سنجش تفاوت بین میانگین‌ها، کدام آزمون مناسب است؟

- (۱) آزمون گاما
(۲) آزمون لاندا
(۳) آزمون‌های t , F
(۴) آزمون‌های کای اسکور χ^2

(علوم ارتباطات - سراسری ۸۵)

۵۸- کدام یک از آماره‌های گرایش مرکزی برای هر سطحی از اندازه‌گیری قابل به کارگیری است؟

- (۱) انحراف معیار
(۲) میانه
(۳) میانگین
(۴) نما

۵۹- اگر در نمونه‌ای احتمالی شاغلین کشور به حجم ۴۹۰۰ نفر میانگین تحصیلات ۱۴ سال و انحراف استاندارد ۷ سال باشد، به احتمال حدود ۹۵ درصد میانگین تحصیلات شاغلین کل کشور چقدر است؟

(علوم ارتباطات - سراسری ۸۵)

- (۱) $11/2 - 12/8$
(۲) $11/4 - 12/6$
(۳) $11/6 - 12/4$
(۴) $11/8 - 12/2$

۶۰- میزان خودکشی در ۱۰۰ روستای بزرگ در جدول زیر ارائه شده است. میزان خودکشی از کدام نوع توزیع برخوردار است؟

(علوم ارتباطات - سراسری ۸۵)

فراوانی

- (۱) متقارن
(۲) چولگی راست (مثبت)
(۳) چولگی چپ (منفی)
(۴) هموار
- ۵ - ۲
۱۰ - ۳ - ۵
۱۵ - ۶ - ۸
۲۰ - ۹ - ۱۱
۲۴ - ۱۲ - ۱۴
۲۶ - ۱۵ - ۱۷

(علوم ارتباطات - سراسری ۸۵)

۶۱- با توجه به سؤال قبلی، در توزیع میزان خودکشی چه رابطه‌ای بین گرایش‌های مرکزی وجود دارد؟

- (۱) نماد < میانگین < میانه
(۲) نماد < میانه < میانگین
(۳) میانه < نما < میانگین
(۴) میانه < میانگین < نما

(علوم ارتباطات - سراسری ۸۵)

۶۲- به طور کلی، وقتی حجم نمونه زیاد می‌شود، اشتباه معیار (خطای استاندارد)
(۱) کاهش می‌یابد. (۲) افزایش می‌یابد. (۳) نوسان می‌کند. (۴) ثابت است.

(علوم اجتماعی - سراسری ۸۵)

۶۳- در جدول زیر چه رابطه‌ای بین درآمد سرانه و میزان مرگ و میر نوزادان وجود دارد؟

میزان مرگ و میر نوزادان (درصد نفر)	درآمد سرانه (به میلیون تومان)
۵	۲
۴	۳
۴	۵
۳	۶
۱	۸

(۱) رابطه خطی مثبت

(۲) رابطه خطی منفی

(۳) رابطه غیرخطی مثبت

(۴) رابطه غیرخطی منفی

(علوم اجتماعی - سراسری ۸۵)

۶۴- از جدول مقابل نتیجه‌گیری می‌کنیم که نگرش اجتماعی
(۱) با تحصیلات رابطه دارد اما با جنسیت رابطه ندارد.
(۲) با تحصیلات رابطه ندارد اما با جنسیت رابطه دارد.
(۳) هم با تحصیلات رابطه دارد و هم با جنسیت
(۴) نه با تحصیلات رابطه دارد و نه با جنسیت

نگرش اجتماعی	تحصیلات بالا		تحصیلات پایین	
	مرد	زن	مرد	زن
مدرن	۸۰	۶۰	۴۰	۸۰
سنتی	۴۰	۲۰	۸۰	۱۲۰

(علوم اجتماعی - سراسری ۸۵)

۶۵- تکراری‌ترین صفت در داده‌های گروه‌بندی شده یا گروه‌بندی نشده کدام است؟
(۱) نما (۲) میانگین (۳) میانه (۴) حاشیه

(علوم اجتماعی - سراسری ۸۵)

۶۶- خطای استاندارد چیست؟
(۱) انحراف استاندارد توزیع نمونه‌گیری
(۲) انحراف استاندارد جامعه آماری
(۳) واریانس توزیع نمونه‌گیری
(۴) واریانس جامعه آماری

(علوم اجتماعی - سراسری ۸۵)

۶۷- اگر در کشور الف میانگین تحصیلات ۹ سال و واریانس آن ۷ سال باشد و در کشور ب 10° سال و واریانس آن ۵ باشد نتیجه‌گیری می‌کنیم که سطح تحصیلات
(۱) در کشور الف کمتر است و ناهمگنی سطح تحصیلات مردم آن نیز کم‌تر است.
(۲) در کشور الف کمتر است ولی همگنی تحصیلات مردم آن بیشتر است.
(۳) در کشور ب بیشتر است و همگنی سطح تحصیلات مردم آن بیشتر است.
(۴) در کشور ب بیشتر است و ناهمگنی سطح تحصیلات مردم آن هم بیشتر است.

(پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۵)

۶۸- با توجه به جدول مقابل چه رابطه‌ای بین درآمد سرانه و میزان قتل وجود دارد؟
(۱) رابطه خطی منفی
(۲) رابطه غیرخطی مثبت
(۳) رابطه غیرخطی منفی
(۴) رابطه خطی مثبت

میزان قتل (تعداد قتل در ۱۰۰ هزار نفر)	درآمد سرانه (به میلیون تومان)
۲	۱
۴	۲
۶	۳
۸	۴
۱۰	۵

(علوم اجتماعی - سراسری ۸۵)

۶۹- برای خواندن جدول یک متغیره‌ای که کس دیگری ساخته است، قاعده چیست؟
(۱) اگر جدول رو به پایین درصدگیری شده رو به پایین بخوانید.
(۲) اگر جدول افقی درصدگیری شده همانطور هم بخوانید.
(۳) این‌گونه جداول قابل خواندن نیست و باید آن را رها کرد.
(۴) اگر جدول رو به پایین درصدگیری شده افقی بخوانید و اگر افقی درصدگیری شده رو به پایین بخوانید.

(علوم اجتماعی - سراسری ۸۵)

۷۰- زمانی که سطح اندازه‌گیری (level of measurement) متغیرهای اسمی (nominal) است، کدام یک از آزمون‌های زیر را می‌توان بکار برد؟
(۱) آزمون مک‌نمار (۲) آزمون کروسکال و الیس (۳) آزمون t (۴) آزمون u

(آزاد ۸۵)

۷۱- در یک جدول دو بعدی (مقاطع) 3×4 ، درجه آزادی (df) بر حسب فرمول $(R-1)(R-1)$ برابر است با: (آزاد ۸۵)

(۱) ۴ (۲) ۸ (۳) ۲ (۴) ۶

۷۲- از انواع تحلیل‌های آماری جهت سنجش تأثیرات هم‌زمان متغیرهای علت بر متغیر تابع: (آزاد ۸۵)

(۱) تحلیل رگرسیون چند متغیره (۲) تحلیل عاملی (۳) تحلیل لجستیک (۴) تحلیل مسیر

۷۳- از این طریق می‌توان تأثیرات مستقیم و تأثیرات غیرمستقیم متغیرهای علت را بر متغیر وابسته سنجید: (آزاد ۸۵)

(۱) رگرسیون چندگانه (۲) روش برش دوقطبی (۳) فراتحلیل (meta-analysis) (۴) تحلیل مسیر

۷۴- در جدول زیر چه نوع رابطه‌ای بین تماشای تلویزیون و تحصیلات وجود دارد؟ (علوم ارتباطات - سراسری ۸۶)

تحصیلات	میزان تماشای تلویزیون (بر حسب ساعت)
۸	۰
۶	۱
۴	۲
۲	۳
۰	۴

(۱) رابطه خطی نزولی

(۲) رابطه غیرخطی نزولی

(۳) رابطه خطی صعودی

(۴) رابطه غیرخطی صعودی

۷۵- با توجه به جدول سؤال ۷۴ ضریب زاویه (b) رگرسیون میزان تماشای تلویزیون به تحصیلات، چقدر است؟ (علوم ارتباطات - سراسری ۸۶)

(۱) -۲ (۲) -۱ (۳) $-\frac{1}{2}$ (۴) $-\frac{1}{4}$

۷۶- با توجه به جدول سؤال ۷۴ عرض از مبداء (a) چقدر است؟ (علوم ارتباطات - سراسری ۸۶)

(۱) صفر (۲) $\frac{1}{2}$ (۳) ۲ (۴) ۴

۷۷- مقدار ضریب تعیین (r^2) سؤال ۷۴، چقدر است؟ (علوم ارتباطات - سراسری ۸۶)

(۱) ۱ (۲) ۰/۵ (۳) ۰/۸ (۴) ۰/۳

۷۸- اگر در یک توزیع، فراوانی نسبی دارا بودن یک صفت برابر با $0/7$ و دارا نبودن آن برابر با $0/3$ باشد، واریانس توزیع چقدر است؟ (علوم ارتباطات - سراسری ۸۶)

(۱) ۰/۱ (۲) ۰/۲۱ (۳) ۰/۴ (۴) ۲/۳۳

۷۹- در توزیع روبه‌رو مقدار چولگی چقدر است؟ (علوم ارتباطات - سراسری ۸۶)

$x_i - \bar{x}$
-۲
-۱
۰
۱
۲

(۱) صفر

(۲) ۱

(۳) ۲

(۴) ۶/۸

۸۰- توزیع کتاب‌خوانی مردم یک محله در جدول زیر ارائه شده است. برای سنجش رابطه کتاب‌خوانی با وضع اشتغال، کدام ضریب مناسب است؟ (علوم ارتباطات - سراسری ۸۶)

کل	غیرشاغل	شاغل	آیا کتاب می‌خوانید؟
۵	۴	۱	بله
۵	۱	۴	خیر
۱۰	۵	۵	کل

(۱) ضریب تعیین (r^2)

(۲) ضریب گاما (γ)

(۳) تا او گودمن و کراسکال (T_r)

(۴) ضریب رتبه‌ای اسپیرمن (P_s^2)

۸۱- برای آزمون رابطه دو متغیر رتبه‌ای، کدام ضریب مناسب است؟ (علوم ارتباطات - سراسری ۸۶)

(۱) لاندا (۲) گاما (۳) کی‌دو (۴) همبستگی پیرسون

- ۸۲- قضیه حد مرکزی (Central Limit Theorem) این موضوع را بیان می‌کند که
 (۱) توزیع نمونه‌گیری مطابق استانداردهای آماری نیست.
 (۲) توزیع نمونه‌گیری تقریباً یک توزیع نرمال است.
 (۳) میانگین صفات جامعه آماری مطابق با جوامع آماری دیگر است.
 (۴) ضریب همبستگی در چنین نمونه‌ای پاسخ مناسب به دست نمی‌دهد.

- ۸۳- در صورتی که محیط SPSS، ارقام برخی از صفات یک متغیر را در ارقام صفات مشابه همان متغیر ادغام کنیم چه عملی را انجام داده‌ایم؟
 (۱) Select (۲) Recode (۳) Compute (۴) Compare means
 (علوم اجتماعی - سراسری ۸۶)

- ۸۴- در جدول زیر متغیر وابسته کدام است؟
 (علوم اجتماعی - سراسری ۸۶)

فردگرایی بر حسب تحصیلات و محل زندگی (شهر/روستا)

فردگرایی	شهر		روستا	
	تحصیلات بالا	تحصیلات پایین	تحصیلات بالا	تحصیلات پایین
بالا	۸	۸	۶	۴
پایین	۲	۱۲	۴	۱۶
کل	۱۰	۲۰	۱۰	۲۰

- (۱) تحصیلات (۲) افراد (۳) فردگرایی (۴) محل زندگی

- ۸۵- با توجه به جدول سؤال ۸۴، چه رابطه‌ای بین فردگرایی، تحصیلات و محل زندگی وجود دارد؟ فردگرایی در بین کسانی که تحصیلات.....
 (۱) پایین دارند و همچنین شهرنشین اند بیشتر است.
 (۲) پایین دارند و همچنین روستانشین‌اند بیشتر است.
 (۳) بالا دارند و همچنین روستانشینان بیشتر است.
 (۴) بالا دارند و همچنین شهرنشینان بیشتر است.

- ۸۶- در جدول سؤال ۸۴ سطح سنجش متغیرهای فردگرایی، تحصیلات و محل زندگی به ترتیب چیست؟
 (۱) اسمی، ترتیبی، ترتیبی (۲) اسمی، اسمی، ترتیبی (۳) ترتیبی، اسمی، اسمی (۴) ترتیبی، ترتیبی، اسمی
 (علوم اجتماعی و پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۶)

- ۸۷- ضریب D سامرز برای آزمون چه نوع متغیری مورد استفاده قرار می‌گیرد؟
 (۱) متغیر رتبه‌ای (۲) متغیر فاصله‌ای (۳) متغیر نسبی (۴) متغیر اسمی
 (علوم اجتماعی و پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۶)

- ۸۸- در صورتی که در محیط SPSS، ارقام برخی از صفات یک متغیر را در ارقام صفات مشابه همان متغیر ادغام کنیم چه عملی را انجام داده‌ایم؟
 (۱) Select (۲) Recode (۳) Compute (۴) Compare means
 (پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۶)

- ۸۹- در جدول زیر متغیر وابسته کدام است؟
 فردگرایی بر حسب تحصیلات و محل زندگی (شهر / روستا)

فردگرایی	شهر		روستا	
	تحصیلات بالا	تحصیلات پایین	تحصیلات بالا	تحصیلات پایین
بالا	۸	۸	۶	۴
پایین	۲	۱۲	۴	۱۶
کل	۱۰	۲۰	۱۰	۲۰

- (۱) تحصیلات (۲) فرد (۳) فردگرایی (۴) محل زندگی

- ۹۰- اعداد مقابل برای ۵ نفر در دست است: ۱۰۲، ۱۰۱، ۱۰۳، ۱۰۵، ۱۰۴
 واریانس اعداد مزبور (با مخرج ۱ - n چقدر می‌شود؟
 (۱) ۳ (۲) ۲/۵ (۳) ۲ (۴) ۳/۵
 (آزاد ۸۶)

- ۹۱- خطای استاندارد چیست؟
 (۱) واریانس جامعه آماری (۲) واریانس توزیع نمونه‌گیری (۳) انحراف استاندارد جامعه آماری (۴) انحراف استاندارد توزیع نمونه‌گیری
 (علوم ارتباطات - سراسری ۸۷)

۹۲- در جدول توزیع زیر فراوانی مورد انتظار برای خانه‌های «ج» و «ب» به ترتیب از راست به چپ چقدر است؟

جمع	B	A	
۶۰	ب	الف	C
۴۰	د	ج	D
۱۰۰	۷۰	۳۰	جمع

- (۱) ۱۰ و ۱۰
- (۲) ۴۲ و ۱۲
- (۳) ۶۵ و ۳۵
- (۴) ۳۵ و ۶۵

(علوم ارتباطات - سراسری ۸۷)

۹۳- واریانس نمرات $۵۰۴,۵۰۳,۵۰۲,۵۰۱$ و ۵۰۵ چقدر است؟

- (۱) ۵
- (۲) ۲
- (۳) ۵۰۲
- (۴) ۵۰۲/۵

(علوم اجتماعی و پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۷)

۹۴- ضریب گاما (۷) برای آزمون همبستگی بین چه نوع صفاتی مورد استفاده قرار می‌گیرد؟

- (۱) رتبه‌ای
- (۲) کمی پیوسته
- (۳) کمی ناپیوسته
- (۴) اسمی

۹۵- با توجه به داده‌های جدول گرایش به مساوات بر حسب تحصیلات و جنسیت، چه رابطه‌ای بین تحصیلات و گرایش به مساوات وجود دارد؟

(علوم اجتماعی - سراسری ۸۷)

گرایش	زن		مرد	
	تحصیلات	تحصیلات	تحصیلات	تحصیلات
	بالا	پایین	بالا	پایین
بالا	۱۰۰	۱۰	۶۷	۲۰
پایین	۵۰	۴۰	۳۳	۸۰
کل	۱۵۰	۵۰	۱۰۰	۱۰۰

- (۱) پیوستگی مستقیم
- (۲) پیوستگی معکوس
- (۳) پیوستگی غیرخطی
- (۴) پیوستگی خطی

(پژوهش علوم اجتماعی و علوم اجتماعی - سراسری ۸۷)

۹۶- برای سنجش رابطه جنسیت با درآمد چه ضریبی مناسب است؟

- (۱) اتا او
- (۲) تا او بی
- (۳) گاما
- (۴) لاندا

۹۷- با توجه به داده‌های جدول گرایش به مساوات بر حسب تحصیلات و جنسیت، چه رابطه‌ای بین تحصیلات و گرایش به مساوات وجود دارد؟

(پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۷)

گرایش	زن		مرد	
	تحصیلات	تحصیلات	تحصیلات	تحصیلات
	بالا	پایین	بالا	پایین
بالا	۱۰۰	۱۰	۶۷	۲۰
پایین	۵۰	۴۰	۳۳	۸۰
کل	۱۵۰	۵۰	۱۰۰	۱۰۰

- (۱) پیوستگی مستقیم
- (۲) پیوستگی معکوس
- (۳) پیوستگی غیرخطی
- (۴) پیوستگی خطی

۹۸- در تحقیقی شامل یک متغیر وابسته و یک متغیر مستقل، ۱۶ درصد واریانس متغیر وابسته توسط متغیر مستقل به حساب آمده است. همبستگی موجود

(آزاد ۸۷)

بین این دو متغیر چقدر است؟

- (۱) ۰/۴
- (۲) ۰/۳۲
- (۳) ۰/۴۸
- (۴) ۰/۱۹۶

(آزاد ۸۷)

۹۹- اگر داده‌ها در سطح ترتیبی از اندازه‌گیری باشد کدام یک از شاخص‌های زیر قابل محاسبه می‌شود؟

- (۱) میانه
- (۲) نما
- (۳) میانگین
- (۴) هر سه

(علوم ارتباطات - سراسری ۸۸)

۱۰۰- ضریب همبستگی $X, Y(r)$ چقدر است؟

Y_i	X_i
۶	۰
۴	۱
۲	۲
۰	۳

- (۱) ۰/۵۰
- (۲) -۱
- (۳) -۰/۵۰
- (۴) ۱

(علوم ارتباطات - سراسری ۸۸)

۱۰۱- اگر در یک توزیع، میانگین برابر ۲۰ و میانه برابر ۲۲ باشد، نما چه عددی است؟

- (۱) ۲۶
- (۲) ۲۱
- (۳) ۱۸
- (۴) ۳۶

(علوم ارتباطات - سراسری ۸۸)

کدام ۱۰۲- در جدول زیر چه رابطه‌ای بین عزت نفس و موفقیت تحصیلی وجود دارد؟

عزت نفس

موفقیت	ضعیف	متوسط	قوی	جمع
خوب	۱۰	۱۵	۵۵	۸۰
متوسط	۱۲	۶۰	۲۰	۹۵
ضعیف	۶۰	۱۰	۵	۷۵
جمع	۸۲	۹۰	۸۰	۲۵۲

(۱) معنی‌دار غیرخطی

(۲) معکوس

(۳) مستقیم

(۴) رابطه‌ای وجود ندارد

(علوم ارتباطات - سراسری ۸۸)

کدام ۱۰۳- با توجه به اطلاعات سؤال ۱۹۴، رابطه‌ی بین عزت نفس و موفقیت توسط کدام شاخص اندازه‌گیری می‌شود؟

(۴) آنالیز واریانس

(۳) گاما

(۲) لاندا

(۱) همبستگی پیرسون

کدام ۱۰۴- از جدول بزهکاری نوجوانان بر حسب صمیمیت با پدر نتیجه می‌گیریم که بین بزهکاری نوجوانان و صمیمیت با پدر پیوستگی

(پژوهش علوم اجتماعی و مطالعات زنان - سراسری ۸۸)

دفعات بزهکاری	صمیمیت با پدر		
	ضعیف	متوسط	قوی
هیچ	۳۰	۱۰	۳۰
یک بار	۴۰	۳۰	۱۵
چند بار	۱۳۰	۱۰	۵

(۱) ضعیفی وجود دارد

(۲) مثبت شدیدی وجود دارد.

(۳) منفی شدیدی وجود دارد.

(۴) وجود ندارد.

(پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۸)

کدام ۱۰۵- آزمون تا او بی‌کندال، (کندال T_b) در چه سطحی و برای چه مواردی کاربرد دارد؟

(۲) در سطح ترتیبی، برای جداول مستطیل

(۱) در سطح فاصله‌ای، برای جداول مربع

(۴) در سطح اسمی، برای جداول مستطیل

(۳) در سطح ترتیبی، برای جداول مربع

(آزاد ۸۸)

کدام ۱۰۶- زمانی که فرضیه صفر به صحت نزدیک‌تر است و محقق به نادرست آن را رد کند، خطای محقق از چه نوع خطایی است؟

(۴) خطای از نوع سوم

(۳) خطای از یک نوع

(۲) خطای مرکب

(۱) خطای از نوع دوم

کدام ۱۰۷- در تجزیه و تحلیل برای سه گروه که در هر گروه آزمودنی در نظر گرفته شده مجموع مجذورات بین گروه‌ها ۴۵ و مجموع مجذورات بین درون گروه‌ها

۱۸۹ محاسبه شده است. عدد F کدام است؟

(علوم ارتباطات - سراسری ۸۹)

(۴) ۳/۲۱

(۳) ۳/۱۵

(۲) ۲/۹۷

(۱) ۲/۸۴

(علوم ارتباطات - سراسری ۸۹)

کدام ۱۰۸- به منظور آزمون معنی‌دار بودن ضریب همبستگی از کدام توزیع استفاده می‌شود؟

(۴) پولسون

(۳) کای‌دو

(۲) F

(۱) t

(علوم ارتباطات - سراسری ۸۹)

کدام ۱۰۹- پژوهشگری ده آزمودنی را برای سه طبقه متمایز آزمون می‌کند، درجه آزادی در تنظیم نتایج این آزمون کدام است؟

(۴) ۱۸

(۳) ۱۲

(۲) ۱۰

(۱) ۹

کدام ۱۱۰- اگر $P(Z \leq -2) = 0.023$ و متغیر x دارای توزیع نرمال با میانگین ۲۹ و $P(X \geq 5) = 0.977$ باشد، انحراف معیار x کدام است؟

(علوم ارتباطات - سراسری ۸۹)

(۴) ۱۲

(۳) ۱۱

(۲) ۱۰

(۱) ۹

(علوم ارتباطات - سراسری ۸۹)

کدام ۱۱۱- کدام مقیاس از ویژگی‌های بهتری برای اندازه‌گیری برخوردار است؟

(۴) فاصله‌ای

(۳) نسبی

(۲) رتبه‌ای

(۱) اسمی

(علوم ارتباطات - سراسری ۸۹)

کدام ۱۱۲- اگر Z_1 تا Z_k متغیرهای استاندارد صفر و یک باشند، آن‌گاه توزیع $\sum_{i=1}^k Z_i^2$ کدام است؟

(۴) t استیودنت

(۳) نرمال

(۲) کای‌دو

(۱) F

۱۱۳- اطلاعات زیر نشان‌دهنده پاسخ ۱۰۰ نفر به ۲ پرسش مستقل است. در آزمون معنادار بودن تفاوت بین این دو پرسش، عدد Z کدام است؟

(علوم ارتباطات - سراسری ۸۹)

پرسش اول	پرسش دوم
۵۵	۲۵
۴۵	۷۵

۴/۴ (۴)

۳/۴ (۳)

۳/۲ (۲)

۳/۱ (۱)

(علوم اجتماعی - سراسری ۸۹)

۱۱۴- در جدول مقابل بین متغیر y و متغیر x ،.....

متغیر y	متغیر x		
	پایین	متوسط	بالا
بالا	۰	۲۰	۸۰
متوسط	۱۰	۶۰	۱۰
پایین	۹۰	۲۰	۱۰

(۱) رابطه‌ای وجود ندارد.

(۲) رابطه مثبت محکمی وجود دارد.

(۳) رابطه بسیار ضعیفی وجود دارد.

(۴) رابطه منفی محکمی وجود دارد.

(علوم اجتماعی - سراسری ۸۹)

۱۱۵- کدام یک از سنجش پیوستگی در تحلیل دو متغیر «ترتیبی» مناسب است؟

۴) فی

۳) گاما

۲) اتا

۱) پیرسون

۱۱۶- اگر درآمد سرانه در کشور الف ۱۰۰۰۰ و واریانس آن ۲۰ باشد و درآمد سرانه در کشور ب ۲۰۰۰۰ و واریانس آن هم ۲۰ باشد، همگنی درآمد سرانه در.....

(علوم اجتماعی - سراسری ۸۹)

۴) کشور ب بیشتر است.

۳) هر دو کشور پایین است.

۲) هر دو کشور یکی است.

۱) کشور الف بیشتر است.

۱۱۷- اگر پیوستگی بین قیمت منزل و قیمت اتومبیل افراد $0/40$ باشد، اما همین پیوستگی بین افرادی که درآمد پایین دارند و افرادی که درآمد بالا دارند

(پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۹)

کماکان $0/40$ باشد، نتیجه‌گیری می‌کنیم که رابطه قیمت منزل و قیمت اتومبیل:

(۱) رابطه علی است. (۲) رابطه غیرخطی است. (۳) رابطه کاذب (غیرعلی) است. (۴) با درآمد بی‌ارتباط است.

(پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۹)

۱۱۸- در جدول زیر بین متغیر Y و متغیر X :

متغیر Y	متغیر X		
	پایین	متوسط	بالا
بالا	۷۰	۳۰	۱۰
متوسط	۲۰	۱۴۰	۲۰
پایین	۱۰	۳۰	۷۰

(۱) رابطه علی وجود دارد.

(۲) رابطه مثبت محکمی وجود دارد.

(۳) رابطه منفی محکمی وجود دارد.

(۴) رابطه‌ای وجود ندارد.

۱۱۹- اگر درآمد سرانه در کشور الف ۱۰۰۰۰ و واریانس آن ۱۰ باشد و درآمد سرانه در کشور ب ۵۰۰۰ و واریانس آن ۲۰ باشد، همگنی درآمد سرانه:

(پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۸۹)

۴) در هر دو کشور یکی است.

۳) در هر دو کشور پایین است

۲) در کشور الف بیشتر است.

۱) در کشور ب بیشتر است.

۱۲۰- در یک جدول دو بعدی ساده تفاوت بین ارقام واقعی و تصادفی (یا مورد انتظار) به چه معناست؟

(آزاد ۸۹)

(۱) همبستگی بین دو متغیر (۲) عدم همبستگی بین دو متغیر (۳) فاصله دو متغیر از یکدیگر (۴) عدم فاصله دو متغیر از یکدیگر

۱۲۱- شبکه تلفن در چهار سال گذشته هر سال نسبت به سال قبل به ترتیب بیست و پنج درصد، بیست درصد، پنجاه درصد و صد و بیست و پنج درصد

(علوم ارتباطات - سراسری ۹۰)

افزایش داشته است. میانگین نسبت افزایش در ۴ سال گذشته کدام است؟

۴) $\frac{7}{4}$

۳) $\frac{5}{3}$

۲) $\frac{4}{3}$

۱) $\frac{2}{3}$

۱۲۲- در ۵۰ داده آماری با میانگین μ ، $\sum (x - \mu)^2 = 450$ و $\sum (x - \mu)^4 = 12312$ ، ضریب کشیدگی کدام است؟

(علوم ارتباطات - سراسری ۹۰)

۴) $0/16$

۳) $0/14$

۲) $0/06$

۱) $0/04$

۱۲۳- اگر به طور تصادفی ۳۲ عضو از جامعه‌ای با واریانس ۲ و ۱۶ عضو از جامعه‌ای که با واریانس ۳، مشخص است انتخاب کنیم، انحراف معیار توزیع

(علوم ارتباطات - سراسری ۹۰)

نمونه‌گیری $\bar{x}_1 - \bar{x}_2$ کدام است؟

۴) $0/75$

۳) $0/6$

۲) $0/5$

۱) $0/4$

(علوم ارتباطات - سراسری ۹۰)

۱۲۴- ضریب همبستگی برای دو صفت X و Y مطابق جدول روبه‌رو کدام است؟

x	۵	۸	۹	۱۰
y	۷	۴	۶	۳

-۰/۷۶ (۴)

-۰/۵۲ (۳)

۰/۴۲ (۲)

۰/۳۶ (۱)

(علوم ارتباطات - سراسری ۹۰)

۱۲۵- در یک توزیع که چولگی آن اندک است، میانگین برابر با ۲۰ و میانه برابر با ۲۲ است. نمای این توزیع کدام است؟

۲۶ (۴)

۲۴ (۳)

۲۱ (۲)

۱۸ (۱)

(علوم ارتباطات - سراسری ۹۰)

۱۲۶- در یک آزمون سوسیومتری، درجه انسجام یا وحدت یک گروه برابر با ۰/۷۵، تعداد انتخاب‌های متقابل موجود برابر با ۱۲ و تعداد انتخاب‌هایی که هر کس می‌توانسته انجام دهد برابر با ۲ بوده است. گروه مزبور چند نفر عضو دارد؟

۳۸ (۴)

۳۲ (۳)

۲۴ (۲)

۱۶ (۱)

(علوم ارتباطات - سراسری ۹۰)

۱۲۷- با توجه به داده‌های جدول زیر، کدام نتیجه‌گیری صحیح است؟

نگرش اجتماعی	شهر		روستا	
	تحصیلات بالا	تحصیلات پایین	تحصیلات بالا	تحصیلات پایین
مدرن	۴۰	۲۰	۲۰	۱۰
سنتی	۲۰	۶۰	۱۰	۳۰

(۱) نگرش اجتماعی با محل زندگی و تحصیلات رابطه دارد.

(۲) نگرش اجتماعی با محل زندگی رابطه ندارد، اما با تحصیلات رابطه دارد.

(۳) نگرش اجتماعی با محل زندگی و تحصیلات رابطه ندارد.

(۴) نگرش اجتماعی با محل زندگی رابطه دارد، اما با تحصیلات رابطه ندارد.

۱۲۸- در نرم‌افزار SPSS، برای ایجاد متغیرهای جدید از منوی و برای جستجوی اطلاعات درباره متغیرها از منوی استفاده می‌شود.

(علوم ارتباطات و مطالعات زنان - سراسری ۹۰)

Transform - Edit (۴)

Utilities - Transform (۳)

View - Edit (۲)

Data - View (۱)

(علوم اجتماعی - سراسری ۹۰)

۱۲۹- مطابق نمودار روبه‌رو، رابطه میان گرایش‌های مرکزی کدام است؟

(۱) میانه از همه کوچک‌تر است.

(۲) میانه از همه بزرگ‌تر است.

(۳) میانگین از همه کوچک‌تر است.

(۴) میانگین از بقیه بزرگ‌تر است.

(پژوهش علوم اجتماعی و مطالعات زنان - سراسری ۹۰)

۱۳۰- برای برآورد d یا دقت احتمالی مطلوب در تعیین حجم نمونه به کدام اطلاعات نیاز است؟

(۲) ضریب اطمینان، انحراف معیار و تعداد کل نمونه

(۱) ضریب اطمینان، انحراف معیار و تعداد طبقات

(۴) ضریب اطمینان، انحراف معیار و تعداد کل جامعه آماری

(۳) انحراف معیار، تعداد کل نمونه و تعداد طبقات

۱۳۱- کدام‌یک از موارد زیر، اعتبار (Validity) آزمون χ^2 (خی دو) برای جداول متقاطع را مخدوش می‌سازد؟

(پژوهش علوم اجتماعی و مطالعات زنان - سراسری ۹۰)

(۲) وجود متغیرهای فاصله‌ای

(۱) حجم نمونه بسیار بالا

(۴) زیاد بودن خانه‌های دارای فراوانی مورد انتظار کمتر از ۵

(۳) وجود رابطه غیرخطی بین متغیرها

(پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۹۰)

۱۳۲- برای سنجش رابطه قومیت با درآمد کدام ضریب آماری مناسب است؟

(۴) تا او بی

(۳) لاند

(۲) اتا دو

(۱) گاما

۱۳۳- در نرم‌افزار SPSS، برای ایجاد متغیرهای جدید از منوی و برای جستجوی اطلاعات درباره متغیرها از منوی استفاده می‌شود.

(پژوهش علوم اجتماعی - سراسری ۹۰)

Edit - Transform (۴)

Utilities - Transform (۳)

Edit - View (۲)

Data - View (۱)

باسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنگوری فصل ششم

۱- گزینه «۱» اگر دو نمونه ۵ نفری با اطلاعات نمونه اول ($\bar{x}_1 = 3$, $s_1^2 = 2$) نمونه دوم ($\bar{x}_2 = 8$, $s_2^2 = 2$) در هم ادغام شوند میانگین و واریانس برابر است با $\bar{x}_t = 5/5$, $s_t^2 = 2$

۲- هیچ کدام از گزینه‌ها صحیح نیست.

۳- گزینه «۱» عبارت $\frac{\sum (xi - \bar{x})^2}{n-1}$ بیان ریاضی واریانس است. در واریانس انحراف داده‌ها را به توان ۲ می‌رسانیم. سپس جمع و بر تعداد داده‌ها تقسیم می‌کنیم، ملاکی که به دست می‌آید برای تعیین پراکندگی به کار می‌رود. اگر واریانس در مورد نمونه باشد با SD^2 و S^2 نشان می‌دهند و اگر در مورد جامعه باشد با δ^2 نشان می‌دهند.

۴- گزینه «۱» به این نکته دقت کنید:

تای کندال $b(t_b)$ برای همبستگی بین ۲ متغیر رتبه‌ای و برای جداول مربع کاربرد دارد. اما تای کندال $c(t_c)$ برای همبستگی بین دو متغیر رتبه‌ای و برای جداول مستطیل کاربرد دارد که در گزینه ۴ آمده است.

۵- گزینه «۳» بعد از پاسخ به نیمی از جواب‌ها ($n > 50$) می‌توان تشخیص داد که داوطلب به طور تصادفی جواب داده است یا خیر.

۶- گزینه «۱» چون f_c محاسبه شده از f_t جدول بزرگ‌تر است، بنابراین می‌توان گفت که اثرات این چهار روش با یکدیگر اختلاف معنا دار دارند.

۷- گزینه «۲» در این گونه سؤال‌ها به تفاوت بین فراوانی و مقادیر توجه کنید و ببینید که طراح سؤال از شما چه می‌خواهد؛ اگر در یک توزیع آماری، مقدار میانگین مساوی ۱۴ باشد و کلیه فراوانی‌ها را در عدد ۱۰ ضرب کنیم، مقدار میانگین باز همان عدد اول یعنی ۱۴ باقی خواهد ماند. اما اگر در یک توزیع آماری مقدار میانگین مساوی ۱۴ باشد و کلیه مقادیر را در عدد ۱۰ ضرب کنیم، مقدار میانگین نیز در ۱۰ ضرب شده و ۱۴۰ می‌شود.

۸- گزینه «۳» برای تعیین میانه ابتدا باید مقادیر صفت را از کوچک‌ترین به بزرگ‌ترین مقدار مرتب کرد و سپس عدد وسط را به عنوان میانه انتخاب کرد: به صورت زیر (۱۴-۱۳-۱۲-۱۱-۱۰-۹-۸) مقدار ۱۱ میانه است که وسط نمره‌هاست و نیمی از داده‌ها در بالای آن و نیمی دیگر در پایین آن قرار دارد. شاخص، تعداد اندازه‌ها یا فراوانی‌های مقادیر را به دو نیم تقسیم می‌کند.

۹- گزینه «۱» براساس قضیه حد مرکزی وقتی $n \geq 30$ باشد، گزینه ۱ صحیح است. نمونه‌های کاملاً تصادفی با حجم N از یک جامعه نامحدود استخراج شدند و وقتی در حجم N زیاد می‌شود ($N \geq 30$) توزیع نمونه‌گیری میانگین‌ها به سمت نرمال میل می‌کند و دارای میانگین و انحراف استاندارد به صورت $\frac{\sigma}{\sqrt{N}}$ می‌باشد.

۱۰- گزینه «۴» منحنی اجیبو با توجه به درصد فراوانی تجمعی نسبی رسم می‌شود. به طور کلی دو نوع نمودار فراوانی تجمعی داریم: در نمودار اول محور افقی براساس متوسط طبقات مندرج می‌شود و بر روی محور y ها فراوانی تجمعی قرار می‌گیرد که این نمودار به پلی‌نان فراوانی تجمعی معروف است و در نمودار دوم بر روی محور افقی کرانه‌های بالای هر طبقه و بر روی محور y ها فراوانی تجمعی قرار می‌گیرد.

۱۱- گزینه «۲» اشتباه استاندارد در نظریه احتمالات ارزشمند است چون اندازه‌ای را که با آن تخمین نمونه در اطراف پارامتر جمعیت توزیع می‌شود، نشان می‌دهد.

۱۲- گزینه «۳» میانگین دو گروه از طریق فرمول زیر محاسبه می‌شود:

$$\bar{M}_{1,2} = \frac{n\bar{M}_m + M\bar{M}_r}{n+M}$$

← \bar{M}_1 میانگین گروه اول, n ← تعداد مقادیر گروه اول

← \bar{M}_r میانگین گروه دوم و M ← تعداد مقادیر گروه دوم

$$\bar{M}_{1,2} = \frac{(1)(35000) + (9)(45000)}{1+9} = \frac{440000}{10} = 44000 \text{ تومان}$$

۱۳- گزینه «۲»

۱۴- گزینه «۱» در مقیاس نسبی است که مقدار ۱۸۰ می‌تواند دو برابر ۹۰ باشد. مقیاس نسبی یا نسبتی دقیق‌ترین و بالاترین نوع اندازه‌گیری است در این مقیاس رتبه اشخاص با توجه به یک صفت معلوم است، فاصله بین اشخاص و همچنین فاصله حداقل یکی از اشخاص از یک صفر منطقی نیز معلوم است.

۱۵- گزینه «۱» در جامعه‌ای که دارای میانگین‌های مشابه است واریانس کل به صورت میانگین واریانس‌ها محاسبه می‌شود.

۱۶- گزینه «۱»

$$S = \sqrt{V(M)} = \sqrt{35} = 5/92$$

۱۷- گزینه «۲» با توجه به این جدول نتیجه گرفته می‌شود که بین بزهکاری و طبقه اجتماعی رابطه منفی ضعیفی وجود دارد. بدین معنی که در طبقات پایین، دفعات ارتکاب بزهکاری، تا حدودی بیشتر از طبقات بالا است و بالعکس.

۱۸- گزینه «۳» اگر هر چه تحصیلات بیشتر باشد تعداد فرزند کمتر شود، رابطه معکوس بین دو متغیر تحصیلات و تعداد فرزندان وجود دارد.

۱۹- گزینه «۴» برای به دست آوردن ضریب تعیین از فرمول زیر استفاده می‌شود:

$$V = (r_{mg})^2 \rightarrow V = (0/6)^2 = 0/36$$

۲۰- گزینه «۳»

$$s^2 \div a^2 = m \rightarrow s^2 \div 5 = 10$$

$$s^2 \div 25 = 10 \rightarrow s^2 = 250$$

۲۱- گزینه «۳» انحراف استاندارد، ۱/۲۵ برابر انحراف متوسط است.

$$S = 1/25 AD$$

$$AD \rightarrow 8 \rightarrow 1/25 \times 8 = 10 \rightarrow S = 10$$

۲۲- گزینه «۱» طرح ترافیک Boxplot دخالت ارقام بیش از اندازه بزرگ را در تخمین ناصحیح میانگین نشان می‌دهد.

۲۳- گزینه «۲» اگر در مدل تحلیل ضریب همبستگی خطی چند متغیره نتیجه R - Multiple برابر ۰/۳۶ باشد برای جایگاه تحلیل ۰/۶۴ باقی‌مانده باید از تحلیل جزئی و Residual استفاده کرد.

۲۴- گزینه «۳» در فضای SPSS برای حذف یکی از ارزش‌های یک متغیر سه ارزشی باید از کدگذاری مجدد و ارزش‌گذاری ارزش سوم به عنوان بی‌جواب یا ادغام در سایر ارزش‌ها استفاده کرد تا تعداد کل پاسخ‌ها تغییر نکند.

۲۵- گزینه «۲» تجزیه و تحلیل واریانس یک طرفه به منظور آزمون معنادار بودن تفاوت بین میانگین‌ها، هنگامی که فقط یک متغیر مستقل دستکاری می‌شود، مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۲۶- گزینه «۳» نسبت F در تحلیل واریانس زمانی که ۴ باشد و احتمال $F_{0/06}$ باشد به این صورت تفسیر می‌شود که اگر فرضیه صفر صحیح بود، به احتمال ۶ در F_{1000} را معادل ۴ یا بیشتر می‌دیدیم.

۲۷- گزینه «۱» در توزیع متقارن یا استاندارد نما، میانگین و میانه برابر است. اگر تعداد افراد مورد مطالعه یعنی n را زیاد کنیم به طوری که n به سمت بی‌نهایت میل کند، نمودار چند ضلعی به سمت یک منحنی پیوسته متقارن نزدیک‌تر می‌شود. به چنین منحنی که شبیه زنگوله است منحنی طبیعی، نرمال، بهنجار یا استاندارد می‌گویند.

۲۸- گزینه «۱» ضریب تغییرپذیری برای متغیرهای کمی بیشتر است. ضریب تغییرات: این شاخص واحد ندارد و برای مقایسه دو سری از داده‌ها که همگون نیستند و یا دارای میانگین برابر نمی‌باشند، استفاده می‌شود. خواص آن به این صورت است اگر به تک‌تک داده‌ها مقدار مثبتی اضافه کنیم، ضریب تغییرات کوچک‌تر می‌شود و اگر از تک‌تک داده‌ها مقدار مثبتی را کم کنیم، ضریب تغییرات بزرگ‌تر می‌شود. پس ضریب تغییرپذیری برای متغیرهای کمی بیشتر است.

۲۹- گزینه «۳» آزمون همبستگی پیرسون برای متغیرهای کمی (فاصله‌ای - نسبی) به کار می‌رود و آزمون همبستگی اسپیرمن برای متغیرهای رتبه‌ای به کار می‌رود.

۳۰- گزینه «۱» ضریب کرامرز V ، شدت همبستگی را می‌سنجد. این شاخص بهترین و کامل‌ترین شاخص مبتنی بر M^2 می‌باشد، این ضریب در سطح سنجش اسمی - اسمی کاربرد دارد و دامنه تغییرات این ضریب بین صفر تا +۱ است و شدت رابطه را می‌سنجد.

۳۱- گزینه «۴» مقدار B در تحلیل همبستگی خطی برای متغیر نرخ نرمال باروری مساوی $0/7 -$ است. اگر مقدار ثابت B برابر ۸۹ باشد، به ازای یک واحد تغییر در نرخ باروری منحنی خطی $0/7 -$ به سمت پایین حرکت می‌کند، یعنی از امید به زندگی کم می‌شود.

۳۲- گزینه «۱» منظور از تکنیک مقایسه میانگین‌ها این است که فقط تفاوت میان گروه‌های مورد مقایسه را بیان می‌کند.

۳۳- گزینه «۲» در منحنی نرمال، میانگین، میانه و نما با هم برابر هستند. در منحنی با چولگی چپ، نما از میانه بزرگ‌تر و میانه نیز از میانگین بزرگ‌تر است.

نما < میانه < میانگین

اما در منحنی با چولگی مثبت، نما از میانه کوچک‌تر و میانه نیز از میانگین کوچک‌تر است.

نما > میانه > میانگین

۳۴- گزینه «۴» در جدول مذکور بین علاقه به تحصیل و طبقه اجتماعی رابطه‌ای وجود ندارد. در صورتی بین دو متغیر رابطه وجود دارد که با افزایش یکی، دیگری یا افزایش یابد یا کاهش. لذا سایر گزینه‌ها که صحبت از بیان رابطه کرده‌اند، گزینه‌های غلط هستند.

۳۵- گزینه «۱» این جدول، مؤید آن است که قانون‌شکنی با همبستگی اجتماعی، پیوستگی منفی دارد. چون با افزایش همبستگی اجتماعی، قانون‌شکنی کاهش می‌پذیرد و بر عکس، با کاهش همبستگی اجتماعی قانون‌شکنی افزایش می‌یابد.

۳۶- گزینه «۳» عبارت صحیح برای انتخاب دانشجویانی که معدل کل آن‌ها در سه درس $English$ و $literature$ و $maths$ بزرگ‌تر از ۱۴ شده است بدین گونه است:

$$\frac{English + literature + maths}{3}$$

$$14 < (English + literature + maths) / 3 \text{ یا } 14 >$$

۳۷- گزینه «۴» اگر پیوستگی بین قومیت و گرایش به پیشرفت فردی ۴۰ درصد باشد، اما همین پیوستگی بین افرادی که تحصیلات پایین دارند و افرادی که تحصیلات بالا دارند، صفر باشد، نتیجه‌گیری می‌کنیم که رابطه قومیت و گرایش به پیشرفت فردی، رابطه‌ای کاذب و غیرعقلی است.

۳۸- گزینه «۲» از این جدول نتیجه می‌شود که گرایش اجتماعی با سن رابطه دارد، اما با جنس رابطه ندارد. چرا که درصد افراد جوان که گرایش مدرن دارند در هر دو جنس مرد و زن بیشتر از افراد مسن است. اما درصد مردان و زنان که گرایش مدرن یا سنتی دارند، در هر دو گروه سنی جوان و مسن با هم برابر است.

۳۹- گزینه «۱» برای محاسبه میانگین و انحراف معیار و نمرات استاندارد از واژه آمار توصیفی $Statistics / Descriptives$ استفاده می‌کنیم. واژه ۲ برای بیان فراوانی مطلق، واژه ۳ برای جدول فراوانی، و واژه ۴ برای برابری میانگین به کار می‌رود.

۴۰- گزینه «۲» ضریب لاندا، شاخصی است که بیانگر آن است که با آگاهی از مقادیر متغیر مستقل، میزان دقت پیشگویی متغیر وابسته مشخص می‌شود.

۴۱- گزینه «۴» در این تحقیق جهت انجام نمونه از یک جمعیت ۱۰۰۰ نفری فاصله نمونه‌گیری که ۵ به کار برده شده است. تعداد عناصر موجود در این نمونه ۲۰۰ خواهد بود.

$$\text{حجم جمعیت} = \frac{\text{فاصله نمونه‌گیری}}{\text{حجم نمونه}} \quad \Delta = \frac{1000}{M} = \Delta M = 1000 \quad M = \frac{1000}{\Delta} = 200$$

۴۲- گزینه «۳» انحراف معیار، یکی از شاخصه‌های پراکندگی است و وقتی صفر باشد، یعنی اینکه هیچ پراکندگی دیده نمی‌شود.

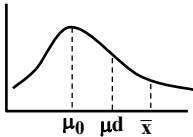
۴۳- گزینه «۳» برای محاسبه میانه، اولین قدم عبارت است از: مرتب کردن اعداد، سپس اعداد یا عدد را به دو قسمت تقسیم می‌کنیم و عدد وسط به عنوان میانه به حساب می‌آید.

$$7-8-9-11-12-13-14-15-17$$

۴۴- گزینه «۲» زمانی که مسیر و جهت همبستگی را نتوان تعیین کرد، از آزمون دو دامنه استفاده می‌شود. اگر هدف اصلی، تعیین تفاوت بین دو مقدار مورد آزمون باشد و جهت تغییرات آن مورد نظر نباشد، از آزمون دو دامنه استفاده می‌شود. در واقع فرضیه‌هایی که معنای $=$ یا \neq را برسانند غیر جهت‌دار و مستلزم آزمون‌های دو دامنه‌اند، اما فرضیه‌هایی که $<$ یا $>$ در آن‌ها به کار آید، جهت‌دار بوده و مستلزم آزمون یک دامنه است.

۴۵- گزینه «۲» چولگی، مثبت (به راست) است. چون در آن، میانه بزرگ‌تر از میانگین است. $M_o < Md < \bar{x}$ یا $\mu_o < \mu_d < \bar{x}$

$$SK_{\rho r} = \frac{\sum (\bar{x} - \mu_d)^2}{s} \quad \text{گزینه «۲»}$$

$$\text{یا } SK_{\rho r} = \frac{\sum (\bar{x} - Md)^2}{S} = \frac{\sum (150 - 140)^2}{\sqrt{900}} = \frac{30}{30} = 1$$

۴۷- گزینه «۱» یکی از خصوصیات توزیع نرمال، هم آراستگی یا تقارن است، بدین معنا که نیمه چپ منحنی، قرینه نیمه راست آن است. هر سه معیار مرکزگرایی این نوع منحنی، یعنی میانگین، میانه و نما بر هم منطبق‌اند.

$$\bar{x} = \frac{\sum f_i x_i}{n} = \frac{24}{4} = 6 \quad S^2 = \frac{\sum (x_i - \bar{x})^2}{n} \Rightarrow S^2 = \frac{(8-6)^2 + (7-6)^2 + (5-6)^2 + (4-6)^2}{24} = \frac{10}{4} = 2.5 \quad \text{گزینه «۳»}$$

۴۹- گزینه «۲» در این ماتریس، تنها دو متغیر X و Y وجود دارد که بر یکدیگر تأثیر می‌گذارند. Y_1, Y_2, Y_3 ، جنبه‌ها یا شاخصه‌های متفاوتی از متغیر Y هستند.

۵۰- گزینه «۱» حجم نمونه به دقت نمونه‌گیری وابسته است یعنی هر چه بخواهیم دقت نمونه‌گیری را افزایش دهیم باید حجم نمونه را افزایش دهیم. چون با افزایش حجم نمونه تعداد بیشتری از جمعیت آماری کل را می‌توان تحت پوشش قرار داد و بدین ترتیب بر دقت نمونه‌گیری (تطابق ویژگی‌های جمعیت نمونه بر ویژگی‌های جمعیت تحقیق) افزوده می‌شود. ثانیاً هر چه واریانس جامعه آماری بیشتر باشد باید بر حجم نمونه افزود. مثلاً در یک جامعه یک‌دست اگر تعداد کمی را هم نمونه‌گیری کنیم احتمال تطابق ویژگی‌های جمعیت نمونه بر ویژگی‌های جامعه آماری بالاست ولی اگر جامعه آماری، همگن و یک‌دست نباشند (واریانس جامعه آماری بالا باشد) باید حجم نمونه را افزایش دهیم تا بتوانیم کلیه ناهمگنی‌های جامعه آماری را تحت پوشش نمونه‌گیری درآوریم.

۵۱- گزینه «۲» برای فهم اینکه دو متغیر اسمی با هم رابطه دارند نیاز به آماره‌های خاصی است. این آماره‌ها بر دو گونه هستند: ۱- مبتنی بر خردی دو، ۲- مبتنی بر PRE. تمام آماره‌های ذکر شده در گزینه‌ها از نوع خردی دو هستند. V کرامر که برای جداول غیرمربع به کار می‌رود. بیش از فی ntingency نتایجی که از آن حاصل می‌شود به یک (حد نهایی ضرایب اسمی) نزدیک می‌شود.

$$I_s = 1 - \frac{\sum d^r}{n(n^2 - 1)} \quad \text{گزینه «۲» فرمول ضریب رتبه‌ای اسپیرمن:}$$

y	x	(x - y) ²
۲	۱	۱
۱	۲	۱
۳	۳	۰
		۲

$$1 - \frac{6 \times 2}{3(3^2 - 1)} = 1 - \frac{12}{24} = 1 - \frac{1}{2} = 0.5$$

۵۳- گزینه «۲» خردی دو آماره‌ای است که برای فهم معنی‌داری به کار می‌رود. خردی دو صرفاً بدین منظور استفاده می‌شود که مشخص شود آیا بین دو متغیر رابطه وجود دارد یا نه، ولی از اینکه این رابطه چقدر است نمی‌توان سخنی بگوید.

۵۴- گزینه «۲» آزمون جایگزین خردی دو پیرسون عبارت است از:

likelihood - raction - chi - square

۵۵- گزینه «۲» برای پاسخ به این سوال نیاز به فرمول حجم نمونه (کوکران) است.

$$\frac{t^2_{pq}}{d^2} \Rightarrow \frac{(1/96)^2 (0/05)(0/95)}{(0/04)} \\ 1 + \frac{1}{57} \left(\frac{t^2_{pq}}{d^2} - 1 \right) \Rightarrow 1 + \frac{1}{50000} \left[\frac{(1/96)^2 (0/05)(0/95)}{(0/04)^2} - 1 \right]$$

$$\frac{\frac{0/182}{(0/04)^2}}{1 + \frac{1}{500000} \left[\frac{0/182}{(0/04)^2} - 1 \right]} = \frac{114/04}{1 + \frac{1}{500000} [114/04 - 1]} \Rightarrow \frac{114/04}{1 + \frac{1}{500000} [113/04]}$$

$$\frac{114/04}{1 + \frac{113/04}{500000}} = \frac{114/04}{1 + 0/000226} = \frac{114/04}{1/000226} = 114/01$$

۵۶- گزینه «۱» سطح سنجش متغیرها مشخص می‌کند که آماره ما چه باید باشد. هنگامی که تصویر بررسی رابطه یک متغیر اسمی را با یک متغیر فاصله‌ای داریم از T-test, F-test استفاده می‌کنند. اگر طبقات متغیر اسمی بیش از دو تا باشد از F-test و اگر تا دو طبقه باشد از T-test استفاده می‌شود.

۵۷- گزینه «۳» آزمون‌های F و t (تحلیل واریانس برای مقایسه و تفاوت بین میانگین به کار می‌رود. آزمون لاندا از ضرایب همبستگی است. آزمون گاما از ضرایب وابستگی است و آزمون خی‌دو به منظور آزمون فرضیه درباره انتقال فراوانی‌هایی به کار برده می‌شود که در طبقه‌های مختلف قرار گرفته‌اند.

۵۸- گزینه «۳» میانگین از آنجا که در سطح سنجش فاصله‌ای و نسبی قرار دارد و متغیرهای فاصله‌ای و نسبی نیز برای هر سطحی از اندازه‌گیری نسبت به رتبه‌ای و اسمی قابل به کارگیری هستند.

۵۹- هیچ کدام از گزینه‌ها صحیح نیست.

$$N = 4900, \quad \mu = 14, \quad s = 7$$

±۲ z به احتمال ۹۵٪

$$\bar{x} - d \leq \mu \leq x + d \quad d = z \times s_t$$

$$st = \frac{sm}{\sqrt{N}} = \frac{7}{\sqrt{4900}} = \frac{7}{70} = 0/1$$

$$a = 2 \times 0/1 = 0/2$$

$$14 - 0/2 \leq \mu \leq 14 + 0/2 \Rightarrow \boxed{13/8 - 14/2}$$

۶۰- گزینه «۳»

$$\bar{M} = \frac{\sum f_{im}^1}{N} = \frac{1078}{100} = 10/78$$

$$m_0 = L + \frac{d_1}{d_1 + d_2} \times \frac{25}{5} + \frac{2}{2+0} \times 3 = 28/5$$

طی حل مسئله، نما ۲۸/۵ است و میانگین ۱۰/۷۸ است، پس نما از میانگین بزرگ‌تر است و در نتیجه چولگی منفی است. زمانی چولگی منفی است که نما از میانه و میانه از میانگین بزرگ‌تر باشد.

۶۱- گزینه «۲» در چولگی منفی، نما از میانه بزرگ‌تر و میانه از میانگین بزرگ‌تر است.

۶۲- گزینه «۱» خطای معیار، تابع معکوس حجم نمونه است. وقتی که حجم نمونه افزایش یابد، خطای معیار نیز کاهش می‌یابد.

۶۳- گزینه «۲» همان طور که در جدول مذکور می‌بینیم با افزایش درآمد سرانه (متغیر X)، میزان مرگ و میر نوزادان (متغیر Y) کاهش می‌یابد. بنابراین، این رابطه، منفی است و چون اگر در نمودار، متغیر X و Y را رسم کنیم به صورت یک خط مستقیم ترسیم می‌شود، لذا رابطه، خطی نیز است. در نتیجه گزینه «۲» گزینه صحیح است.

۶۴- گزینه «۱» برای تحلیل رابطه‌ها در جداول ۳ بعدی، ابتدا باید آن‌ها را به ۲ جدول ۲ بعدی یعنی ۲ جدول ۲ متغیری تبدیل کنیم و سپس رابطه‌ها را به راحتی می‌توان تحلیل کرد.

تحصیلات پایین	تحصیلات بالا	
۱۲۰	۱۴۰	مدرن
۲۰۰	۶۰	سنتی

زن	مرد	
۱۴۰	۱۲۰	مدرن
۱۴۰	۱۲۰	سنتی

همان طور که در ۲ جدول بالا می‌بینیم بین جنسیت (مرد، زن) و نگرش اجتماعی (مدرن - سنتی) هیچ رابطه‌ای وجود ندارد زیرا دقیقاً به همان میزانی که از مردان و زنان نگرش مدرن دارند به همان میزان هم نگرش سنتی دارند، اما از طرف دیگر بین میزان تحصیلات و نگرش اجتماعی (مدرن - سنتی) رابطه وجود دارد زیرا اکثر افرادی که تحصیلات بالا دارند، نگرش مدرن دارند و از طرف دیگر اکثر افرادی که تحصیلات پایین دارند، نگرش سنتی دارند.

۶۵- گزینه «۱» نما بیشترین فراوانی یا تکراری‌ترین صفت در یک توزیع فراوانی است.

۶۶- گزینه «۱» خطای استاندارد همان انحراف استاندارد توزیع نمونه‌گیری است و نه جامعه آماری. ما در تحقیقات اجتماعی معمولاً نمونه‌گیری می‌کنیم و نه سرشماری از تمام جامعه آماری، و لذا خطای استاندارد در توزیع نمونه‌گیری را به عنوان یک معیار برای سنجش متغیر در جامعه آماری به حساب می‌آوریم.

۶۷- گزینه «۳» هر چه واریانس بیشتر باشد، همگنی کم‌تر است و برعکس. بنابراین، اگر در کشور الف میانگین تحصیلات ۹ سال و واریانس آن ۷ سال باشد و در کشور ب ۱۰ سال و واریانس آن ۵ باشد، نتیجه‌گیری می‌کنیم که سطح تحصیلات در کشور ب بیشتر از کشور الف، و نیز همگنی سطح تحصیلات مردم کشور ب بیشتر از کشور الف است.

۶۸- گزینه «۴» یعنی با توجه به داده‌های جدول می‌توان چنین نتیجه‌گیری نمود که: هر چقدر درآمد سرانه افزایش یابد، میزان قتل نیز افزایش می‌یابد. بنابراین، این رابطه یک رابطه خطی مثبت است: افزایش درآمد سرانه \rightarrow افزایش میزان قتل.

۶۹- گزینه «۴» نحوه خواندن جداول یک متغیره این گونه است که اگر جدول به صورت عمودی درصدگیری شده باشد، باید آن را افقی خواند و اگر جدول به صورت افقی درصدگیری شود، باید عمودی خوانده شود.

۷۰- گزینه «۱» در آزمون تی حتماً باید یک متغیر فاصله‌ای باشد و در کراسکال و والیس هم نمی‌توان تنها با سطح اسمی کار کرد، اما در آزمون مک‌نمار امکان ارزیابی رابطه دو نمونه با متغیرهای دوشقه که قاعدتاً و به احتمال قوی اسمی هستند، وجود دارد.

۷۱- گزینه «۴» فرمول محاسبه درجه آزادی این‌گونه است که ابتدا تعداد ستون را منهای یک کرده و نتیجه را در تعداد سطر منهای یک ضرب می‌کنیم. $(r-1)(c-1)$

۷۲- گزینه «۱» با استفاده از رگرسیون چند متغیره می‌توان به طور همزمان تأثیر دو یا چند متغیر مستقل را بر یک متغیر وابسته سنجید و میزان تأثیر هر یک از این متغیرهای مستقل را بر متغیر وابسته مورد بررسی قرار داد.

۷۳- گزینه «۴» روش تحلیل مسیر نشان‌دهنده مسیر و جهت و نیز شدت تأثیر هر یک از متغیرهای مستقل بر متغیر و با متغیرهای وابسته مدل تحقیق ماست.

۷۴- گزینه «۱» در واقع با افزایش تحصیلات، میزان تماشای تلویزیون کاهش می‌یابد.

۷۵- گزینه «۳» با توجه به جدول سؤال ضریب زاویه (b) رگرسیون، میزان تماشای تلویزیون به تحصیلات $\frac{1}{3}$ - می‌باشد.

۷۶- گزینه «۴» با توجه به جدول سؤال بالا عرض از مبدأ $4(a)$ می‌باشد.

۷۷- گزینه «۱»

$$R = 1 \rightarrow r^2 = (1)^2 = 1$$

$$0/3 \times 0/7 = 0/21$$

۷۸- گزینه «۲»

۷۹- گزینه «۱»

$$SK = \frac{m^3}{s^3}$$

$$m^3 = \text{گشتاور مرتبه سوم} \rightarrow m_3 = \frac{\sum(M_i - \bar{M})^3}{N} = \frac{(0)^3}{\Delta} = 0$$

$$s^3 = \sqrt{\frac{\sum(M_i - \bar{M})^3}{N}} = \sqrt{\frac{0}{\Delta}} = 0 \quad SK = 0$$

۸۰- گزینه «۳» ضریب و تاوگودمن و کراسکال برای سطح سنجش اسمی و ضریب گاما برای سطح سنجش ترتیبی به کار می‌رود. ضریب رتبه‌ای برای سطح سنجش کمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. در مسئله، سطح سنجش دو متغیرها، اسمی است.

۸۱- گزینه «۲» ضریب گاما Y برای سطح سنجش (رتبه‌ای - رتبه‌ای) مناسب است.

۸۲- گزینه «۲» محاسبه خطای نمونه‌گیری اهمیتی اساسی دارد و بر قضیه حد مرکزی استوار است. به ساده‌ترین بیان این قضیه، حاصل جمع تعداد زیادی از متغیرهای تصادفی که جدا جدا و یکسان توزیع شده‌اند یا توزیع تقریباً نرمال توزیع‌های نمونه‌گیری را بیان می‌کند.

۸۳- گزینه «۲» محقق برای کدگذاری جدید، گروه‌بندی داده‌ها و تغییر دامنه‌ای از مقادیر متغیرها، از دستور Recode استفاده می‌کند و طی آن، اصلاحات لازم را در داده‌های خود انجام می‌دهد.

۸۴- گزینه «۳» در این جدول چون متغیر فردگرایی، بر حسب تحصیلات و محل زندگی تغییر می‌یابد، متغیر وابسته است. در جداول متغیر وابسته، اصولاً فردگرایی در سطر می‌آید.

فردگرایی بر حسب تحصیلات و محل زندگی (شهر/روستا)

فردگرایی	شهر		روستا	
	تحصیلات بالا	تحصیلات پایین	تحصیلات بالا	تحصیلات پایین
بالا	۸	۸	۶	۴
پایین	۲	۱۲	۴	۱۶
کل	۱۰	۲۰	۱۰	۲۰

۸۵- گزینه «۴» اگر سهم درصدی هر یک از خانه‌های داخل جدول را محاسبه کنیم، این مقادیر به دست می‌آید: میزان فردگرایی بالا در دارندگان تحصیلات بالا در مناطق شهری $0/8$ و در روستا $0/6$ است، و میزان فردگرایی پایین در دارندگان تحصیلات پایین منطقه شهری $0/6$ و در تحصیلات پایین روستا $0/8$ است. نتیجه می‌گیریم که فردگرایی در بین کسانی که تحصیلات بالا دارند و همچنین در میان شهرنشینان بیشتر است.

۸۶- گزینه «۴» چون متغیرهای فردگرایی و تحصیلات در دسته‌های بالا و پایین رتبه‌بندی شده‌اند، متغیر ترتیبی است. اما محل زندگی (برحسب شهر و روستا و یا منطقه) همواره متغیر اسمی می‌باشد.

۸۷- گزینه «۱» شاخص D سامرز، یکی از شاخص‌های آماری است که برای آزمودن متغیرهای ترتیبی یا رتبه‌ای مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۸۸- گزینه «۲» محقق برای کدگذاری جدید، گروه‌بندی داده‌ها و تغییر دامنه‌ای از مقادیر متغیرها، از دستور Recode استفاده می‌کند و طی آن، اصلاحات لازم را در داده‌های خود انجام می‌دهد.

۸۹- گزینه «۳» در این جدول چون متغیر فردگرایی، بر حسب تحصیلات و محل زندگی تغییر می‌یابد، متغیر وابسته است. در جداول، متغیر وابسته اصولاً در سطر می‌آید.

۹۰- گزینه «۲» واریانس پنج عدد متوالی برابر است با $2/5$ ، که از طریق فرمول هم قابل محاسبه است.

$$S^2 = \frac{(X_i - \bar{X})^2}{N}$$

۹۱- گزینه «۴» خطای استاندارد، انحراف استاندارد یا انحراف معیار توزیع نمونه‌گیری است.

۹۲- گزینه «۲» در جدول توزیع فراوانی مورد انتظار برای خانه‌های ج و ب به ترتیب از راست به چپ ۱۲ و ۴۲ است.

۹۳- گزینه «۲» واریانس ۵ عدد متوالی در نمونه $2/5$ و در جامعه ۲ است.

۹۴- گزینه «۱» آماره گاما (γ) رابطه بین دو متغیر ترتیبی را به دست می‌دهد، مانند رابطه میان سطح تحصیلات فرد با میزان سرمایه اجتماعی او.

۹۵- گزینه «۲» فراوانی تحصیلات پایین زنان و مردان و گرایش بالای آن‌ها، نشان‌دهنده رابطه پیوستگی معکوس است. همچنین فراوانی تحصیلات بالای زنان و مردان و گرایش کم آن‌ها، این نکته را تأیید می‌کند.

۹۶- گزینه «۴» ضریب گاما رابطه علی میان دو متغیر را می‌سنجد، در صورتی که بین جنسیت و درآمد نمی‌توان رابطه علی در نظر گرفت. تاو بی (T_b) رابطه همبستگی متغیرهای رتبه‌ای را می‌سنجد. در صورتی که جنس، متغیری اسمی است. اتادو (η^2) هم که شاخصی از ضریب تعیین است، مبین نسبتی از واریانس متغیر وابسته است که توسط متغیر مستقل معین شده است.

۹۷- گزینه «۲» فراوانی تحصیلات پایین زنان و مردان و گرایش بالای آن‌ها، نشان‌دهنده رابطه پیوستگی معکوس است. همچنین فراوانی تحصیلات بالای زنان و مردان و گرایش کم آن‌ها، این نکته را تأیید می‌کند.

۹۸- گزینه «۱» اگر جذر 0.16 را محاسبه کنیم نتیجه برابر است با 0.4 .

۹۹- گزینه «۱» نما شاخص گرایش مرکزی‌ای است که بیشتر در سطح اسمی برای بررسی تمایل به مرکز داده‌ها استفاده می‌شود. اگرچه در سایر سطوح کرد. اما هر سطح سنجش معمولاً یک شاخص گرایش مرکزی قوی و مهم دارد، بدین ترتیب: اسمی: نما، ترتیبی: میانه، فاصله‌ای و نسبتی: میانگین.

۱۰۰- گزینه «۲»

y_i	M_i	$y_i M_i$	y_i^2	M_i^2
۶	۰	۰	۳۶	۰
۴	۱	۴	۱۶	۱
۲	۲	۴	۴	۴
۰	۳	۰	۰	۹
$\Sigma = ۱۲$	$\Sigma = ۱۶$	$\Sigma = ۸$	$\Sigma = ۵۶$	$\Sigma = ۱۴$

$$r = \frac{\Sigma My - \frac{\Sigma M y}{N}}{\sqrt{\Sigma M_i^2 - \left(\frac{\Sigma M_i}{N}\right)^2} \times \sqrt{\Sigma y_i^2 - \left(\frac{\Sigma y_i}{N}\right)^2}} = \frac{۸ - \frac{۱۲ \times ۶}{۱۶}}{\sqrt{۱۴ - \left(\frac{۱۶}{۴}\right)^2} \times \sqrt{۵۶ - \left(\frac{۱۲}{۴}\right)^2}} = \frac{-۱۰}{\sqrt{۵} \times ۲۰} = \frac{-۱۰}{۱۰} = -۱$$

۱۰۱- گزینه «۱» از معادله پیرسون استفاده می‌کنیم.

$$m_o = ۳M_d - ۲\bar{M}$$

$$m_o = ۳(۲۲) - ۲(۲۰) = ۶۶ - ۴۰ = ۲۶$$

۱۰۲- گزینه «۳» طبق جدول هر چقدر عزت نفس بالاتر می‌رود، موفقیت تحصیلی بیشتر می‌شود.

۱۰۳- گزینه «۳» هم عزت نفس و هم موفقیت، هر دو در سطح سنجش رتبه‌ای هستند و فقط در بین گزینه‌ها شاخص گاما است که برای سطح سنجش رتبه‌ای کاربرد دارد.

۱۰۴- گزینه «۳» برای فهم جدول، به شدیدترین حد‌ها می‌نگریم. مثلاً کسانی که صمیمیت قوی با پدرشان دارند و تعداد دفعات بزهکاری آن‌ها صفر است، تعدادشان ۳۰ تاست. هر چه تعداد جرائم بالا می‌رود از تعداد افرادی که صمیمیت بالایی با پدرشان دارند کاسته می‌شود (۱۵ و ۵) در صمیمیت متوسط، تعداد افرادی که جرمی مرتکب نشده‌اند کاهش یافته است و به خانه‌های زیرین جدول و افراد یک بار و چند بار مجرم افزوده شده است. در آخرین ستون، می‌بینیم که بیش‌ترین فراوانی (۱۳۰) در ردیف چند بار مجرمین دیده می‌شود. پس نتیجه می‌گیریم هر چه صمیمیت با پدر کاهش یابد بر تعداد مجرمین نیز افزوده می‌شود.

۱۰۵- گزینه «۳» تای کندال در سطح ترتیبی و برای جداول مربع به کار می‌رود. هنگامی که دو متغیر را می‌خواهیم بررسی کنیم اگر هر دو در سطح سنجش رتبه‌ای باشند، می‌باید از آماره t کندال استفاده کرد. به‌علاوه جداولی امکان تحلیل تای کندال را پیدا می‌کنند که دو در دو باشند.

۱۰۶- گزینه «۳» دو نوع خطا داریم که هر یک به دو شکل بیان می‌شوند:

خطای نوع اول: پذیرش فرض یک زمانی که غلط است / رد فرض صفر زمانی که درست است.
خطای نوع دوم: پذیرش فرض صفر زمانی که غلط است / رد فرض یک زمانی که درست است.

۱۰۷- گزینه «۴»

SSA: مجموع مربعات بین گروه‌ها
SSE: مجموع مربعات درون گروه‌ها

$$F = \frac{\frac{ssa}{a-1}}{\frac{sse}{N-a}} = \frac{\frac{45}{2}}{\frac{189}{30-2}} = 3/21$$

۱۰۸- گزینه «۱» آزمون معنی دار بودن ضریب همبستگی معادل آزمون معنی داری شیب است و با آماره T انجام می‌شود. آماره آزمون آن نیز مبتنی بر

$$t = \frac{r\sqrt{n-2}}{1-r^2}$$

است.

۱۰۹- گزینه «۴» درجه آزادی در این حالت برابر $(a-1)(b-1)$ است.

$$(a-1)(b-1) = 2 \times 9 = 18$$

$$1 - p(\bar{\infty} \leq \delta) = 0/023$$

$$1 - p(\infty < \delta) = p(z < -2)$$

۱۱۰- گزینه «۴»

$$1 - p\left(z < \frac{5-29}{6}\right) p(z < -2) \rightarrow \frac{5-29}{6} = -2 \Rightarrow \frac{-24}{6} = -2$$

و $6=12$ انحراف معیار ۱۲ است.

۱۱۱- گزینه «۴» ویژگی عمده مقیاس فاصله آن است که به ارزش‌های آن نمره‌های عددی تعلق می‌گیرد و نمره‌ها را می‌توان از هم کم کرد و فاصله آن‌ها را به دست آورد، بنابراین از ویژگی‌های بهتری برای اندازه‌گیری برخوردار است.

۱۱۲- گزینه «۲» اگر Z ها توزیع نرمال باشند، Z_i^2 دارای توزیع χ^2 دو با درجه آزادی یک و مجموع χ^2 دوها، χ^2 دو با درجه آزادی n است. χ^2 دو = کای دو

۱۱۳- گزینه «۳»

A	B
C	D

$$a^2 = \frac{N(AD-BX)^2}{(A+B)(C+D)(A+C)(B+D)} = M^2 = \frac{200 \times [25 \times 45 - 55 \times 5]}{(25+55)(75+54)(25+75)(55+45)} = \frac{45}{24} = 1/175$$

$$Z = (1/175)^{1/2} = 3/51$$

۱۱۴- گزینه «۲» همان طوری که در جدول می‌بینید، هرچقدر متغیر Y بیشتر می‌شود، متغیر X نیز بیشتر می‌شود. $[= \infty]$ و از طرف دیگر هرچقدر متغیر Y کمتر می‌شود، متغیر X نیز کمتر می‌شود. بنابراین بین متغیر X و Y رابطه مثبت محکمی وجود دارد زیرا با بالا رفتن X ، Y نیز بالا می‌رود و با کاهش X ، Y نیز کاهش می‌یابد.

متغیر Y	متغیر X		
	پایین	متوسط	بالا
بالا	۰	۲۰	۸۰
متوسط	۱۰	۶۰	۱۰
پایین	۹۰	۲۰	۱۰

۱۱۵- گزینه «۳» ضریب گاما برای سنجش پیوستگی بین ۲ متغیر ترتیبی کاربرد دارد.

در گزینه ۱، ضریب پیرسون برای سنجش پیوستگی بین ۲ متغیر فاصله‌ای کاربرد دارد.

در گزینه ۲، ضریب همبستگی اتا (η^2) برای سنجش پیوستگی بین یک متغیر اسمی و یک متغیر فاصله‌ای کاربرد دارد.

در گزینه ۴ نیز ضریب فی برای سنجش پیوستگی بین دو متغیر اسمی به کار می‌رود.

۱۱۶- گزینه «۲» نکته مهم در این گونه سؤال‌ها این است که همیشه میزان همگنی درآمد بین افراد یک کشور را با واریانس بین درآمدها می‌سنجند. بدین معنی که هرچه واریانس بین درآمدها کم‌تر باشد، همگنی بیشتر است و بالعکس، هرچه واریانس درآمدها بیشتر باشد، همگنی کم‌تر است. فارغ از میزان درآمد، اگر واریانس برابر باشد، همگنی نیز به یک اندازه است.

۱۱۷- گزینه «۴» با کنترل درآمد افراد بی‌ارتباط است؛ در اینجا به این نتیجه رسیده‌ایم که بین افرادی که درآمد بالایی دارند و افرادی که درآمد پایینی دارند هم همین پیوستگی و در همین حد وجود دارد، بنابراین نمی‌توان همبستگی به دست آمده بین قیمت منزل و قیمت اتومبیل را ناشی از درآمد افراد دانست.

نکته مهم در اینجا این است که ما به دنبال پیوستگی هستیم و نه وابستگی، و قصد ما بررسی و کشف رابطه همبستگی است و نه رابطه علی، لذا گزینه‌های «۱» و «۳» غلط می‌باشد و با توجه به این که مشخص شد بین ۲ متغیر رابطه‌ای وجود ندارد [نه خطی و نه غیرخطی]، لذا گزینه «۲» نیز گزینه غیرصحیح است.

۱۱۸- گزینه «۳» در جدول مذکور همان‌طور که می‌بینید هر چقدر متغیر Y کمتر می‌شود، متغیر X بیشتر می‌شود و بالعکس، هر چقدر متغیر X کمتر می‌شود، Y بیشتر می‌شود. لذا بین ۲ متغیر، رابطه منفی محکم، وجود دارد.

۱۱۹- گزینه «۲» هرچه واریانس بین درآمدها کمتر باشد همگنی بیشتر است و بالعکس، هرچه واریانس درآمدها بیشتر باشد، همگنی کمتر است. در اینجا می‌بینیم که واریانس درآمد سرانه در کشور الف کمتر از کشور ب است، لذا می‌توان نتیجه گرفت که همگنی درآمد سرانه در کشور الف بیشتر است.

۱۲۰- گزینه «۳» هرچقدر بین ارقام واقعی و مورد انتظار تفاوت بیشتری باشد بدین معنی است که بین متغیرها نیز فاصله وجود دارد و برعکس کم بودن تفاوت این ارقام نشان از همسانی متغیرها دارد.

۱۲۱- گزینه «۱» میانگین در هر سال به نسبت ۲ در برابر سه افزایش یافته است.

۱۲۲- گزینه «۲»

$$\text{ضریب کشیدگی} = \frac{m}{S^4} - 3 = \frac{\sum(M-\mu)^4}{(\sum(M-\mu)^2/n)^2} = \frac{2/64/24}{4/32/65} = 0/06$$

۱۲۳- گزینه «۲» $\text{Var}(\bar{M}_1 - \bar{M}_2) = \text{Var}(\bar{M}_1) + \text{Var}\bar{M}_2$

$$\text{Var} = \frac{2}{32} + \frac{3}{16} = 0/25 \quad \sqrt{0/25} = 0/5 \quad \text{انحراف معیار}$$

۱۲۴- گزینه «۴» $E(M^2) = 25 + 64 + 81 + 100 = 270$ $E(y^2) = 110$

$$\bar{M} = \frac{5+8+9+10}{4} = \frac{32}{4} = 8 \quad \sum M_i = 32$$

$$\bar{y} = \frac{7+4+6+3}{4} = \frac{20}{4} = 5 \quad \sum y_i = 20$$

$$r = \frac{N\sum M_y - \sum M \sum y}{\sqrt{[N\sum M^2 - (\sum M)^2][N\sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

$$\sum M_y = 35 + 32 + 54 + 30 = 151 \quad r = 0/761$$

۱۲۵- گزینه «۴» $\bar{M} - \eta_0 = 2(\bar{M} - \eta d)$ $20 - \eta_0 = 2(20 - 22) \Rightarrow \eta^0 = 26$

۱۲۶- گزینه «۳»

$$\text{انسجام} = \frac{3}{4} \quad r = \frac{12}{3} = 4 \quad (2)^3 = 8$$

$$n = 4 \times 8 = 32$$

۱۲۷- گزینه «۳» اگر مقادیر بالای یک متغیر با مقادیر بالای متغیر دیگر همراه شود، حاکی از ضریب همبستگی بین آن‌هاست. در اینجا جدول را به دو جدول دوگانه تبدیل می‌کنیم. با تحصیلات بالا، نگرش مدرن ۶۰ نفر و با تحصیلات پایین نگرش سنتی ۸۰ نفر هستند. این مقدار از ۵۰ خیلی بیشتر است و حاکی از رابطه بین تحصیلات و نگرش است ولی ۶۰ نفر از افراد مدرن ساکن شهر و ۴۰ نفر از افراد دارای نگرش سنتی ساکن روستا هستند. بنابراین با تفاوت ۵۰ نمی‌توان گفت بین نگرش و محل زندگی رابطه وجود دارد.

		روستا		شهر	
تحصیلات پایین	تحصیلات بالا	۳۰	۶۰	۴۰	۸۰
مدرن	سنتی	۳۰	۶۰	۴۰	۸۰
۳۰	۶۰	۴۰	۸۰	۳۰	۶۰

۱۲۸- گزینه «۳» در نرم افزار SPSS، برای ایجاد متغیرهای جدید از منوی Transform و برای جستجوی اطلاعات درباره متغیرها از منوی Utilities استفاده می‌شود.

۱۲۹- گزینه «۳» چولگی به سمت چپ منفی است بنابراین:

$$\bar{x} < md < mo$$

۱۳۰- گزینه «۲» برای برآورد d یا دقت احتمالی مطلوب در تعیین حجم نمونه، باید ضریب اطمینان، انحراف معیار و تعداد کل نمونه را مشخص نماییم.

۱۳۱- گزینه «۴» زیاد بودن خانه‌های دارای فراوانی مورد انتظار کمتر از ۵، اعتبار (Validity) آزمون χ^2 (خی دو) برای جداول متقاطع را مخدوش می‌سازد.

۱۳۲- گزینه «۲»

۱۳۳- گزینه «۳» در نرم‌افزار SPSS، برای ایجاد متغیرهای جدید از منوی Transform و برای جستجوی اطلاعات درباره متغیرها از منوی Utilities استفاده می‌شود.